ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

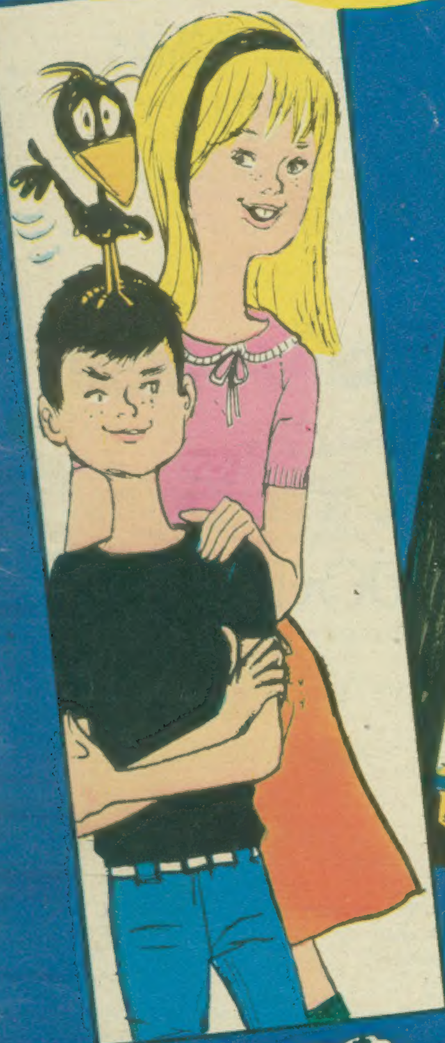
БРОЈ 1179

2.8 1974. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXV

4 динара

КОМПЛЕТАН СТРИП
ВЕСНА

Ripley — Веровали или не!

У гробници

Шехерезаде

познате приповедачице из „Хиљаду и једне ноћи", многи багдадски младићи проведу ноћ јер верују да ће после тога писати лепша љубавна писма.

Најнеобичнија поморска битка у историји

4 француске галије под командом браће Максимилијана и Габријела д'Абос, поразиле су код грчког острва Нио турску армаду од 50 галија!

Један од браће умро је од рана задобијених у борби, а другог су касније заробили туниски пирати и изручили га Турцима који су га одмах погубили.

Човек који је спасао 300 дужника

Шести гроф од Дигбија (1730–1757) носио је 5 година титулу грофа и за то време сваки свој рођендан и имендан прослављао је на тај начин што би извукао из затвора за дужнике по 30 затвореника плативши из свог џепа њихове дугове!

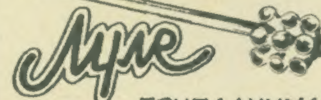
Учитељев замак

У Еверлеу, у Белгији, саградио је Гијом де Крој од плата које је добио подучавајући немачког цара Карла V.

У језерцету

Ботаничке баште у Аделаиди (Аустралија) расте 150 разних врста локвања.

припадника афричког племена Буганда имају по 9 глава.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● два зоолога са Кембриџског универзитета покушавају да објасне због чега се аустралијска фауна толико разликује од оне на другим континентима. Према њиховом мишљењу некада су

се Аустралија и антартички континент налазили уз Јужну Америку. Кенгури који су некад живели у Северној Америци „преселили" су се преко Јужне Америке и Антартика на део који чини данашња Аустралија. Овај део одвојио се од некадашњег великог континента и од њега удаљавао просечном брзином од једног сантиметра годишње односећи са собом кенгуре, коале и друге животиње. Теорија два зоолога има једну пукотину: не објашњава због чега је само кенгур, а не и остале животиње, напустио Америку.

● оснивачем вегетаријанства сматра се Исак Њутн. Он је 1811. године објавио књигу „Повратак

природи или одбрана вегетаријанства" и у њој изнео мишљење да треба узимати само биљну храну, а жеђ гасити само водом. Већ 1847. у Лондону основано је прво удружење вегетаријанаца.

● лаконизам у реторском смислу означава претерану краткоћу и збијеност у исказивању

мисли, нарочито када се изостављају речи које се по смислу могу нагађати, да би реченице биле што краће. Лаконизам је назван по Лаконцима (Спартанцима) познатим по кратким и језгровитим реченицама.

● мачке се зноје само на јагодицама шапа, а не по целој кожи.

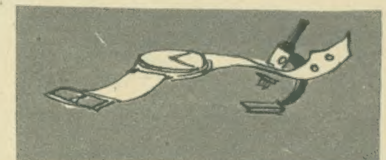

● четвороцифрених бројева има света 9000.

● народи старог века делили су драго камење на мушко и женско. Сви тамни драги каменови сматрани су мушким, а светли женским.

● први ручни сат са течним кристалима израђен је у Западној Немачкој. Овај сат, приказан на сајму у Базелу у Швајцарској, рађен је две године. Сви електронски минијатурни делови помоћу којих ради овај мали хронометар конструисани су и испробани у лабораторији за космичку пловидбу. Сат у току једне године закашњава или жури највише један минут.

● обично се сматра да име игре полке значи: „пољска игра". Ова игра, међутим, нема никакве везе с Пољском. Њу је измислила, 1830. године, чешка сељанка Ана Слезак и назвала је „пулка", због полукорака, односно главног корака у овој игри.

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

ХРАБРОСТ СЕ

МАЛИ ЈУНАЦИ ВЕЛИКОГ РАТА

КАДА ЈЕ СКАКУЋУЋИ, НА ИЗГЛЕД БЕЗБРИЖНО, СТИГЛА ПРЕД КУЋУ ДРУГА КОМЕ ЈЕ НОСИЛА ПИСМО, НАИШЛА ЈЕ НЕМАЧКА ПАТРОЛА. ДЕВОЈЧИЦА СЕ БРЗО СНАШЛА: НАЦРТАЛА ЈЕ НА ПЛОЧНИКУ »ШКОЛИЦУ« И ПОЧЕЛА ДА СЕ ИГРА.

Међу куририма Партије и НОП-а у Косовској Митровици била је и мала Албанка Игбал. Њено име у преводу значи — срећа. На почетку устанка, 1941. године, имала је десетак година.

☆ Две црвене машне

Игбалин брат био је комуниста, један од руководилаца Партије и НОП-а у Косовској Митровици и Покрајини Косово. Она је још пре рата била сведок кад је њеног брата полиција хапсила и везаног ланцима спроводила улицама у затвор. Кад су Немци окупирали нашу земљу Игбал, иако још право дете, уз брата је изабрала свој пут. И сама је осећала да је окупатор донео велику несрећу, да је помутио дечју радост и дечје игре. То је осећала и њена најбоља другарица Ружа, мала Црногорка, која је била такође из комунистичке породице. И Ружин брат је био један од руководећих комуниста. Зато ће њих две, Игбала и Ружа, читавог рата извршавати многе задатке као партизанске илегалне куририке. Са много љубави и пожртвовања. Биле су нераздвојне и увек је једна желела да преузме задатак, да би другој било лакше.

... Мала Игбал имала је густу, смеђу косу. Увек је била лепо очешљана. Две плетенице спуштале су јој се низ плећа или преко груди, чак испод струка. И у те две плетенице уплитала је две црвене машнице. Говорила је:

— Увек ћу их носити. Јер, ако не смемо да носимо нашу црвену партизанску заставу онда ћу је ја овако показивати...

Једном сам је видео без црвених машница. Кад сам је запитао где су јој брзо је одговорила:

— Изгубила сам их, случајно, у игри... Не може ми их нико узети... сад ћу их одмах уплести.

☆ С корпицом трешања

... Знала је сваку партизанску кућу у Косовској Митровици. И њу су сви знали. Била је вешт курир. Пробијала се преносећи вести и кад је било најтеже, када је читав град био блокиран. Односила је и доносила пошту, материјале, свуда где смо је слали. Знала је да смисли начин како да се лакше пробије. Ако је писмо било мање, онда га је пресавијала, крила испод пазуха или у појас, али увек на сигурно место, да се не изгуби... И тако је, слободних руку, скакућући, на изглед безбрижно, ишла из улице у улицу, из куће у кућу.

Игбала није знала за страх. Ако је требало да пренесе неки већи мате-

ЗВАЛА ИГБАЛ

ријал, узимала би своју корпицу, на дно би стављала илегалну пошту или материјале, а одозго лук или кромпир. Тако је поступала с јесени или у зиму. Водила је о свему рачуна. Кад смо је једном упитали зашто опет не носи корпицу с кромпиром и луком као „покривачем" за илегалну пошту, она је спремно одговорила:

— Зар сада да носим кромпир и лук! Боље су трешње. Оне су баш сада сазреле. Има их свуда. И нико неће посумњати шта је испод њих...

Спасоносна »школица«

Игбал је била не само храбра већ и веома сналажљива.

Једном је Игбал носила писмо једном члану Партије. Чинила је то, као и увек, безбрижно скакућући улицом. Али када је дошла близу његове куће, приметила је немачку патролу. Требало је брзо донети одлуку јер би свако оклевање могло да буде сумњиво. А она није знала да ли су фашисти и у кући члана Комитета. Ако би ушла, постојала би опасност да је претресу и да нађу писмо. Игбал се, међутим, није уплашила. Није се ни вратила. Брзо је у глави сковала план.

Испред куће члана Комитета, на плочнику, нацртала је „школицу". Онда је почела да игра. А кришом је гледала шта се догађало у кући. Истовремено је посматрала и шта раде Немци. Очекивала је да се појави мајка тог нашег друга, члана Комитета. То се и догодило. Али се Игбал правила као да не обраћа пажњу на њу. Стара мајка је видела Игбал, па се и она снашла. Викнула је с прозора:

— Сине, јеси ли гладна?

— Јесам — одговорила је Игбал.

— Хоћеш ли да ти дам хлеба? Уђи у кућу... Игбал се насмешила:

— Хоћу, хоћу, ево долазим.

Како да издржи?

Био је то у ствари договор између њих две да је све у реду, да у кући нема фашиста, да нису дошли да хапсе или претресају. Игбал је оставила поруку, а онда опет изашла на улицу. Кад је наишла на ону немачку патролу која је на улици поправљала мотоцикл извела је још једну варку. Застала је и почела намерно да чачка нос. „Изгледала сам им сигурно смешна, можда мало и шашава, јер ме је један од њих гурнуо и рекао: „Бежи одавде"! Тако је Игбал избегла немачку патролу која ју је пропустила сматрајући је за дете које није баш сасвим при здравој памети.

Једном приликом за време окупације, фашисти су похапсили неке другове, комунисте. Мала Игбал их је све познавала. Слушала је да их у затвору туку, муче, да су неки чак издахнули под батинама. Помислила је тада да и њу могу једном да ухвате и ухапсе. Размишљала је како да издржи ако почну да је туку. И, једног дана њена мајка, такође активиста у народноослободилачком покрету, која је заједно са Игбал преносила пошту и друге материјале, застала је изненађено насред собе угледавши своју малу Игбал како облачи једну преко друге дебеле хаљине, а преко њих још и џемпере. На ногама је имала два пара вунених чарапа.

— Шта то радиш, дете, зашто се толико облачиш? Како ћеш брзо да идеш по улицама? Знаш да треба да носиш пошту? — запитала ју је.

— Морам тако да се обучем. Шта знам, можда ће ме негде ухватити и ухапсити. Ако почну да ме туку, овако ћу лакше поднети батине, мање ће ме болети, издржаћу... — одговорила је Игбал.

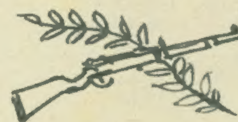
Сви су плакали за њом

А онда, с првим данима слободе, пошла је у школу. Јер у току рата није хтела да иде у окупаторске школе. Брзо је учила, била је одличан ђак и вредан пионир. Са поносом је носила на левом рукаву црвене ознаке начелника штаба пионира. Остале су и њене црвене машнице у коси. Касније је постала и скојевка. Неуморно је радила.

Године 1944. Косовску Митровицу често су бомбардовали савезнички авиони и Игбал је са породицом морала да бежи по околним селима. Кућа им је била разрушена. Тако бежећи, без крова, добила је тешку прехладу од које се више није могла опоравити: разболела се на плућима. Постајала је из дана у дан све слабија и блеђа. Лекари у Косовској Митровици и у Приштини, као и у Призрену и Београду чинили су све што су могли — али нису могли да помогну. У то време болест је била јача, није се предавала пред лековима.

Издахнула је мала Игбал на рукама своје мајке 1946. године и цела Косовска Митровица је била тужна. Угасио се живот ратног курира и скојевке Игбал, чије име у преводу значи — срећа.

Растанак са Игбал био је потресан. Била су ту сва деца из свих школа свих народности и националности. Ишли су тужни, носећи безбројне венце и букете цвећа. Испратили су је и они који су је добро знали, и они који су о њој само чули, и они који је нису познавали. Сузе су им текле низ образе. Сви су оплакивали малу Игбал...

Ето, испричао сам вам истиниту причу о девојчици Игбал која је по годинама била дете, али храбра, смели борац у нашој револуцији. Игбал је, као и њена најбоља другарица Ружа, и многе друге Игбале и Руже, ковала јединство, братство, поверење, љубав међу нашим народима. Никада нисам чуо да су оне говориле о нечему што би могло да значи неку подвојеност или осећање подвојености између њих зато што припадају овој или оној националности. У ствари, увек сам имао осећање да их баш та различитост у националној припадности и заједничка борба чини још већим, још значајнијим. Имао сам утисак, као и многи моји другови, да су та деца својим понашањем, својом узајамном одаиношћу, уливала у нас још више снаге да истрајемо и да се боримо за будућност за коју су се и пионири, Игбал и Ружа и хиљаде њихових вршњака борили заједно са својим старијим друговима...

Данашњи читаоци „Политикиног забавника" баш зато имају једну велику обавезу коју никада, ни у једном тренутку, не смеју заборавити — и о којој стално говори друг Тито — да будно чувамо братство и јединство наших народа и народности, за које су дали своје животе стотине и хиљаде наших бораца, а међу њима и наши најмлађи борци — пионири.

Храброст се заувек памти. Нарочито ако су храбри млади, скоро још деца. И такве храбрости, дечје храбрости малих илегалаца и курира увек ће се сећати борац и револуционар Али Шукрија, један од руководилаца Партије и организатор устанка на Косову, сада члан Извршног комитета Председништва Централног комитета СКЈ.

Али Шукрија

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Н. ЛЕКИЋ — Л. СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

УВЕЧЕ КРАЉ ЈАКОТА И СУПРУГА МУ ЈЕС-МИНА ИЗ КРЕВЕТА СЛУШАЈУ СЕРИЈСКУ ПРИЧУ У НАСТАВЦИМА (ЈЕР ТАДА ЈОШ НИЈЕ БИЛО ТЕЛЕВИЗИЈЕ).

ИДУЋЕГ ПЕТКА: ШКОЛСКИ ПРИМЕР ТОТАЛНЕ ШПИЈУНАЖЕ!

Једва покрећући усне испуцале од ветра и соли, Лисјен је с болом изговорио.

— Катарина, дошао нам је крај. Хајдемо преко ограде у море, да се не мучимо. Ја више не могу да издржим. Све ће потрајати само тренутак.

Последњом снагом, Катарина сти сну његову жуљевиту руку и покуша да се осмехне, али јој се лице развуче у болну гримасу:

— Не, не смемо то да учинимо. Можда ће нас пронаћи већ сутра. Дванаести је дан како смо сами на мору, ако нисмо погрешили у бројању. Молим те, Лисјен, сачекајмо до сутра.

Катарина молећиво погледа у Лисјена и помилова га огрубелим рукама по коси, избледелој од сунца и морске соли. Али, он је био сувише очајан и спреман да умре да би га поколебала Катаринина жеља да се и даље боре. Није веровао да ће их неко спасти и више није могао да подноси глад, жеђ и врелину медитеранског сунца. Желео је да што пре умре и бар тако побегне од бескрајног пространства мора.

— Не буди луда! — рекао је. — Боље да се удавимо брзо него да умиремо постепено.

— Али, Лисјен — била је упорна Катарина — сигурна сам да ће нас пронаћи! Морају нас пронаћи јер ја не желим да умрем. До сутрашњег дана остало је још само неколико сати и...

НЕ ЖЕЛИМ ДА УМРЕМ!

Тек што су поверовали да је њиховим мукама дошао крај, Катарина и Лисјен су с ужасом схватили да их ветар поново носи на пучину.

САН СЕ ОСТВАРУЈЕ

Није довршила реченицу. Лисјен немоћно клону у њено крило. Неколико тренутака касније поново се онесвестио. Држећи његову главу у рукама, Катарина је и сама осетила како јој се мути у глави. Несвестица је савладала и њу.

Био је ведар септембарски дан 1972. године када су деветнаестогодишња Катарина Плесц из Женеве и њен двадесет петогодишњи вереник Лисјен Шилц из Луксембурга исповили на пучину из луке Болије на југу Француске.

Прамац њихове јахте „Њорд" оштро је секао таласе Средоземног мора. Одевена у кратке панталоне и мајицу, Катарина је стајала крај Лисјена који је био за кормилом. Насмејани и преплануслих лица, били су задовољни јер је почео да се остварује њихов дугогодишњи сан: крстарење Средоземљем.

Две године они су брижљиво планирали овај пут и предвидели сваку ситницу. „Њорд" је био добра и изврсно опремљена јахта. Ништа није недостајало. Ту су били и радио-пријемник, појасеви за спасавање, кутије с прибором за прву помоћ, резервни мотор. Хране је било за вишемесечно крстарење. Француске, шпанске, италијанске метеоролошке станице предвиђале су сунчано и мирно време. Али, како се касније испоставило, прогнозе нису биле тачне.

Када је 11. септембра „Њорд" исплովио из Болијеа, био је леп, сунчан дан. Међутим, само осамнаест часова касније море је захватила страшна бура. Јак северац, који је опустошио неке крајеве Француске и Шпаније, изненадио је чак и метеорологе.

ОБЛАЦИ НА ХОРИЗОНТУ

Верујући прогнозама, Катарина и Лисјен нису се много забринули кад су приметили да се на хоризонту скупљају тешки, олујни облаци. Узнемирили су се тек кад је први јаки налет ветра исцепао једро. Већ неколико минута касније огромни таласи почели су да се разбијају о труп јахте. Катарина је трчала палубом покушавајући да скине остатке поцепаног једра док се Лисјен борио са кормилом узалуд настојећи да избегне бочне налете ветра. Ледене куглице града који се сручио с хладном кишом ударале су га по лицу, али он као да их није осећао. У једном тренутку огроман талас захватио је јахту која се пропела и одмах затим, под снажним налетом ветра, суноватила се доле преврнувши се на бок. Следећи налет ветра поново ју је исправио. Међутим, убрзо су таласи који су се громогласно ваљали преко палубе однели мали чамац за спасавање, сандук с храном, кутију са светлећим ракетама. Вода је продрла у кабину и уништила радио. Изгледало је да се све заверило против Катарине и Лисјена. Вода је онеспособила и пумпу за избацивање воде.

Потпуно беспомоћни, њих двоје су се привезали конопцем за катарку да их не би однели таласи. Тако су чекали да се невреме стиша. Налазили су се на најпрометнијем делу Средоземног мора и веровали су да ће их ускоро пронаћи неки брод.

Коначо се бура стишала, изненада како је и дошла. Тамносиви облаци су се разишли и море се смирило. Засјао је месец.

Радосни што се све завршило без веће несреће, Катарина и Лисјен су певали све до зоре. Али, кад се разданило, осетили су се самим и изгубљеним на мору. Њихова готово уништена јахта била је препуштена морским струјама.

САМИ НА ОЛУПИНИ

Време је пролазило споро. Сваког јутра Катарина и Лисјен су урезивали у ивицу јахте цртице којима су означавали протекле дане. После пет дана већ су били изнемогли од глади и жеђи. Двогледом су претраживали пучину, али на видику није било ниједног брода.

Седмог дана бесциљне пловидбе више нису разликовали сан од јаве. Почеле су да им се привиђају трпезе пуне најлепших јела. Сасвим јасно су видели како се у блиставим чашама искри хладна изворска вода.

Десетог дана су најзад одахнули када се на хоризонту указала тамна нејасна мрља. Била је то обала Мајорке.

Сасвим исцрпљени, Катарина и Лисјен су били ван себе од радости. Истовремено су и плакали и смејали се. Били су сигурни да је њиховим мукама коначно дошао крај. Нестрпљиво су чекали да их струја приближи обали и да изиђу на копно.

Али, с очима пуним ужаса, нису могли да верују када су приметили да их ветар носи назад, ка пучини. Исте ноћи угледали су светлост великог брода. Помислили су да им се то само привиђа, али гласно брујање машина уверило их је да је то заиста брод. Спас је био ближи но икад претходних дана, али ипак тако далеко. Нису имали снаге ни да зову у помоћ. Сломљени и очајни гледали су како брод пролази поред њихове олупине и полако се удаљава. Убрзо је у даљини замро и звук његових мотора.

ЗНАК ЗА УЗБУНУ

На палуби холандског теретног брода „Абел Тасман" звоно је означило подне. Трећи официр, Вим Тиман, двогледом је осматрао пучину. Одједном се тргнуо и дао знак за узбуну. Брод је одмах усмерен ка нејасној мрљи коју је Тиман угледао. Два часа касније, вешто маневришући, „Абел Тасман" је пристао уз бок јахте. На њену палубу су бачене узане лествице, али Катарина и Лисјен су били сувише слаби да би могли да их прихвате и успну се на брод. Неколико морнара спустили су се низ лествице и узнели их на брод. Ускоро су, увијени и ћебад, полако јели чорбу од меса. На копно је послана радио-порука и убрзо су очајни родитељи Катарини и Лисјенови добили вест да се одисеја њихове деце срећно завршила.

Први пут после дванаестак ужасних дана Катарина и Лисјен су утонули у чврст, безбрижан сан.

О. В.

ТАЈНЕ ПРИРОДЕ

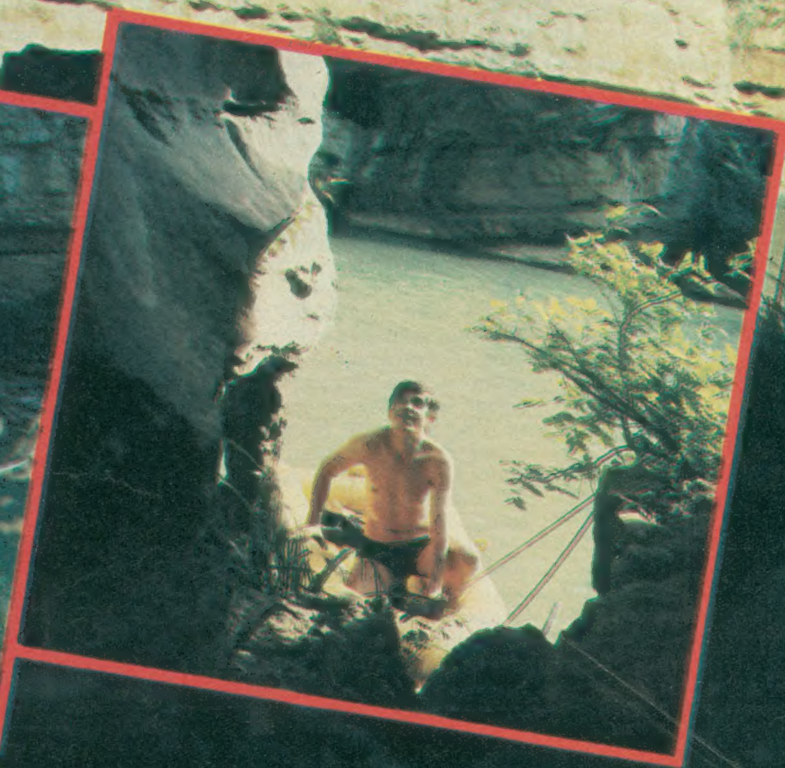
Лепотица

Пред маленом постајом Мируша, тридесетак километара северно од Призрена, возови ретко стају. Становници околних села, за које је то и последња станица њиховог путовања, једини знају за тајну коју природа овде чува — планинску речицу Мирушу. На албанском језику њено име значи — лепотица! Она то и јесте. Победила је у немилосрдном судару воде и планинског кречњака остављајући иза себе кањон стрмих литица. На путу дугачком пет километара створила је најлепше украсе: водопаде, језера, пећине, терасе... Бистра зеленкаста вода слива се низ петнаест тераса и водопада у исто толико језера! Као да у њима жели да се одмори макар на кратко. Мируша је само једна. Скривена од погледа туриста и цивилизације, успела је да сачува свој мир. Ретким намерницима, које пут ту нанесе, дозвољава да зађу у њено царство, али само до првог водопада. Одатле узводно могу само уз помоћ гуменог чамца и алпинистичке опреме. И тако с терасе на терасу, с језера на језеро, до врха „царства“ и највеће пећине међу литицама чији је улаз још у 18. веку затворен великим зидом. Пећина је тада преправљена у цркву. Мируша је још део природе, оне нетакнуте...

(Снимио: Б. Патрногић)

ТАЈНЕ БАЧКОГ СРЦА

Наћи ћеш ме, Иване!

Стално ми је претила да ће одсећи косу и обојити је у црно, али ја у то нисам веровао.

Само сам јој за тренутак скинуо мараму и плава коса просула се по раменима.

У сутон 27. септембра 1969, на измаку мог последњег средњошколског лета у Дервенти, корачао сам преко моста над Укрином, замишљен и загледан у бистру воду. Негде код средине моста, одакле су врбаци на обалама најлепши а вода зелена, неко изненада стаде пред мене. Дигнем главу: мој пријатељ Јово, један од нас четворице који смо тог лета издали танку свеску стихова. Уз Јову, са сваке стране по девојка.

— Ово је Иван — рече Јово и насмеши се.

Поново погледам девојке. Једна је смеђа, насмејаних црних очију и буцмастих образа као са старих слика.

— Боса — рече гласно.

И док сам јој гледао у светло лице, схватајући одмах да је Јово поново заљубљен и због тог радостан, угледам као кроз лагану измаглицу два велика зелена ока, топла, помало сетна и много, много лепа. Пружајући лагано руку ка „ризничару“ тих очију, угледам танану, белу руку и тренутак касније она је била у мојој руци, али само за трен и без стиска. Учинило ми се да сам дотакнуо голубије крило.

— Јелена — изговори једва чујно.

Са страхом подигнем поглед да потражим оне сањиве зелене очи и истог момента заборавим на њих: сад сам видео само дугу плаву косу, у лаганим валовима и, вероватно, меку као руно младог јагњета, и једно светло глатко чело.

ХЕЈ, ГДЕ ЋЕШ ТИ?

И од тог тренутка више нисам чуо ни Јову ни стихове које је написао прошле ноћи, ни шум ни мирис воде у рану јесен. Заборавио сам куда сам се упутио, заборавио сам и најобичније речи и своје руке, савијене и згрчене у џеповима.

Не знам колико смо ишли. Одједном смо Јелена и ја били на станици, однекле су изронили Јово и Боса, и аутобуси, и прашина и мирис презрелог воћа и лета што измиче.

Тргнем се тек кад је Јелена улазила у аутобус:

— Хеј, где ћеш ти? — запитам изненађено.

— Па... кући...

— А зашто? — једва изустим, глупаво.

Она се насмеја, заискре јој свици у очима.

— Јелена, хоћу ли те опет видети? — упитам дрхтећи.

— Не знам. Можда...

— А шта ако ја желим поново да те видим? — изрекнем храбро.

— Ништа. Наћи ћеш ме.

Себи сам потпуно дошао тек кад је аутобус већ нестао у облаку прашине.

И Јово ми исприча: Јелена живи у Добоју, иде у Медицинску школу, на годину завршава, можда ће радити у Дервенти заједно с Босом.

МОЈЕ УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Нешто горко осетих тад у грлу. Клонем. Заћутим. Јер, ја сам тог лета завршио гимназију а за два дана требало је да путујем у Београд, на факултет. И можда је никада више нећу видети, претрнем.

Међутим, захваљујући Јови, видим је опет сутра поподне. Сјало је благо сунце, лутали смо у тишини шума пуних птица, говорио сам јој стихове до безумља, гледао, гледао и гледао Јеленине очи и косу. А она, у плавој сукњи и белој блузи, само је ћутала и гледала у крошње пуне сунчаног злата.

Растали смо се у сузама. Сећам се њених танких и мојих дрхтавих руку кад сам јој лако додирнуо косу.

— Ти се плашиш? — изусти с осмехом.

— Не знам.

— Па зашто онда дрхтиш?

— Не знам...

Сутрадан сам отпутовао.

Јеленино прво писмо стигло је после петнаестак дана и ноћи с ројем снова. Малена коверта с непознатим, обичним рукописом чекала ме на сивом кревету после предавања и хладне вечере у мензи. Кад сам га отворио и прочитао, за пет минута знао сам га напамет. И никад га нисам заборавио.

Слали смо једно другом лишће и цветове, фотографије и наивне цртарије, стихове и мачиће на разгледницама. Моја писма мирисала су на тугу и самоћу, а њена на то лето и тај септембар. На факултетским предавањима, њена писма била су моје укрштене речи, главна литература и прве белешке.

Кући, у Дервенту, дошао сам тек за 29. новембар. Мршав, тршаве косе, гладан и збуњен до бола, прво што сам урадио био је — одлазак у Добој. Јелена је знала кад ћу доћи. Радовала се, у писмима.

ЦРВЕНА МАРАМА

Падао је снег изнад неонских светиљки, лутао сам цело после подне, чекао. И угледао сам је издалека. Сама, у наранџастом капуту, с црвеном марамом на глави, корачала је полако, голих руку, без рукавица.

Једва ме је познала кад сам стао пред њу. У старом братовљевом мантилу, вероватно жут и танак к'о трска, изненадио сам је. Није ме пољубила. Не знам зашто...

Ћутећи, држећи је топло за хладну руку и носећи јој торбу, лутао сам то вече с Јеленом скоро до поноћи. Пели смо се по мраку на добојску тврђаву, слушали тужне возове у ноћи, смешили се сетно.

Растали смо се кад више није било ниједног аутобуса за Дервенту. Пољубио сам је у чело, не осећајући хладноћу ни снег на коси. Само сам јој за тренутак скинуо мараму и плава коса просула се по раменима.

— Одсећи ћу је и обојити у црно кад одеш — изусти. Насмејем се мислећи да се шали.

Кад је полако и не освркући се ушла у своје двориште, огласила се ноћна птица са тврђаве и воз, далеко. Пошао сам полако, па све брже. Онда сам трчао дуго, као да ме неко бесомучно прогони. Стао сам тек на мосту изнад Босне.

У Дервенту ме довукао неки велики циркуски камион мариборске регистрације. Снег је падао и по древним коњићима збацаним на гомилу на камионској приколици.

Пре две године, негде пред крај лета, ишао сам поново укринским мостом у Дервенти. Падала је киша, ситна, као у новембру. У сусрет ми је долазио пар, без кишобрана, руку подруку. Погледам жену. Танка, црне косе, тужних зелених очију утонулих у бледо лице. Она ме погледа кришом, дуго, сузно.

Тад сам последњи пут видео Јелену.

Иван Лончар, Београд

(Хонорар 250 дин.)

НАЈЛЕПША ЉУБАВНА ПЕСМА

Траг

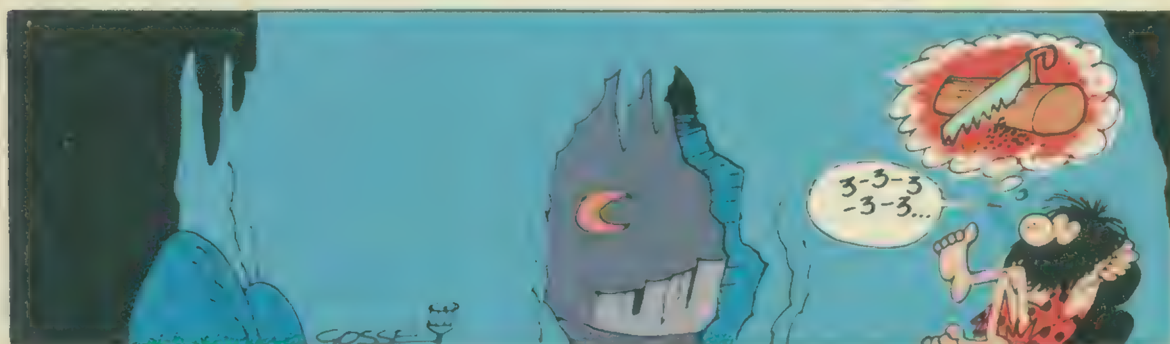
Желим:
да после снова
не остане траг мој на твом телу.

Да понесеш од мене само
тугу и свилу белу
и мирис благ...

путева засутих лишћем свелим
са јабланова.

Милош Црњански
(1893–)

ПРЕПОТОПКО

З-З-З
-З-З...
GOSSE

ТАК!

ГРРР! ОВА ПЕЋИНА МИ СЕ ПОПЕЛА НА ВРХ ГЛАВЕ!

ТОЛИКО ЈЕ ВЛАЖНА ДА САМО ШТО ПЕЧУРКЕ НИСУ ПОЧЕЛЕ ДА НИЧУ ПО МЕНИ!

МОРАЋУ ДА ПОТРАЖИМ МАЛО КОМФОРНИЈИ СТАН...

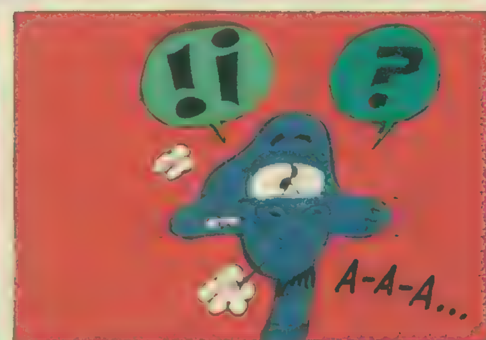

Е-ХЕЈ! ОВУ ПЕЋИНУ ЈОШ НИСАМ ПРИМЕТИО! МОРА ДА СУ ЈЕ СКОРО САГРАДИЛИ...

ХМ! ХОДНИЦИ СУ МАЛО ТЕСНИ... К'О ДА СУ ПРАВЉЕНИ ЗА ПАТУЉКЕ!

СВЕ ЈЕ ПРАВЉЕНО У ЗНАКУ ШТЕДЊЕ!

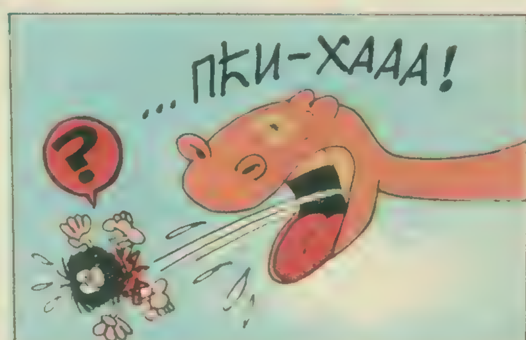

ОВО МОРА ДА ЈЕ ДНЕВНА СОБА! МАЛО ЈЕ МРАЧНА...
ЊАМ!

ЧЕК' ДА ПРИПАЛИМ СВЕЋУ...

!¡
?
А-А-А...

ШТА ЈЕ ОВО?! ЗЕМЉОТРЕС!? ИЗГИНУЋУ...

А-ААА...

?
...ПЋИ-ХААА!

УХ! ШТО ТИ ЈЕ МОДЕРАН ЖИВОТ... НИ ПЕЋИНЕ СЕ ВИШЕ НЕ ПРАВЕ...
БЗЗЗЗ
ТОК!
ТОК!

...ОД СОЛИДНОГ МАТЕРИЈАЛА! ЗАТО И НИЧУ К'О ПЕЧУРКЕ!

ИПАК ЈА ВИШЕ ВОЛИМ СВОЈУ ЛЕПУ, СТАРУ, ВЛАЖНУ ПЕЋИНУ! ОВДЕ САМ БАР СИГУРАН...
ПЉУС!
КАП!

ПОСЛЕДЊА БИТКА АДМИРАЛА НЕЛСОНА

— КОГ ЋЕ МИ ЂАВОЛА ТАЈ КРЖЉАВИ ДЕЧАК — ПИСАО ЈЕ НЕЛСОНОВОМ ОЦУ КАПЕТАН БРОДА. — УОСТАЛОМ, ПОШАЉИТЕ ГА. МОЖДА ЋЕ У ПРВОЈ БИЦИ ЊЕГОВА СУДБИНА БИТИ ОДЛУЧЕНА.

* *

У цик зоре 21. октобра 1805. године код рта Трафалгар, између Гибралтарских врата и Кадиза, појавили су се енглески бродови. Кретали су се у две колоне. Адмирал Хорацио Нелсон лаганим корацима изишао је на палубу командног брода и прегледао батерије топова. Судбоносни тренутак био је ту. На видику су се већ помаљала једра удружене француско-шпанске флоте у коју је Наполеон полагао наду да му отвори врата за инвазију Енглеске.

Нелсон је добро знао да ће се тога дана, ту на југу Шпаније, одлучити судбина британских острва. Ако Наполеон савлада ову последњу препреку ништа га више не може спречити да не савлада Ламанш и нађе са пред вратима Енглеске.

Осмотривши положај противника Нелсон се обратио својим официрима и морнарима: „Енглеска очекује да свако изврши своју дужност!"

ШЕСТ БРОДОВА ПРОТИВ ЈЕДНОГ

Око подне почели су најжешћи окршаји. Француски линијски брод „Фуге" отворио је жестоку паљбу на енглески брод „Ројал Соверин" који се био устремио да прамцем погоди „Фугеа" али му то није пошло за руком. Онда се окренуо и сасуо паљбу на шпански брод „Свету Ану" који му је био на домаку. Грмљавина топова постајала је све жешћа, бродови су се качили једни за друге, јарболи се ломили, једра преплитала.

Наједном се енглески адмиралски брод „Виктори" на коме је био Нелсон нашао на 500 метара од француског адмиралског брода „Бисантора", којим је командовао адмирал Вилнев. „Виктори" је био у веома тешком положају, јер је из непосредне близине одједном почело да га бомбардује шест противничких бродова. Страшна паљба из 180 топова трајала је пуних 40 минута и да су француске тобџије биле боље извежбане а море мало мирније, „Виктори" би се тешко извукао. Овако је из те урагански ватре изишао само незнатно оштећен, па је сачекао тренутак да са своја 52 топа на левом боку отвори паљбу на крму „Бисантора" и на тај начин пресече линију непријатељских бродова. Нелсонови мускетари су пушчаном ватром зачас очистили палубу „Бисантора" и потпуно онеспособили француски брод.

Али, Французи су још били јаки. Ускоро је са француског брода „Нептун", којим је командовао капетан Лика, отворена нова и још јача ватра на Нелсонов „Виктори", који се наједном нашао „прса у прса" са другим француским бојним бродом, „Редутаблом", који је имао 74 топа. С једног брода пребацили су куке на други и спојили се у смртоносни за грљај. Видевши тај страшан призор капетан Лика са „Нептуна" наредио је да се на Енглезе отвори паљба из свих оруђа. Његов навални одред мускетара сејао је смрт по палуби брода „Виктори". Усред најљућег боја, један француски морнар, који се налазио у кошу на јарболу испалио је са висине метак на Нелсона. Адмирал, који је у ранијим биткама био изгубио једно око и једну руку, клонуо је, смртно рањен, на руке капетана Харди и тихо рекао:

Леди Хамилтон у време кад ју је адмирал Нелсон први пут срео.

У борби код Санта Круза Нелсон је изгубио десну руку.

„Харди, са мном је готово, сломили су ми кичму . ."

Окршај се наставља. Све више бродова качило се један за други и битка се претварала у двобоје међу бродовима. Из кошева на јарболима сипала је киша метака, а „поморска пешадија" уништавала је мачевима и секирама све пред собом.

Енглески бродови са бољом командом, извежбанијом посадом и погоднији за маневрисање, наносили су непријатељу све већу штету. Из клупка закачених бродова полако се помаљала енглеска победа јер је у смртоносном загрљају ватре, дима и смрти, противник почео да попушта. Око пет и четврт после подне било је већ јасно да је битка одлучена и од 33 француско-шпанска брода 18 их је постало трофеј енглеске флоте, 11 се повлачило према Кадизу, а само четири су успела да се одвоје и побегну на отворено море. Усред тог метежа француски адмирал остао је жив и здрав, али заробљен.

За то време победник Нелсон лежао је на броду „Виктори" у самртном ропцу. Као да је снагом воље продужавао последње тренутке живота да би сачекао вест о исходу битке. А кад му је саопштено да је противник савладан и адмирал Вилнев заробљен, последњом снагом је изустио:

„Пољубите ме, Харди . . . Сад сам задовољан . . . Извршио сам своју дужност."

Затим је издао последњу наредбу да се бродови усидре и — издахнуо.

Његово мртво тело пренесено је у Лондон и сахрањено у катедрали Светог Павла, а на Трафалгар ском скверу 1843. године подигнут му је споменик.

Тако је, на врхунцу славе, завршио велики адмирал Хорацио Нелсон.

А како је почео?

Хорацио Нелсон родио се у кући сиромашног пастора у грофовији Норфолк 28. септембра 1758. године. Био је мали, слабашан и болешљив тако да нису веровали да ће преживети. Ни кад је поодрастао није боље изгледао. Остао је кржљав и слаб, али је постајао све тврдоглавији и независнији.

ИДЕМ У МОРНАРИЦУ!

Кад је напунио дванаест година мали Хорацио је, поштујући тадашње обичаје у породици, замолио старијег брата да оцу пренесе следећу поруку:

„Молим вас, пустите ме да одем у морнарицу . . ."

Није било ничег чудног у томе што један енглески дечак жели у морнарицу, јер је земља са тако великом поморском традицијом гајила многе митове који су распаљивали машту дечака. Поред тога он је имао ујака у морнарици који је постао командант брода са 64 топа и сва дечакова маштања била су везана за ујака и његов брод.

Али, кад је пастор, дечаков отац, обавестио рођака о Хорацијевој жељи, стари поморац је одговорио: „Код ђавола да радим са тако кржљавим дечаком као што је Хорацио, уз то

још ненавиклим на суров морнарски живот. Уосталом, пошаљите га. Можда ће у првој бици неки метак одлучити његову судбину!“

Ето, с таквом је „добродошлицом“ Хорацио у пролеће 1771. године ступио на стари брод „Резонабл“. У том тренутку ни његов ујак се није налазио на броду па су му једва допустили да ноћ проведе у једном углу и сачека повратак команданта.

Суров живот на броду бацао је дванаестогодишњег дечака с посла на посао. Радио је све. Упорно је подносио све тешкоће и учио необичну школу живота.

Кад је постао официр чекала су га многа путовања и искушења. У Индију је путовао једним трговачким бродом, затим је учествовао у једној поларној експедицији, а онда поново одлази у Индију.

ТРГОВЦИ СУ ЈАЧИ

Нелсон је добро савладао свој занат и већ у двадесетој години постаје командант. Али, послови британске морнарице нису били нимало идилични, ни романтични. Она је служила интересима енглеске политике у борби против интереса других земаља. И Нелсон ће служити тим интересима не питајући да ли служе правди, прогресу, оп штој људској срећи. Тако ће се он као капетан фрегаде наћи у рату против побуњених северноамеричких колонија које су се бориле за независност. Бориће се и против револуционарне Француске, а касније и против Наполеона. Иако слабог здравља, непрестано патећи од морске болести, он ће фанатично захтевати да непрекидно плови даље.

Од 1785. до 1787. године крстарио је водама око Антилских острва. Ту је срео младу удовицу Фани Нисбет, којом се и оженио. Кад је своју младу жену довео у Енглеску, у родни крај, чекање на нову дужност продужило се читавих пет година. Он се, наиме, био замерио неким антилским трговцима које је оптужио за утају порезе, непоштовање царинских прописа и — крађу. Али, богати трговци имали су у Енглеској моћне заштитнике. И Нелсон је пет година морао да чека на сувом. Огорчен, заклео се да никад неће ступити на краљевски брод, али чим је почела револуција у Француској и чим су га поново позвали у морнарицу, одмах је прихватио место команданта на броду „Агамемнон“.

У септембру 1793. Нелсон се био усидрио испред Напуља где је, поред осталог, требало да преда важну поруку британском амбасадору сер Виљему Хамилтону који је живео у близини напуљског двора. Амбасадор га је позвао на вечеру.

СУДБОНОСНИ СУСРЕТ

„Позвао сам на вечеру капетана Нелсона. То је мали човек, готово без косе на глави, далеко од тога да је леп, али ја сам сигуран да ће он далеко дотерати...“

Такво је било Хамилтоново мишљење о госту.

Кад је те вечери Нелсон ушао у салоне амбасаде, остао је запањен. Очекивао је да ће срести старију госпу каква и приличи шездесет четворогодишњем амбасадору, а угледао је младу жену неописиве лепоте која није могла имати више од 30 година.

У то време леди Хамилтон је већ била чувена лепотица о којој су се отимали сликари. Сам Гете је о њој написао: „Витез Хамилтон је нашао оно што уметност и природа нуде: лепу жену. Једино Хорацио Нелсон није знао ништа о тој изузетној жени која се од сеоске девојчице, која је до 14 година чувала краве, преко собарице у Лондону, продавачице у трговачкој радњи, винула у свет енглеских племића и снобова.

Лепа и шармантна Ема је тако, најзад, освојила и сер Виљема Хамилтона, а затим и напуљски двор и читав тадашњи монденски свет.

Сусрет Нелсона и леди Хамилтон био је кратак, јер је он морао одмах да исплови. Следећи месеци били су за њега судбоносни. У борбама око Карбуја, 12. јула 1794. погодило га је парче топовске гранате у десно око и он ће на њега до краја живота остати слеп. Али, отада и почиње његов успон. У борби код Светог Винсента он односи велику победу над Шпанцима иако је имао само 15 бродова према њихових 27. Тада је добио чин контраадмирала.

При нападу на Санта Круз 1797. године губи десну руку. Кад се после ампутирања мало опоравио, писао је адмиралу Џервису:

„Постао сам терет пријатељима, некорисно биће за своју земљу. Сакрићу се да ме нико не види. Адмирал без руке није пријатан за гледање. Надам се да ћу се повући у неку скромну кућицу а своје место уступитиориснијој особи...“

Мало га је умирио дочек који су му сугврађани приредили по повратку у Енглеску. Влада га је разрешила обавезе да даље плови и доделила пензију.

ПИСМО ПРЕД СМРТ

Али, јуна 1798. поново му нуде ескадру бродова да оде у Тулон, где се „нешто спремало“. Кад је стигао испред Тулона сазнао је да је француска флота испловила у непознатом правцу. После драматичне трке по Медитерану Нелсон је успео да уништи француску флоту код Абукира. Ту је поново рањен.

Енглези су га после те победе дочекали са још већим слављем, а краљ му је доделио племићку титулу.

Али, више од свих тих признања адмиралово срце дирнула су два писамцета која су у кратком размаку била стигла од леди Хамилтон. Звала га је и он је отишао у Напуљ. Тако је почела једна велика љубав која ће му донети и кћер Хорацију.

Уочи своје последње битке и последње победе код Трафалгара написао је писмо Еми Хамилтон и малој Хорацији и попео се на командни мост. Битку је добио, али је изгубио живот.

С. М.

Одлучујућа битка код Трафалгара одиграла се 21. октобра 1805. године.

ХОГАР СТРАШНИ

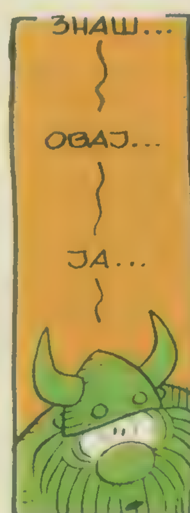

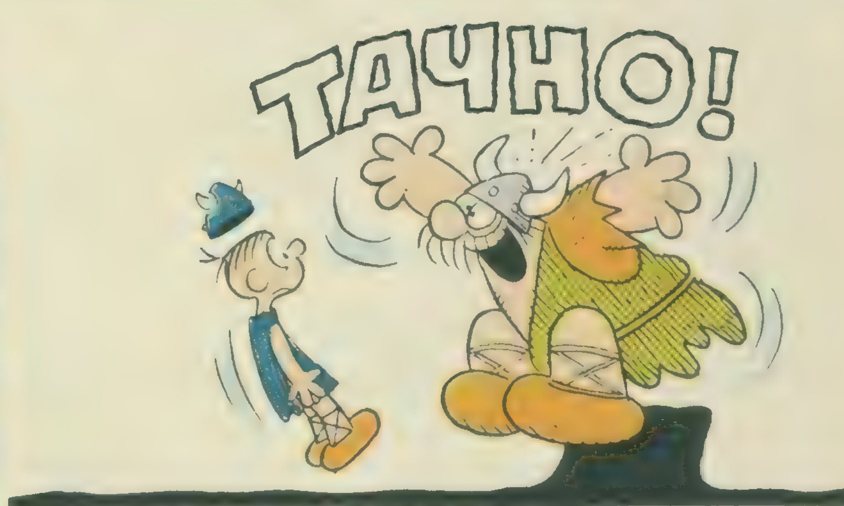

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

Инспектор Жеди налазио се на једној малој, пустој плажи у близини Русилона. После напорног посла у париској префектури једва је дочекао годишњи одмор. Изабрао је ово пусто место и док је из транзистора допирала пријатна, тиха музика он је зурио у плаво небо. Изненада, музика је престала и зачуо се озбиљан глас спикера:

ПАЖЊА! Познати провалник и убица Ник Романо побегао с лисицама на рукама. Романа је полиција због увиђаја довела на место злочина и он је искористио небудност полицајаца и побегао у оближњу шуму. Одатле му се губи сваки траг. Упозоравају се грађани да се, уколико наиђу на Ника, не упуштају у борбу с њим јер се претпоставља да је наоружан. Боље је да одмах обавесте најближу полицијску станицу.

СЛУЧАЈ НА ЛЕТОВАЊУ

И следећих дана радио је с времена на време давао обавештења о Нику Роману. Према неким обавештењима примећен је у околини Русилона, али и поред свих предузетих мера још није ухваћен.

Те вечери Жеди је као и обично сам вечерао. Уживао је у пријатном јелу и лепој летњој вечери кад је инстинктивно осетио да више није сам.

СИЛУЕТА НА МЕСЕЧИНИ

Устао је и полако обишао око шатора. Никог није било. И поред тога осећао је нечије присуство. Кренуо је према оближњем шумарку и испод једног великог дрвета приметио силуету неког човека. На месечини је разазнао млађег човека обученог у фармерке и кошуљу с кратким рукавима. Младић је у рукама држао велики аутоматски пиштољ:

Прилазећи му Жеди је промрмљао:

— Романо ...?

— Тачно! — с презривим смешком на уснама одговори младић.

— Где сте били за ово време? — запита га Жеди правећи се да не примећује цев упереног револвера.

— Већ десетак дана је прошло откако сам им умакао — ругао се Ник. — Дању се купам и сунчам у овим пустим увалама, а ноћу спавам у шуми. Једино зло је у томе што никако не успевам да се ослободим ових проклетих „наруквица". Приметио сам вас неки дан, пратио и, одлучио сам да вас вечерас приморам да ми скинете лисице. Свакако у колима имате неки алат помоћу којег то можете да урадите. Али, прво ...

— Шта прво?

— Много сам гладан и зато ми најпре дајте да једем. И не покушавајте да ми подвалите, јер иако имам лисице на рукама ја изванредно добро нишаним.

И даље држећи пиштољ у рукама Романо се сместио за сто пред шатором и чекао да Жеди пред њега стави јело и пиће.

Инспектор је стајао поред стола док је младић халапљиво гутао јело и обилно га заливао вином. Кад је утолио прву глад почео је да прича преко залогаја.

— Можда би најбоље било да ми ви будете талац. Рано ујутро отићи ћемо до најближе поште и ви ћете обавестити полицију да сам вас ја заробио и да у замену за ваш живот тражим свој.

Човек је, вероватно под утицајем вина и умора, настављао да прича али све више без везе. Једног тренутка пажња му је ослабила, а Жеди је то искористио да би скочио на њега.

Котрљали су се по песку, бесно тукли. Младић није испуштао револвер из руку. У једном тренутку, кад се нашао изнад инспектора, ударио га је дршком од револвера по глави. Жеди се онесвестио.

Кад је инспектор дошао свести поред њега је стајао Ник.

— Идите и спавајте. Ја сам одморан и не надајте се да ћете ме изненадити.

НЕУМОРНИ РОМАНО

Мада нерадо, Жеди га је послушао и склонио се у шатор. Целу ноћ је узалуд очекивао да Романа савлада сан.

Ујутро, као што му је претходне вечери и рекао, наоружани бегунац од правде натерао је Жедија да оду до најближе поште. Како је било рано, улице градића биле су потпуно пусте. Пред запрепашћеном поштарком, која није скидала поглед с младићевог револвера, Жеди је телефонирао свом шефу и објаснио му у каквој се ситуацији налази.

— Шта? Нашли сте Романа? — питао је изненађено виши инспектор.

— Нисам ја њега нашао, већ он мене — одговори Жеди. — И држи ме као таоца. Наредио ми је да вам кажем да не покушавате да ме ослободите ...

Жеди и његов наоружани пратилац вратили су се на обалу и, опет под претњом његовог аутомата, Жеди је морао да му скине лисице и да на шатору напише следеће:

ЗАБРАЊЕН УЛАЗ ПОД ПРЕТЊОМ СМРТИ!

Тако су остали заједно две ноћи и два дана. Иако је у околини и било полицајаца они се нису могли видети. Жеди је узалуд покушавао да примети умор на убичином лицу. За све то време радио је непрекидно обавештавао целу Француску о ономе што се догађало. Најзад, трећег јутра, полиција је преко звучника обавестила Романа да пусти Жедија а они ће му гарантовати слободан пролаз.

После једног часа полицајци су преко звучника објавили да се потпуно повлаче али да рачунају да ће и бегунац са своје стране поштовати услове које је сам поставио и Жедију поштедети живот.

Треће ноћи, исцрпљени Романо је за тренутак заспао. Жеди, иако и сам на крају снаге, притрчао је, зграбио револвер и из свег гласа повикао:

— Имам га! Имам Романа!

КОМЕДИЈА СА ЖЕДИЈЕМ

Одједном, као да су искочили из земље, група полицајаца улетела је у двориште и опколила још буновног Романа. Један од полицајаца победоносно је изјавио:

— Романо, најзад си долијао!

А Романо, као да се ништа није догодило, само се презриво смешкао.

Наједном, Жеди је запрепашћено узвикнуо:

— **Па то није Романо!** Ово је неко ко је намерно хтео да скрене пажњу са Романа да би му омогућио да побегне из земље. Због тога је и играо ову комедију са мном.

Тада се лажни Романо насмеја и рече:

— Ја јесам Романо, али Берт Романо, Ников брат — близанац ... — А како сте погодили да ја нисам Романо кога тражите? — додаде обраћајући се Жедију.

— Малочас сам први пут боље загледао ваше руке. И нешто на њима вас је одало — одговори Жеди.

Знате ли, драги читаоци, који је детаљ помогао инспектору Жедију да открије да то није Ник Романо? Уколико знате, честитамо! А ако не знате, погледајте наше решење на 31. страни.

БИМ и БУМ

JOE MUSIAL

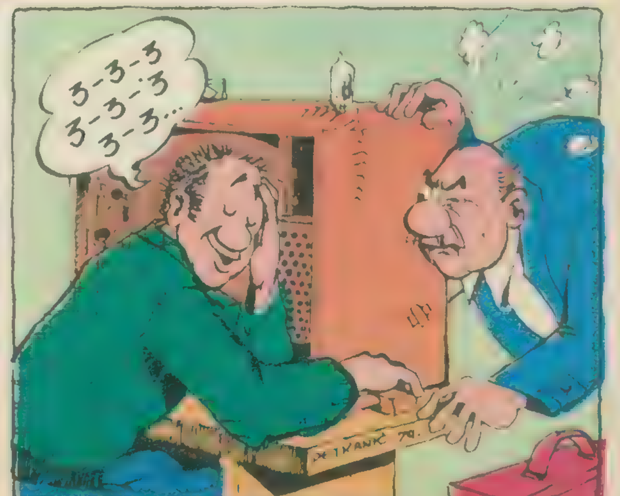

ТВ-ЗГОДЕ

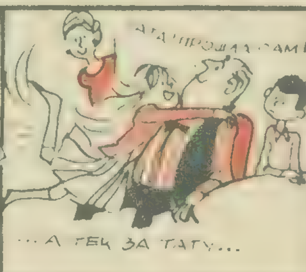
ВЕСНА и ГАНГСТЕРИ

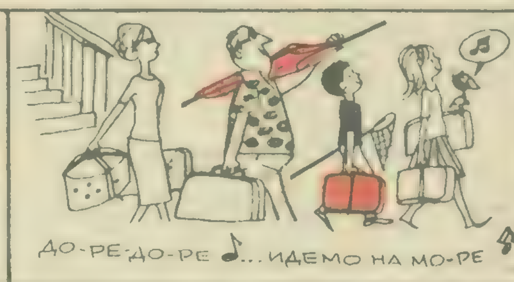

Испричаћу вам шта ми се догодило ове године на мору! Опет сам била главна и у центру пажње, али било је и опасно, као на филму! Овде ме видите како свирам на клавиру јер баш због клавира замало да није настрадала цела моја породица. Али читајте све по реду...

Веснин тата Добривоје надао се да ће његова мала на плажи и сунцу заборавити клавир. Али, њој је музика важнија од свега на свету! Има и таквих!

Учитељ клавира Горан Ковач дошао је на море без динара и за добар ручак спреман је да даје часове и из „рок-ен-рола", иако лично поштује само класику.

Кад су били насамо Весна је рекла Ковачу да жели да учи само забавну музику.

Горану Ковачу је јасно да ће за њега бити најбоље ако је послуша.

Гостима пансиона „Вила Мира" нимало не пријају Веснине клавирске варијације. То су већином старији људи који не разумеју омладину.

Милоф Лавран каже Весни: „Добар дан!"

Гости су се жалили на Веснину свирку управнику пансиона Марину и он је на леп начин опоменуо Весну на кућни ред

Весна је очајна и покушава да нешто смисли...

Узимај часове од 14-15 тада нема никога у пансиону!

Мишин савет пара вреди...

Весна жури да јави клавиристи Ковачу...

...и одмах га вуче на час...

Каква прешка! Од 14-15 часова само изгледа да нема никога у пансиону, баш у то време матори спавају...

Треба нешто предузети! Нико нема право да нам квари одмор!

Научићемо је памети!

Гости протестују. Нарочито је грлат шеф рачуноводства Недељко Сабиралић који је у минут израчунао како ће искористити годишњи одмор.

Молим, шта је то било?

Доста нам је клавира!

Мала нам не да мира!

Појавио се и управник пансиона, Марин. Он је у великој неприлици јер ко да угоди свим гостима. Зато се бар држи озбиљно, да сасвим не изгуби ауторитет.

Или она или ми!

Избаците их!

Целу породицу!

Мир! Молим вас фино! Разговараћу са њеном мамом!

Управник је нашао Веснину маму и почео је издалека: „Знате како је, људи су људи, извините, ваша мала је симпатична... али..."

Зато би вас гости замолили да, уколико је могуће, ваша мала...

Кажите ви њима да моја мала не ради ништа лоше!

Управник Марин се бојао да му госте не преотме пансион „Палма" који је чак нудио и нижу цену (нелојална конкуренција!) и зато, кад је видео да Веснина мама Марија неће на леп начин, рече јој:

Доста је било приче! Или мала ће престати или одлазите!

Не дозвољавам да ми неко тако говори! Сместа ћу телефонирати своме мужу!

Упошти... Већ два сата чекам везу са Београдом!

Београд нам не одговара!

Зашто? Шта му је?

Ах, ево га! У кабину два!

Хало! Јеси ли ти Добривоје?

Ма какав Добривоје! Овде је кланица!

Погрешно сте ме спојили.

Само ви поврите то је сигурно погрешан спој!

А, ви сте оштрили наше ножеве!

Весин тата Добривоје није разумео шта се догодило. Помислио је да се Весна опасно посекла и запуцао је чак из Београда, без одмора, на море. Стигао је у поноћ!

Сад сте сви на окупу!

Весна! Весна! Где сте?

МИЛОШ ГАВРАН КАО ГУСАРСКИ КАПЕТАН.

ОТАЦ ДОБРИВОЈЕ КОЈИ ОБОЖАВА СВОЈУ ЋЕРКУ ПРОБУДИО ЈЕ У ПОНОЋ ЦЕО ПАНСИОН. МИСЛИО ЈЕ (НАРАВНО ПОГРЕШНО) ДА ЋЕ ВЕСНУ НАЋИ РАЊЕНУ АЛИ ЊОЈ СЕ СРЕЋОМ НИЈЕ НИШТА ДОГОДИЛО...

АЛИ, ДОБРИВОЈЕ ЖИВА ЈЕ И ЗДРАВА! САМО НАС ТЕРАЈУ ИЗ ПАНСИОНА ЗАТО ШТО ОНА СВИРА КЛАВИР!

ВЕСНА, ЈЕСИ ЛИ ЖИВА, ЈАДНО МОЈЕ ДЕТЕ!

ТАТА, МЕНИ НИЈЕ НИШТА! СВИ СМО ДОБРО!

УЗБУЂЕНИ ГОСТИ ПАНСИОНА „ВИЛА МИРА" ИСТРЧАЛИ СУ ИЗ СВОЈИХ СОБА.

НАПОЉЕ С ЊИМА!

НЕКУЛТУРНИ СТЕ, ИАКО СТЕ ИЗ БЕОГРАДА!

ДИВЉАЦИ!

ШТА? МОЈУ ВЕСНУ?!

КАО УПРАВНИК ПАНСИОНА ЗАХТЕВАМ ДА УРАЗУМИТЕ СВОЈУ КЋЕРКУ!

... РОКИЋ ЈЕ ... И НЕ ТРПИ ДА ЈОЈ СЕ КОМАНДУЈЕ.

ВИ СТЕ НЕКУЛТУРНИ! НЕЋЕМО НИ ЧАСА ВИШЕ ОСТАТИ У ОВОЈ РУПИ СА СВЕТОМ КОЈИ НЕМА ПОЈМА ШТА ЈЕ УМЕТНОСТ! СМЕСТА ОДЛАЗИМО!

Веснин тата је прек човек и што науми то и учини, макар и на своју штету.

Веснина мама је рекла да нема смисла да усред ноћи иду из пансиона али Добривоје Рокић је хтео да оду, па куд пукло да пукло! Покупили су ствари и отишли на пусту плажу...

СПАВАЋЕМО НА ГУМЕНИМ ДУШЕЦИМА У ОВОМ ЧАМЦУ А СУТРА ЋЕМО ВИДЕТИ ГДЕ ЋЕМО!

АЛИ, ДОБРИВОЈЕ, ИМА ЛИ ОВО СМИСЛА?

... И ЗАПАМТИТЕ, ДЕЦО! ЖИВОТ ЈЕ ВЕЛИКА БОРБА! КО СЕ ПРЕДА ТАЈ ЈЕ КУКАВИЦА! ЛАКУ НОЋ!

ЛАКУ НОЋ, ТАТА!

3.3.3...

ПУН ЈЕ МЕСЕЦ И ДОК ПОРОДИЦА СПАВА ПЛИМА РАСТЕ...

333...

333...

А ВЕСНА САЊА...

...ДА ЈЕ НА ОБАЛИ...

ХМ... ЈЕДРЕЊАК!

КО ЛИ ЈЕ ТАЈ ТИП?

ЛАЂА ЈЕ ПРИСТАЛА УЗ ОБАЛУ...

ЈА САМ КОМАНДАНТ БОКЕЉСКЕ МОРНАРИЦЕ!

ЛИЧИ ГЕ НА МОГА ТАТУ!

ДОЂИТЕ НА МОЈ БРОД ДА ВАШОМ МУЗИКОМ ПОДИЖЕТЕ ДУХ ПОСАДИ КАД НАПАДАМО ГУСАРЕ...

ВРЛО РАДО...

ДА СВИРАМ „КАПЕТАНЕ МООООЈ!" ВАЖИ!

СВИРАЈТЕ, МИ ПОЛАЗИМО У НАПАД!

НАПРЕД МОМЦИ, ОГЊЕМ И МАЧЕМ!

...ПОЧИЊЕ ОГОРЧЕНА БИТКА...

ЧУДНО, ГУСАРИ МНОГО ЛИЧЕ НА ГОСТЕ ИЗ ПАНСИОНА!

Пред зору битка је завршена, зна се, у нашу корист, и баш кад је сунце излазило Весна се пробудила срећна што је помогла Бокељској морнарици.

УААААХХ!

ХЕЈ! ШТА ЈЕ ОВО? ГДЕ СМО МИ?

Бокељска морнарица је нестала, али то није ништа! Нестала је и обала! Шта се догодило? У какву се авантуру увалила породица Рокић?!

3

Док су Рокићеви спавали плима је отргла чамац и таласи су га, мало-помало, одвукли на широко море. Да је бар неки Далматинац међу њима да им помогне!

МРРР МРРР

ТАТА, ТАТА! ПРОБУДИ СЕ!

МРРР... ШШТА ЈЈЈЕ?

ЈАООО! ГДЕ ЈЕ ОБАЛА?

ДОБРИВОЈЕ, ОВО ЈЕ СТРАШНО!

УПОМОООЋ!

ЕХЕЕЕЈ! S.O.S. УПОМОЋ!

УЗАЛУД ВИЧУ, НИКО ИХ НЕ ЧУЈЕ...

МИР! ЧАМАЦ ЈЕ ЧВРСТ А ИМАМО ВЕСЛО...

ДА, АЛИ У КОМ ПРАВЦУ ДА ВЕСЛАМО?

РОКИЋИ НЕ ЗНАЈУ ГДЕ СЕ НАЛАЗЕ АЛИ

МИША ПОЧИЊЕ ДА РАЧУНА: „...МА ЈЕ НАЈВЕЋА У ЈЕДАНАЕСТ АКО ПОМНОЖИМО БРЗИНУ МОРСКЕ СТРУЈЕ СА БРОЈЕМ САТИ...

...ПОШТО СТРУЈА ИДЕ У ПРАВЦУ СЕВЕРОЗАПАДА А СУНЦЕ ЈЕ САД САМО 15 СТЕПЕНИ...“

„ЈАСНО ЈЕ! НАЛАЗИМО СЕ НА ОКО ЧЕТИРИ МИЉЕ ЈУГОИСТОЧНО ОД ОСТРВА МАЛИ ЂУШАК...

ЈАДРАНСКА ОБАЛА

КАКО СИ ПАО ИЗ МАТЕМАТИКЕ А ЗНАШ СВЕ ДА ИЗРАЧУНАШ?

ЈА САМ РЕШИО ЗАДАТАК АЛИ ПОГРЕШНО!

ПУСТИ ГА, ДА ЈЕ ПРЕПАМЕТАН ЗА СВОЈЕ ГОДИНЕ!

И ТАКО НА ОСНОВУ МИШИНОГ РАЧУНА УПУТИШЕ СЕ ПРЕМА ОСТРВУ МАЛИ ЂУШАК, НАЈПРЕ ВЕСЛАЈУЋИ, АЛИ ПОШТО ЈЕ ВЕСЛАЊЕ НАПОРНО...

РАШИРИШЕ ЈЕДНО ЋЕБЕ КАО ЈЕДРО... И ТАКО...

...МАЛО-ПОМАЛО...

ЗЕМЉА! ЗЕМЉА!

ОДАКЛЕ МИ ЈЕ ПОЗНАТ ОВАЈ УЗВИК?

ХЕЈ! МИ СМО БРОДОЛОМНИЦИ! МОЖЕМО ЛИ ПРИСТАТИ?

БОНЖУР!

БОНЂОРНО!

СТРЕНЏ?

ХЕЛО БОЈС!

ЗДРАВСТВУЈТЕ!

САЛУДОС АМИГОС!

ТОПРОТОШЛА У НАШ ОСТРВО! ВИ ЈУГОСЛАВ?

ЈЕС!

Један дугоња с брадом (као неки шеф на острву) поздравио је бродоломце. Иако је био у кратким гаћама држао се врло достојанствено, као што и приличи шефу...

МИ ОФДЕ БИТИ „ИНТЕРУПАС“ ТО ЈЕСТ ИНТЕРНАЦИОНАЛЕН УДРУЖЕЊЕН ПРИЈАТЕЉИ АПСОЛУТНА ТИШИНА!

ВАШ ТУРИЗАМ НАМА ИЗДАТИ ОВА ОСТРВО ДА МИ ЖИВЕТИ У АПСОЛУТНА ТИШИНА!

Шеф је објаснио Рокићима да су дошли на острво које држи неко међународно удружење пријатеља апсолутне тишине...

МИЛОШ ПАВРАН ИГРА КАН-КАН

Срећни што су спасени, Добривоје и Марија Рокић са интересовањем прате објашњења шефа острва Мали Ћушак које је за време лета закупило необично међународно удружење.

ОВДЕ БИТИ ПРАВИЛНИК КАКО СЕ МОРА ШИВЕТИ НА ОСТРВО. СВИ МОРА ЧИТАТИ И СВИ ПОШТОВАТИ!

ВИДИМ!

КО НЕ ПОШТОВАТИ ПРАВИЛНИК МИ ЊЕГА ОДМАК ИЗ БАЦИТИ!

СТАТУТ ИНТЕРУПАС

Забрањује се свако лармање, мачкама и мачорима маукање, малој деци ноћно плакање! Забрањени су сви транзистори! Не смеју се издирати директори! Ни палити бензински мотори! Забрањено је укуцавање ексера, укључивање вентилатора и миксера! Забрањено је јутарње кукурикање и приликом јела гласно мљацкање.

ОФДЕ СВАКО БИТИ СЛОБОДАН! МИЛИЈАР, ДЕР ФОРДСОН ПЕЦАТИ БЕЗ УДИЦА...

ПРОФЕСОР ХАЛТЕР ИГРАТИ СО КОНЦЕМ...

НОБЕЛОВАЦ ВАНТАБАН ПИСАТИ НА КАМЕНУ...

ЊОХСО

МАДАМ ПАМПУР ПРЕВОДИТИ МОЛИЈЕР НА АСИРСКО-ВАВИЛОНСКИ...

За то време Весна и Миша упознају се са децом чланова чудног удружења (и они имају децу!). Због велике тишине на острву Мали Ћушак деца много пате и зато су с великим одушевљењем саслушали Веснин предлог.

НАПРАВИЋЕМО МЕЂУНАРОДНИ ОРКЕСТАР! А КАД СЕ ИЗВЕЖБАМО УВЕСЕЉАВАЋЕМО ТАТЕ И МАМЕ! ВАЖИ?!

ЈЕС!

ИКЕБАНА!

СИ!! СИ!

УИ! УИ!

ЈА ЋУ ДИРИГОВАТИ! БИЋЕ СТРАШНО!

УРАЛА!

ОРКЕСТАР ЋЕМО ЗВАТИ „МИТА ЋУШАК ЏЕЗ БЕНД"!

АЛИ... ГДЕ НАЋИ ИНСТРУМЕНТЕ?

ЈЕС, ИНСТРУМЕНТЕ?

ТО ЈЕ ЛАКО! НАПРАВИЋЕМО ИХ САМИ ОД ПРАЗНИХ КУТИЈА И СЛИЧНИХ СТВАРИ

БИЋЕМО ГЛАВНИ!

ДЕЦА СУ ПОКУПИЛА ПО ОСТРВУ КУТИЈЕ И ПРАЗНЕ КОНЗЕРВЕ...

И РЕЗУЛТАТ ЈЕ БИО ВРЛО ЗВУЧАН...

ТРИК ТРИК!

ТАКА ТАКА

БУМ БУМ

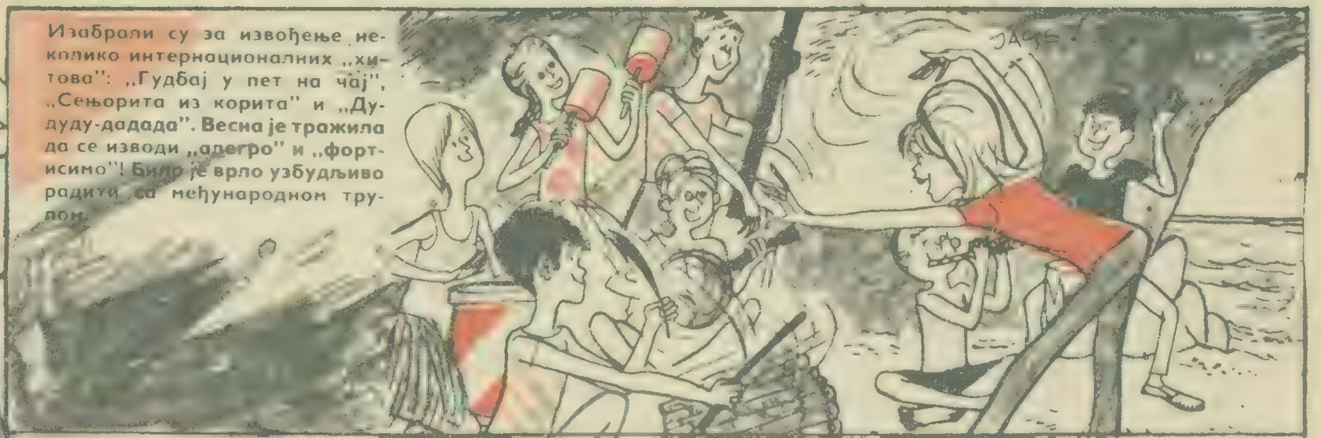
ЗУМ ЗУМ

ДРЕПЕРЕТЕРЕТ...

ЗВИЈУУУУУУ

Музичари су нашли једну пећину да у њој вежбају. Иако су говорили разним језицима лако су се споразумевали... Језик музике заједнички је у целом свету.

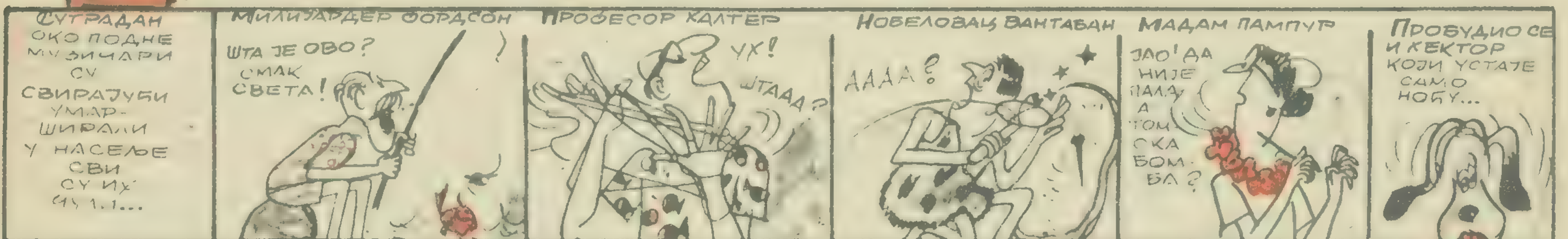

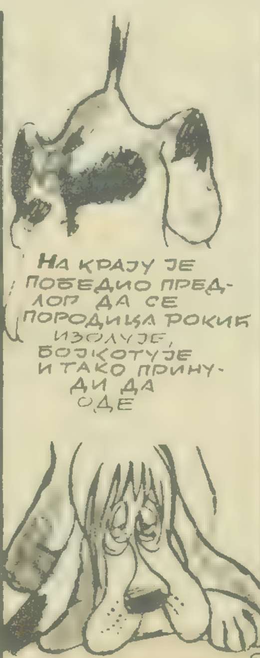
Да се избегне шкрипа кревета, на острву Мали Ћушак спава се у мрежама. Деца су од узбуђења пред сутрашњи дан једва заспала.

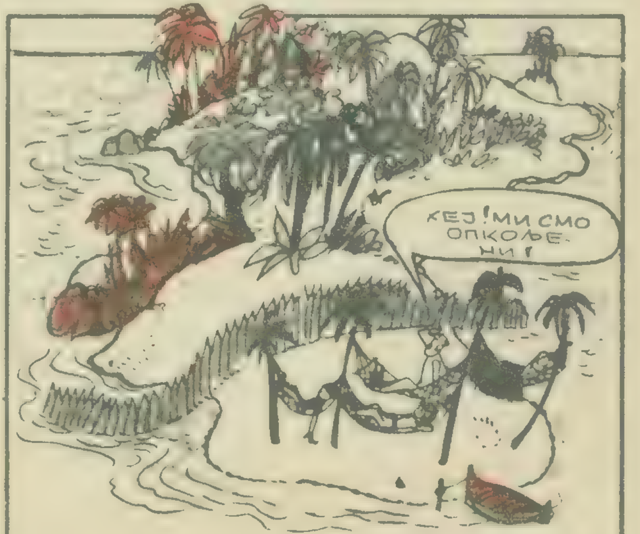

Савет стараца међународног удружења одлучио је да се енергично супротстави Весниним покушајима да им уништи драгоцену тишину коју су једва нашли.

Ујутру су Рокићи били веома изненађени кад су видели да су ограђени високим плотом. Било им је јасно шта то значи.

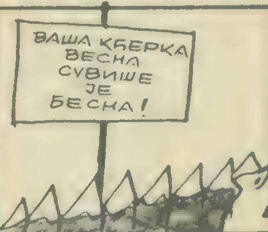
МИЛОШ ГАВРАН КАО БРОДОЛОМНИК

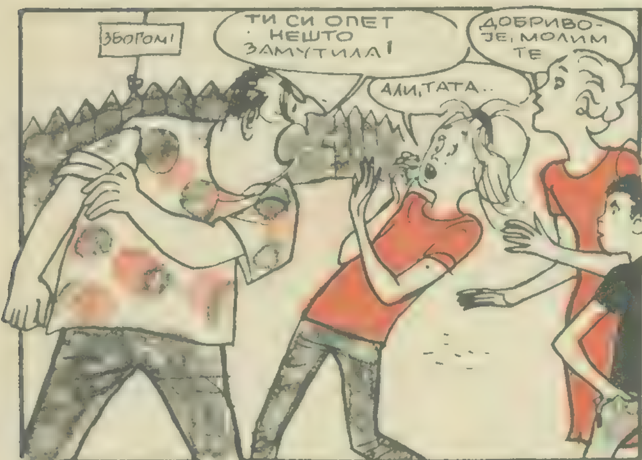

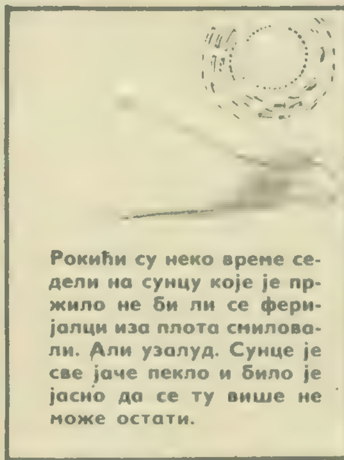

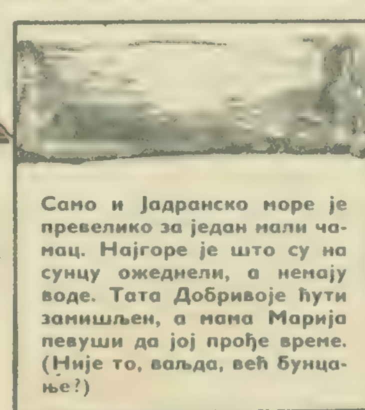

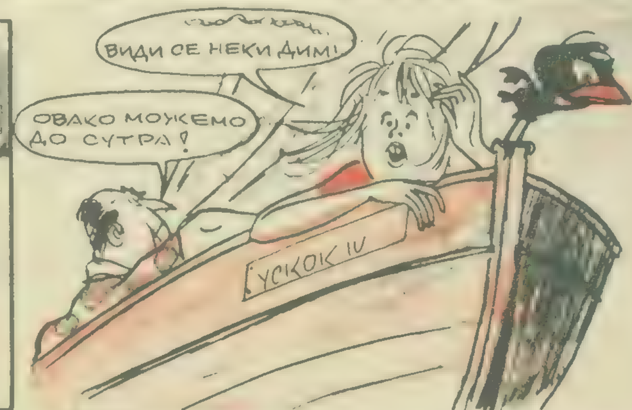

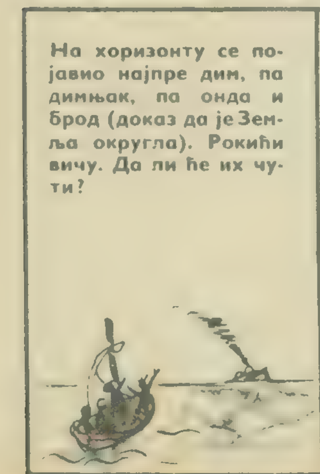

Шта су могли? Сели су у чамац и отиснули се на пучину. А добро су знали да је то опасно! Рачунали су ипак да су на Јадрану, а не на Атлантском океану.

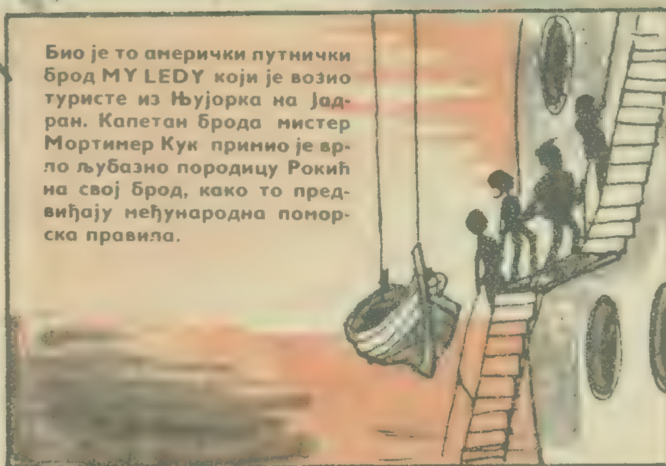

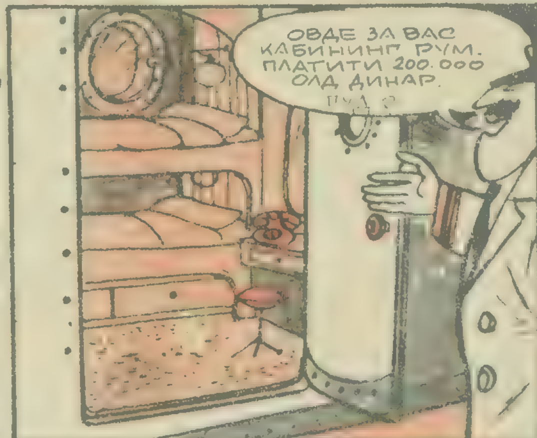

Био је то амерички путнички брод **MY LEDY** који је возио туристе из Њујорка на Јадран. Капетан брода мистер Мортимер Кук примио је врло љубазно породицу Рокић на свој брод, како то предвиђају међународна поморска правила.

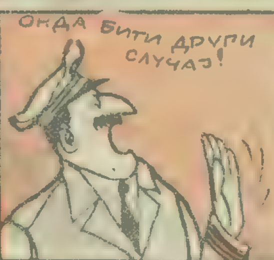

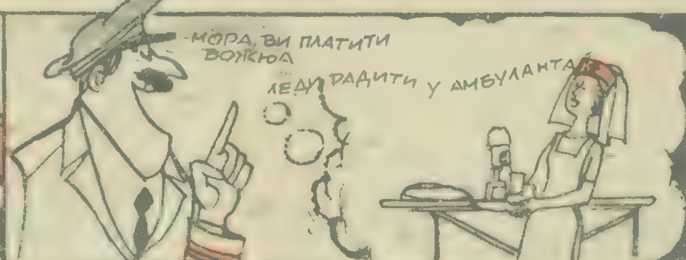
Испало је боље него што су се Рокићи надали. Спасли су се глади и жеђи, а и страшног сунца. Брод је суперлуксузан...

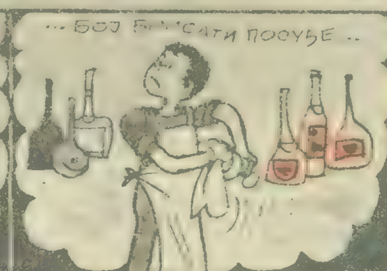

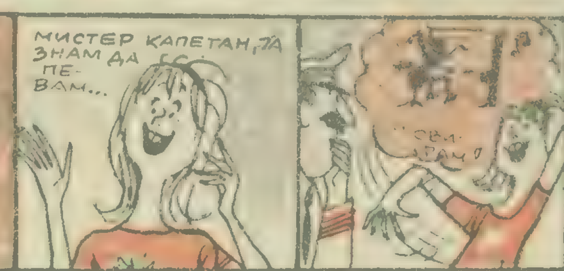

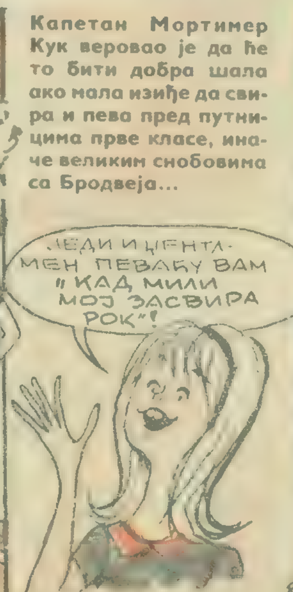

Капетан Мортимер Кук веровао је да ће то бити добра шала ако мала изиђе да свира и пева пред путницима прве класе, иначе великим снобовима са Бродвеја...

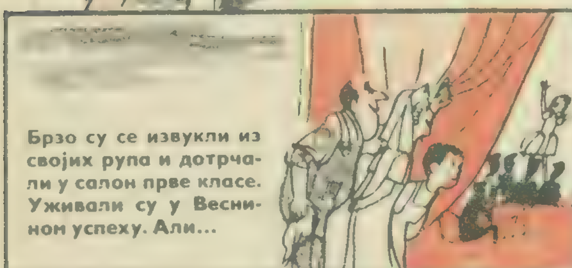
Путници са Бродвеја били су најпре збуњени оштрином Весниног извођења али онда им се њена интерпретација веома свидела као изузетно оригинална! Они су са Бродвеја и ваљда знају шта је добро!?

8

МИЛОШ ГАВРАН КАО СЛАВНИ ГЕВАЧ

Веснин рок био је и за блазирану публику прави шок! Ко би рекао да „литл југослав герл" има толико ватре у себи! Весна је направила велику рекламу нашем туризму а да то није ни знала.
КЛАП КЛАП
БИС!

Веснин тата доле по
палубом, њена мама
амбуланти и Миша
кухињи чули су Ве
нин продоран гл
Морали су да је вид

Брзо су се извукли из својих рупа и дотрчали у салон прве класе. Уживали су у Весниом успеху. Али...

ШТА РАДИТЕ ОВДЕ? ОДМАХ ПОД ПАЛУБУ

ПУСТИТЕ МЕ ДА ЧУЈЕМ КРАЈ ПЕСМЕ!
НЕ! ВАШЕ МЕСТО ЈЕ ДОЛЕ КОД МАШИНА!

АЛИ ТО ЈЕ МОЈА КЋЕРКА! ХОЋУ ДА ЈЕ ЧУЈЕМ!

АКО ВИ НЕ ИЋИ ОДМАХ ДОЛЕ ЈА ВАС ТРПАГИ У БРОДСКИ ЗАТВОР! МАРШ!
МА КО СИ ТИ ДА МЕНИ НАРЕЂУЈЕШ? ОВДЕ СМО У НАШИМ ТЕРИТОРИЈАЛНИМ ВОДАМА!
Капетан Мортимер није расиста али не дозвољава да се особље брода меша са путницима прве класе. Рокић не попушта! Дигла се велика галама.

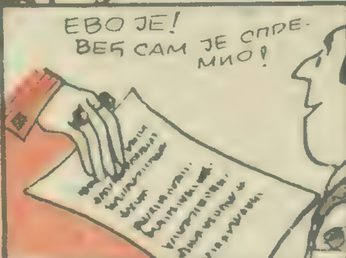

ПЛИЗ МИСТЕР МОРТИМЕР! ЈА САМ ЏО КАПОН, ИМАМ ДОЛАРА КАО ПЛЕВЕ! ПЛАТИЋУ ПУТ ЗА ОВОГА ЈУГОСЛАВ И ЊЕГОВ ФАМИЛИ!
?

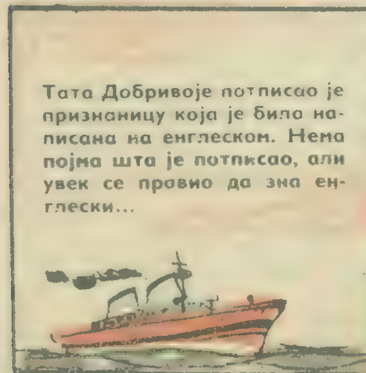

ЈА ГУД АМЕРИКЕН! МОЈЕ СРЦЕ ГУД!

ТЕНКЈУ, МИСТЕР! АЛИ НЕ МОГУ ДА ПРИМИМ НОВАЦ КАО ПОКЛОН!

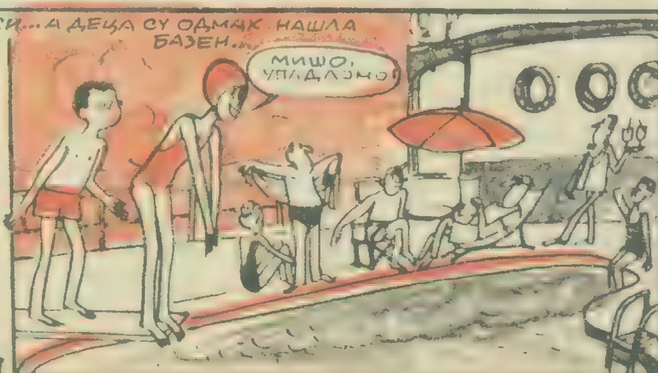

ОКЕЈ! ОНДА ЋУ ВАМ ПОЗАЈМИТИ НОВАЦ

ТАКО МОЖЕ! ПОТПИСАЋУ ВАМ ПРИЗНАНИЦУ!

ЕВО ЈЕ! ВЕЋ САМ ЈЕ СПРЕМИО!

Тата Добривоје потписао је признаницу која је била написана на енглеском. Нема појма шта је потписао, али увек се правио да зна енглески...

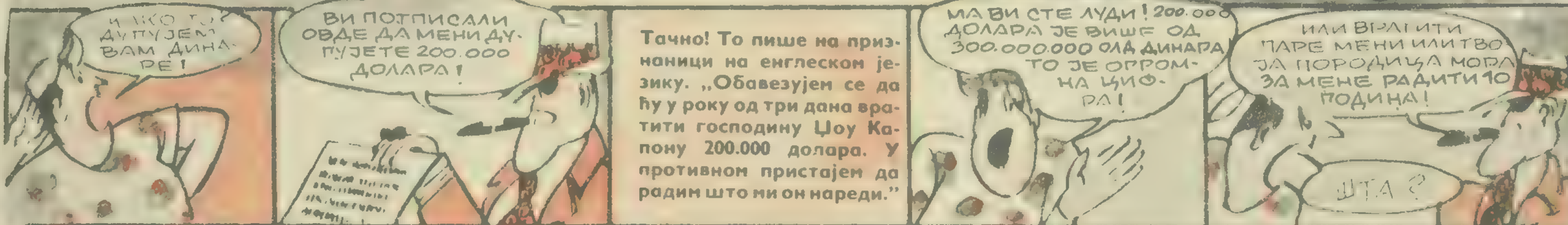

ПОРОДИЦА РОКИЋ ЈЕ У ПРВОЈ КЛАСИ...
ОВО ЈЕ БРАТЕ, ЖИВОТ!
..ИМАЈУ И КЛИМАТСКЕ УРЕЂАЈЕ!

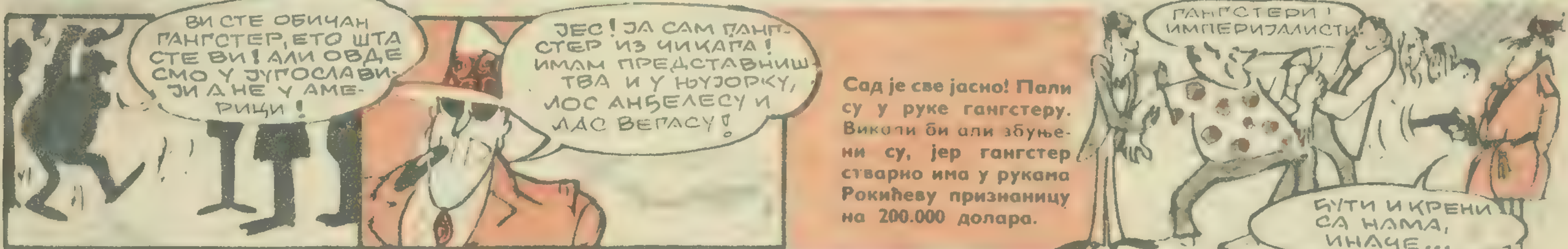

...А ДЕЦА СУ ОДМАХ НАШЛА БАЗЕН...
МИШО, УПАДАЈМО!

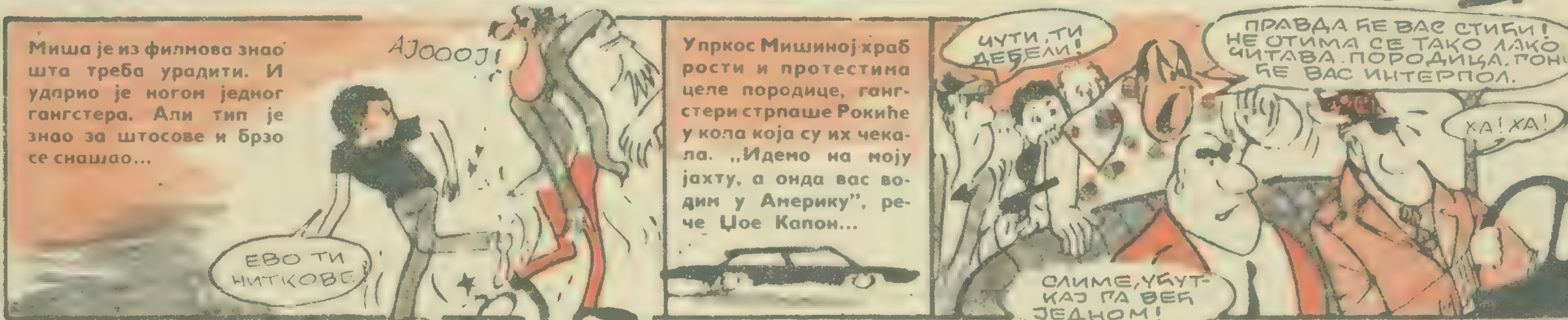

МИЛОШ
ГАВРАН
СТРА-
ШЛН
САН

Тако се Рокићима све окренуло набоље. Лепо су се одморили и кад је брод пристао искрцали су се у великом туристичком насељу „Плава Чакула". Рачунали су да ће ту тата Добривоје телеграфски добити паре од предузећа да наставе летовање. Али...
ГУДБАЈ!
ЛИТЛ ВЕСНА ВЕРИ ГУД!
ТЕНКЈУ!
СОЛОНГ!
КРРР

КАД МИ СТИГНУ ПАРЕ ВРАТИЋУ ДУГ ОВОМ АМЕРИКАНЦУ. БАШ ЈЕ БИО ЗЛАТАН!
ТАТА, ОН НАС ЧЕКА! ЈАВИ МУ СЕ!
А, ДОБАР ДАН, МИСТЕР ЏО! ВЕРУЈЕМ ДА ЋУ ВАМ ВЕЋ СУТРА ВРАТИТИ ВАШИХ 300.000 ОЛД ДИНАРА!
НО ДИНАР! ДОЛАР! ПЛИЗ!

ДУГУЈЕМ ВАМ ДИНАРЕ!
ВИ ПОТПИСАЛИ ОВДЕ ДА МЕНИ ДУГУЈЕТЕ 200.000 ДОЛАРА!
Тачно! То пише на признаници на енглеском језику. „Обавезујем се да ћу у року од три дана вратити господину Џоу Капону 200.000 долара. У противном пристајем да радим што ми он нареди."
МА ВИ СТЕ ЛУДИ! 200.000 ДОЛАРА ЈЕ ВИШЕ ОД 300.000.000 ОЛД ДИНАРА! ТО ЈЕ ОГРОМНА ЦИФРА!
ИЛИ ВРАТИТИ ПАРЕ МЕНИ ИЛИ ТВОЈА ПОРОДИЦА МОРА ЗА МЕНЕ РАДИТИ 10 ГОДИНА!
ШТА?

ВИ СТЕ ОБИЧАН ГАНГСТЕР, ЕТО ШТА СТЕ ВИ! АЛИ ОВДЕ СМО У ЈУГОСЛАВИЈИ А НЕ У АМЕРИЦИ!
ЈЕС! ЈА САМ ГАНГСТЕР ИЗ ЧИКАГА! ИМАМ ПРЕДСТАВНИШТВА И У ЊУЈОРКУ, ЛОС АНЂЕЛЕСУ И ЛАС ВЕГАСУ!
Сад је све јасно! Пали су у руке гангстеру. Викали би али збуњени су, јер гангстер стварно има у рукама Рокићеву признаницу на 200.000 долара.
ГАНГСТЕРИ! ИМПЕРИЈАЛИСТИ!
ЋУТИ И КРЕНИ СА НАМА, ИНАЧЕ...

Миша је из филмова знао шта треба урадити. И ударио је ногом једног гангстера. Али тип је знао за штосове и брзо се снашао...
АЈОООЈ!
ЕВО ТИ НИТКОВЕ!
Упркос Мишиној храбрости и протестима целе породице, гангстери стрпаше Рокиће у кола која су их чекала. „Идемо на моју јахту, а онда вас водим у Америку", рече Џое Капон...
ЋУТИ, ТИ ДЕБЕЛИ!
ПРАВДА ЋЕ ВАС СТИЋИ! НЕ ОТИМА СЕ ТАКО ЛАКО ЧИТАВА ПОРОДИЦА. ГОНИЋЕ ВАС ИНТЕРПОЛ.
ХА! ХА!
СЛИМЕ, УЋУТКАЈ ГА ВЕЋ ЈЕДНОМ!

ЦЕЛА ТВОЈА ПОРОДИЦА МЕНИ И НЕ ТРЕБА. ЈА ХОЋУ САМО ЛИТЛ ГЕРЛ...
...ХОЋУ ДА ОНА ПЕВА У МОМЕ ЛОКАЛУ У ЛАС ВЕГАСУ ГДЕ СЕ ИЗВОДЕ САМО СВЕТСКИ ХИТОВИ.
ВЕСНА ЈЕ СПРЕМНА ДА СЕ ЖРТВУЈЕ...
ЗАШТО ОНДА, МИСТЕР ГАНГСТЕР НЕ ОТМЕТЕ САМО МЕНЕ. ПУСТИТЕ ЊИХ...
10
АХ!
БЕЗ ПОРОДИЦЕ ТВОЈА ПЕСМА БИ БИЛА ТУЖНА А ТО ПУБЛИКА ДАНАС НЕ ВОЛИ. ЗАТО ЋЕ СВИ С ТОБОМ!
Живот пише романе (и оне црне). Тако је то!

Рокићи, наравно, користе прилику и беже у жбуње...

Док се Рокићи издуваваjу од трчања, кондуктер обилази вагоне да буши карте. Морају га избећи да не упадну у нову гужву...

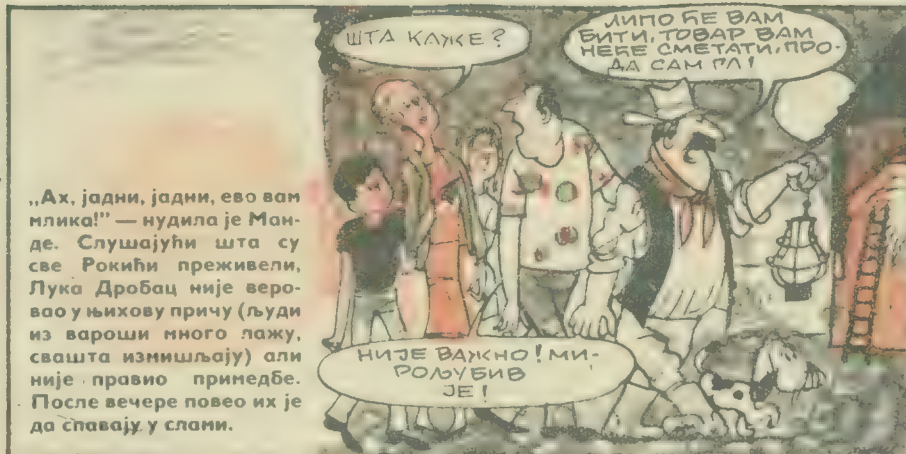

МИЛОШ ГАВРАН КАЖЕ ВАМ: „ЗБОГОМ!"

„Ах, јадни, јадни, ево вам млика!" — нудила је Манде. Слушајући шта су све Рокићи преживели, Лука Дробац није веровао у њихову причу (људи из вароши много лажу, свашта измишљају) али није правио примедбе. После вечере повео их је да спавају у слами.

ШТА КАЖЕ?
ЛИПО ЋЕ ВАМ БИТИ, ТОВАР ВАМ НЕЋЕ СМЕТАТИ, ПРОДА САМ ГА!
НИЈЕ ВАЖНО! МИРОЉУБИВ ЈЕ!

Рокићи су преспавали ноћ у слами, први пут у животу. Није то лоше кад нема боље.
КУКУРИКУУУУ

Лука Дробац није имао телефон. Тако нису могли да обавесте милицију, а силно су се бојали да им гангстери негде на друму не приреде заседу. Зато су се преобукли у старе крпе да као сироти сељаци уђу у оближњи градић.
МАЛУ САКРИЈТЕ У КОЛА. АМА НИКО ВАС НЕЋЕ ПРЕПОЗНАТИ!
ЈА ЋУ У СЕНО!
КО? КО?

ТАКО МАСКИРАНИ КРЕНУЛИ СУ У ГРАД.

КАШТЕЛ 3 КМ.

ДВА ТИПА СУ ИХ ЧУДНО ПОСМАТРАЛА...
ПОГЛЕДАЈ ОНЕ ТАМО, СЛИМ... СУМЊИВИ СУ...

РОКИЋИ СУ ПРИМЕТИЛИ ДА СУ ПРИМЕЋЕНИ...
НЕКО НАС ПРАТИ...
И МЕНИ СЕ ЧИНИ!...

АЛИ, СВЕ СЕ СРЕЋНО ЗАВРШИЛО ПРЕД МИЛИЦИЈОМ.
МА КО СТЕ ВИ?
ТАЈНИ АГЕНТИ!
НАРОДНА МИЛИЦИЈА

...И ТАКО КАО ШТО РЕКОХ, ДРУЖЕ ШЕФЕ, ОНИ СУ ПОКУШАЛИ ДА ОТМУ МОЈУ КЋЕРКУ ВЕСНУ АЛИ МИ СМО ИМ ПОБЕГЛИ...
ХМ...

АЛИ ГДЕ ЈЕ ВАША КЋЕРКА?

ЈАО! ЗАБОРАВИЛИ СМО ЈЕ У СЕНУ!

Кад су најзад извукли Весну једва је дисала, јер она је алергична на сено.
УХ! АУХ!

Хитно је амбулантним колима пребачена у болницу. За сваки случај, милиционари су чували њену собу.
22

АЛИ ГАНГСТЕРИ СЕ НИСУ ПОЈАВИЛИ.
КАКО СЕ ОСЕЋАШ?
ОДЛИЧНО, ТАТА!
СУТРА ЋЕ ТЕ ПУСТИТИ!
ДА НИСУ ОНО ГАНГСТЕРИ?
Све се срећно завршило, само што ће се Миши још дуго привиђати гангстери.

КРАЈ

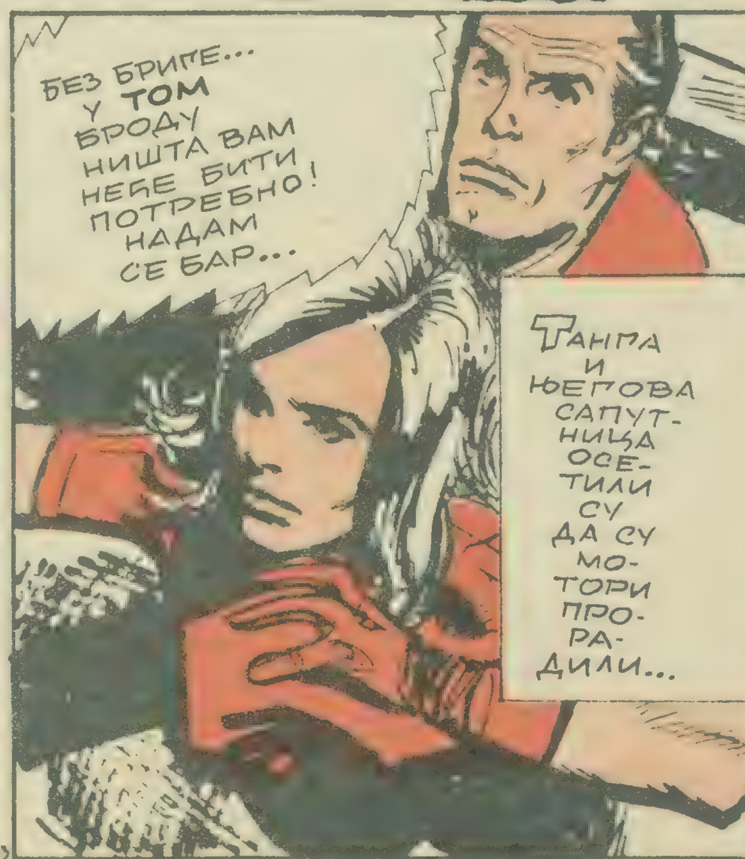
... ШТА РАДИТЕ ТО, ПРОФЕСОРЕ НЕЛ?

ЈА ЋУ УПРАВЉАТИ ВАШОМ ЕКСПЕДИЦИЈОМ, ДРАГИ ТАНГРА!

МЛАДИ АСТРОНАУТИ МОД И ТАНГРА НИСУ ЈОШ УСПЕЛИ ДА СЕ ПОВРАТЕ ОД ЗАПРЕПАШЋЕЊА КАДА ЈЕ НЕЛ ЗАТВОРИО ВРАТА КОСМИЧКОГ БРОДА...

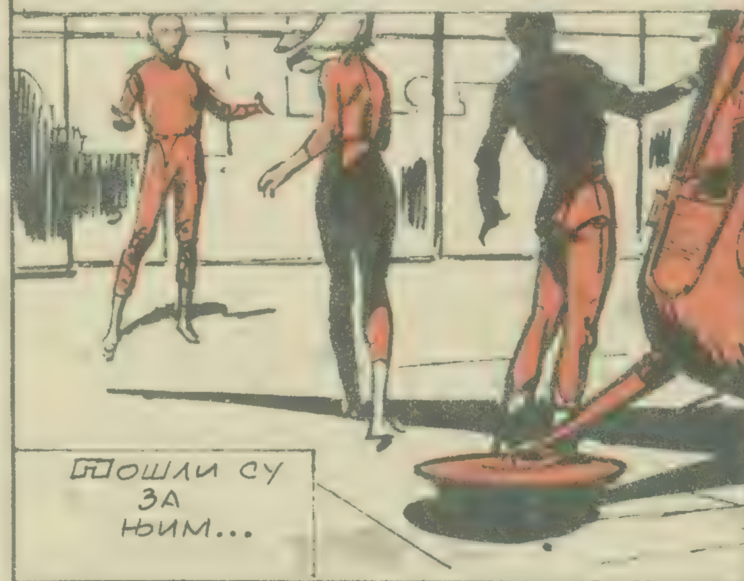
ПИОНИРИ НАДЕ

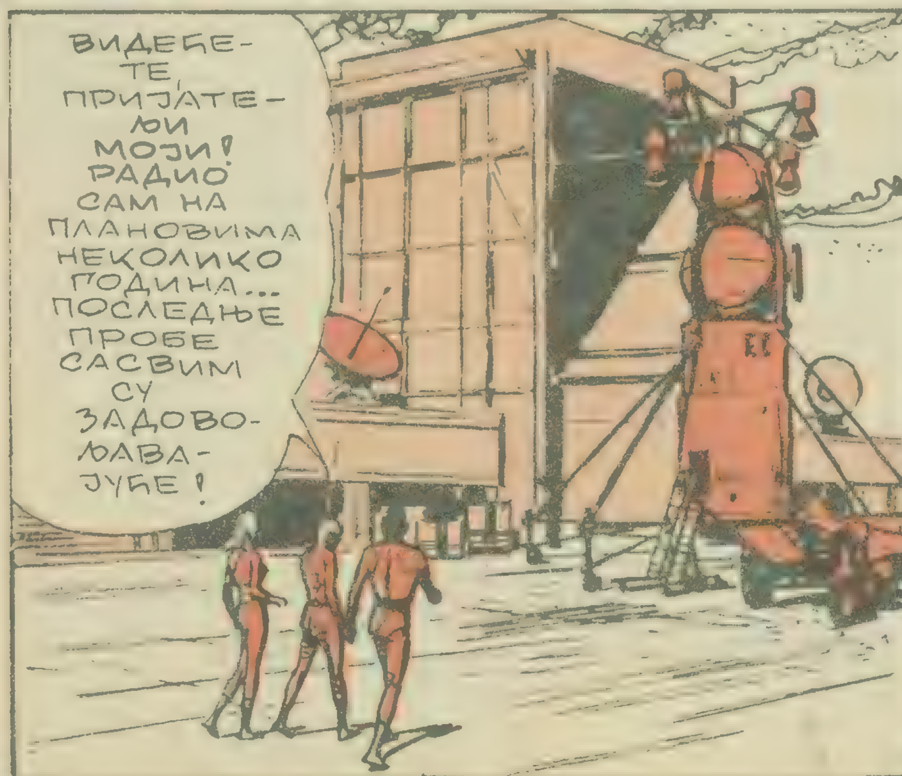

УСКОРО ЋЕ НАПУСТИТИ ЗЕМЉУ И НЕ ЗНАЈУЋИ ШТА ЈЕ ЦИЉ ЊИХОВОГ ПУТОВАЊА И КОЛИКО ЋЕ ОНО ТРАЈАТИ...

БРОД НИЈЕ ИМАО НИ ЕКРАН, ЧАК НИ ТАБЛУ СА ИНСТРУМЕНТИМА...
НЕВЕРОВАТНО! ШТА ЛИ ЈЕ ТО НЕЛ СМИСЛИО?

СВЕ ЈЕ ПОЧЕЛО САМО ЈЕДАН ЧАС РАНИЈЕ КАД ИХ ЈЕ ПРОФЕСОР ЈАН НЕЛ ПОЗВАО ДА РАЗГЛЕДАЈУ КОСМИЧКУ КАПСУЛУ КОЈУ ЈЕ ОН САМ КОНСТРУИСАО...
ПОШЛИ СУ ЗА ЊИМ...

ВИДЕЋЕТЕ, ПРИЈАТЕЉИ МОЈИ! РАДИО САМ НА ПЛАНОВИМА НЕКОЛИКО ГОДИНА... ПОСЛЕДЊЕ ПРОБЕ САСВИМ СУ ЗАДОВОЉАВАЈУЋЕ!

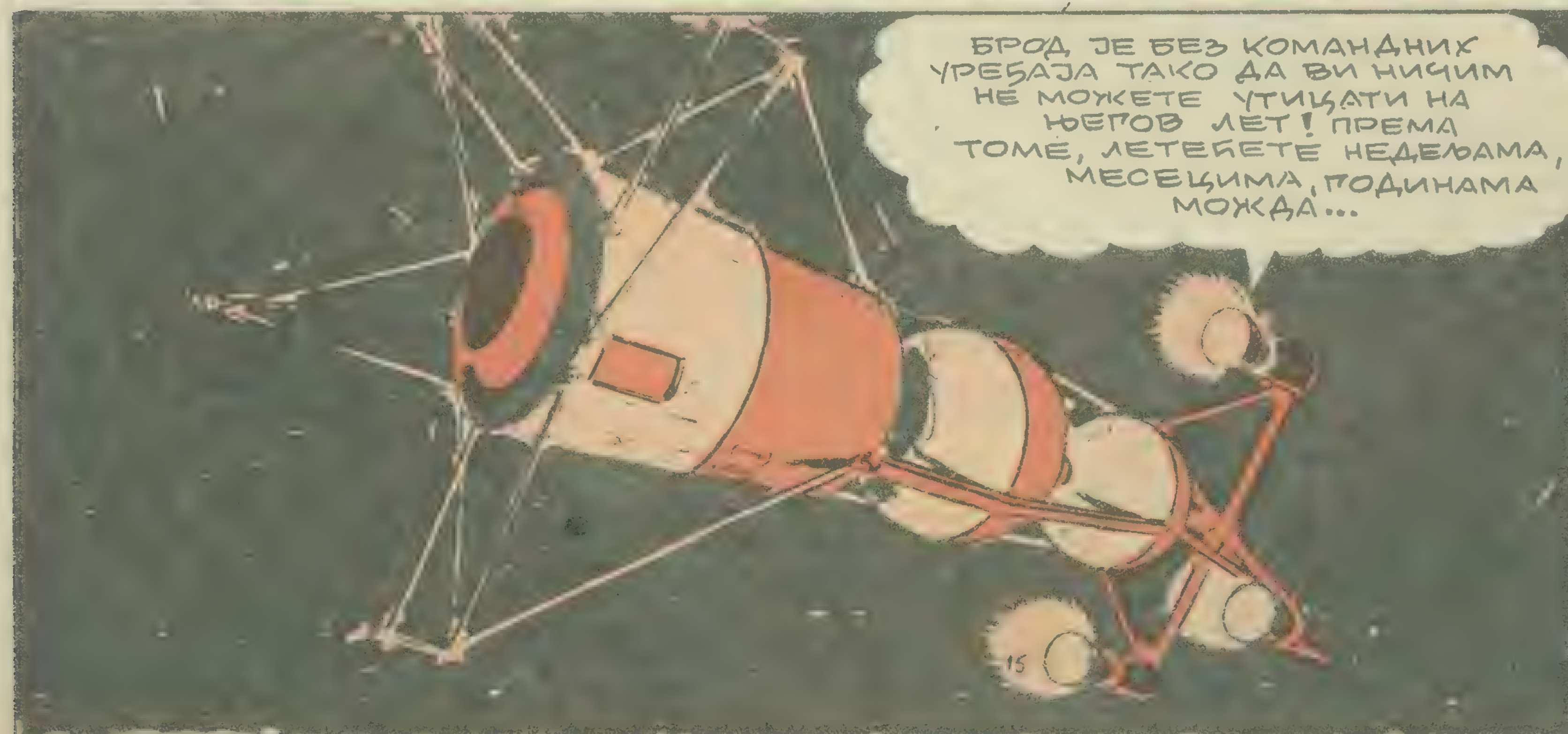

МОЈИМ БРОДОМ У ПОТПУНОСТИ СЕ УПРАВЉА СА ЗЕМЉЕ! ПОСАДА НЕМА НИКАКВИХ МОГУЋНОСТИ ДА УТИЧЕ НА ЛЕТ ИЛИ ДА МЕЊА ТРАЈЕКТОРИЈУ!
ЗАНИМЉИВО! АЛИ, ЈА НЕ ВИДИМ ЧЕМУ ТАКАВ БРОД!

УСКОРО ЋЕТЕ ЗНАТИ, ТАНГА!
КУДА ЋЕТЕ, ПРОФЕСОРЕ?
И нел је тада пошао према вратима остављајући двоје младих космонаута...

НАЈЗАД ЋУ ЗНАТИ! ЗНАТИ!
...И ОДМАХ СЕ УПУТИО ПРЕМА ИНСТРУМЕНТИМА ПОМОЋУ КОЈИХ ЋЕ УПРАВЉАТИ ЛЕТОМ НЕОБИЧНЕ СВЕМИРСКЕ ЛЕТЕЛИЦЕ...

Танга и Мод остали су у затвореном броду у којем је једини апарат био радио-пријемник...
РЕЋИ ЋУ ВАМ ШТА ОД ВАС ОЧЕКУЈЕМ...

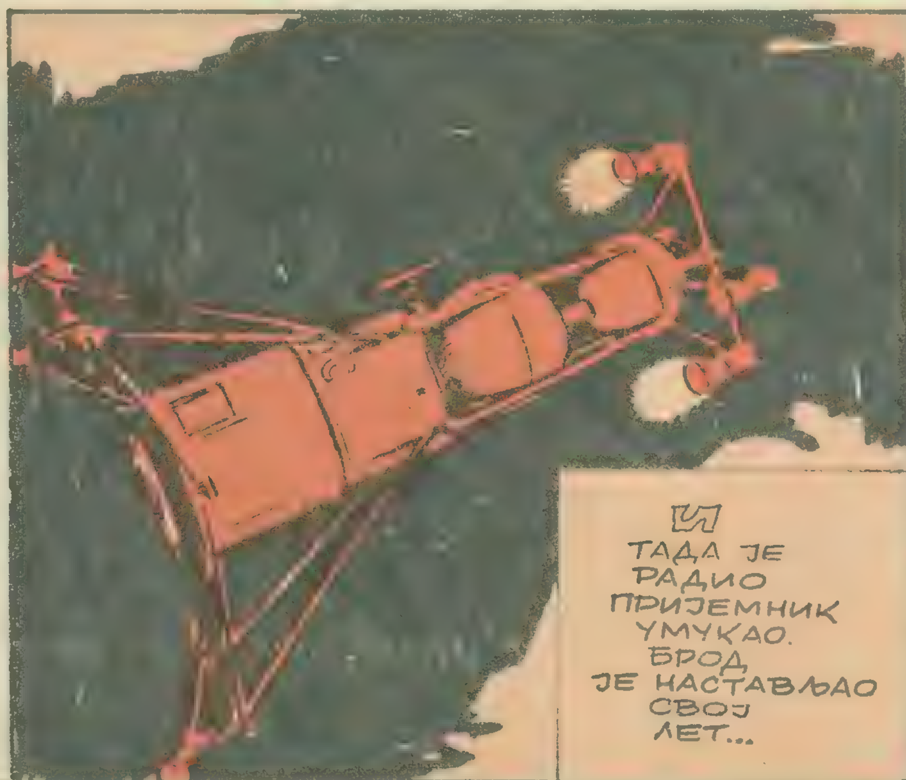

ГОДИНАМА ВЕЋ ЖЕЛИМ ДА ПРОУЧАВАМ ПОНАШАЊЕ КОСМОНАУТА КОЈИ СУ УПУЋЕНИ У БЕСКРАЈ... БЕЗ НАДЕ ДА ЋЕ СЕ ИКАД ВРАТИТИ!

БРОД ЈЕ БЕЗ КОМАНДНИХ УРЕЂАЈА ТАКО ДА ВИ НИЧИМ НЕ МОЖЕТЕ УТИЦАТИ НА ЊЕГОВ ЛЕТ! ПРЕМА ТОМЕ, ЛЕТЕЋЕТЕ НЕДЕЉАМА, МЕСЕЦИМА, ГОДИНАМА МОЖДА...

„И НЕ НАДАЈТЕ СЕ ДА ЋЕТЕ СЕ СПУСТИТИ НА НЕКУ ПЛАНЕТУ! БРОД ЈЕ КОНСТРУИСАН ТАКО ДА НА ЊЕГА НЕ ДЕЛУЈЕ ПРИВЛАЧНА СНАГА ПЛАНЕТА. ЛЕТЕЋЕ ТАКО ПРЕМА БЕСКРАЈУ, СВЕ ДОК У ВАМА ИМА ЖИВОТА..."

ОВИ АПАРАТИ ПОРЕД МЕНЕ - И ЊИХ САМ ЈА КОНСТРУИСАО, БЕЛЕЖИЋЕ СВЕ ВАШЕ РЕАКЦИЈЕ! КРОЗ НЕКОЛИКО НЕДЕЉА ЗНАЋУ КАКО СЕ ПОНАШАЈУ И ШТА ОСЕЋАЈУ КОСМОНАУТИ ОСУЂЕНИ ДА ДО СМРТИ ПРОВЕДУ НА ПУТУ...

САДА ПОСЛЕДЊИ ПУТ ЧУЈТЕ МОЈ ГЛАС! ОДСАДА ЋЕТЕ ПОТПУНО БИТИ ПРЕПУШТЕНИ СВОЈИМ СТРЕПЊАМА, СТРАХОВАЊИМА, ОЧАЈАЊУ! ЗБОГОМ!

И ТАДА ЈЕ РАДИО ПРИЈЕМНИК УМУКАО. БРОД ЈЕ НАСТАВЉАО СВОЈ ЛЕТ...

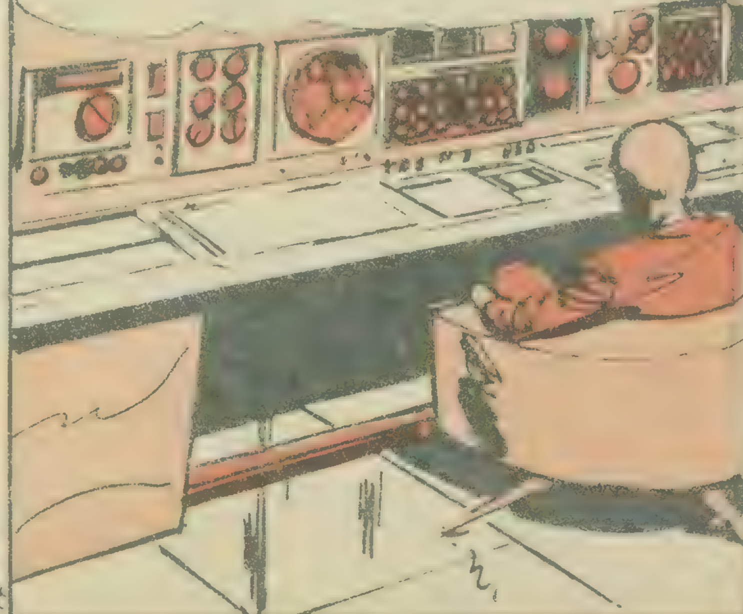

САД СЕ СЕЋАМ! НЕЛ ЈЕ ЈОШ РАНИЈЕ ПРЕДЛАГАО СВЕТСКОЈ УПРАВИ ЗА КОСМИЧКЕ ЛЕТОВЕ СЛИЧАН ЕКСПЕРИМЕНТ АЛИ ЈЕ БИО ОДБИЈЕН!
И ТАКО ЈЕ ТАЈ ЛУДАК ИЗАБРАО НАС ЗА ОПИТ!

КАО ШТО ЈЕ НЕЛ РЕКАО, БРОД ЈЕ НА СВОМ ПУТУ ПРОЛАЗИО ПОНЕКАД ПОРЕД НЕКЕ ПЛАНЕТЕ АЛИ ЈЕ УВЕК ОДОЛЕВАО ЊЕНОЈ ПРИВЛАЧНОЈ СИЛИ...

ПОШТО БРОД НИЈЕ ИМАО НИ ЕКРАН НИ ПРОЗОР, МОД И ТАНГА НИШТА НИСУ ВИДЕЛИ ВАН БРОДА. ВЕЋ ДРУГОГ ДАНА ЛЕТА ОТКРИЛИ СУ РЕЗЕРВУ ХРАНЉИВИХ ПИЛУЛА ДОВОЉНУ ЗА НЕКОЛИКО НЕДЕЉА...

ИПАК, НАДА ИХ НИЈЕ НАПУШТАЛА...
СВЕТСКА УПРАВА ЗА КОСМИЧКЕ ЛЕТОВЕ ЋЕ НАС ТРАЖИТИ!
БОЈИМ СЕ, ТАНГА, ДА ЋЕ ТО БИТИ ПРЕКАСНО! НЕКОЛИКО ДАНА ЈОШ И МИ ЋЕМО БИТИ ПОТПУНО ИЗГУБЉЕНИ У КОСМОСУ!

САМО НЕЛ ЗНА ПУТАЊУ БРОДА... НЕ ВЕРУЈЕМ ДА ЈУ ЈЕ ИКОМЕ ОДАО!
НЕ ОЧАЈАВАЈ, МОД! МОЖДА ЈОШ НИЈЕ СВЕ ИЗГУБЉЕНО!

ИМАО САМ ПРАВО ШТО САМ ИЗАБРАО БАШ ЊИХ ДВОЈЕ! ХРАБРИ СУ И НЕ ПАДАЈУ ЛАКО У ОЧАЈАЊЕ!

ПИТАЊЕ ЈЕ САМО ДО КАДА ЋЕ ИХ ТА ЊИХОВА ХРАБРОСТ ДРЖАТИ? КАДА ЋЕ ИМ НЕРВИ ПОПУСТИТИ? И КАКО ЋЕ ТА ЊИХОВА ПАНИКА ДА ИЗГЛЕДА?

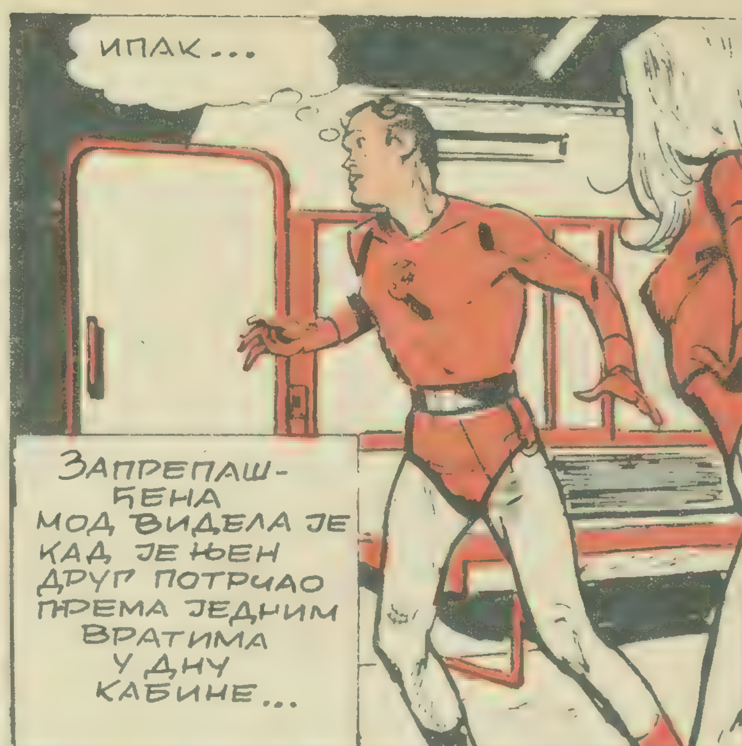

ТАНГА И МОД ПОКУШАЛИ СУ ДА МИРНО РАЗМОТРЕ СВОЈ ПОЛОЖАЈ...
... АКО ЈЕ НЕЛ ЗАИСТА ГОДИНАМА РАДИО НА ОВОМ БРОДУ, НЕЋЕ ДОЗВОЛИТИ ДА ПРОПАДНЕ...

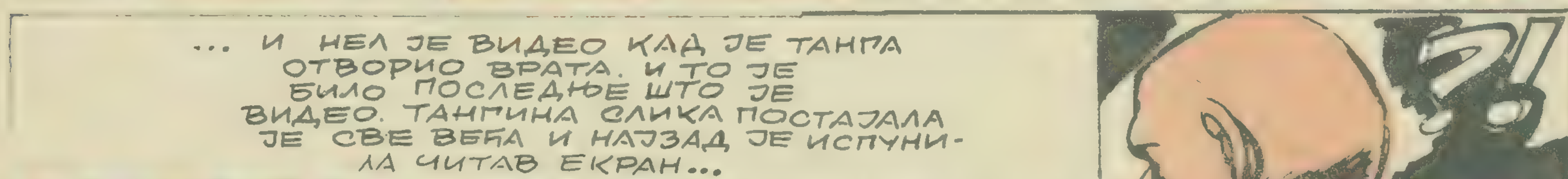

КАД ПИЛУЛА НЕСТАНЕ, БИЋЕМО ОСУЂЕНИ НА СМРТ ОД ГЛАДИ!
ПО СТОТИ ПУТ ТАНГА СЕ ЗАУСТАВИО ПРЕД ТАБЛОМ СА СВЕТЛЕЋИМ „ОЧИМА"..

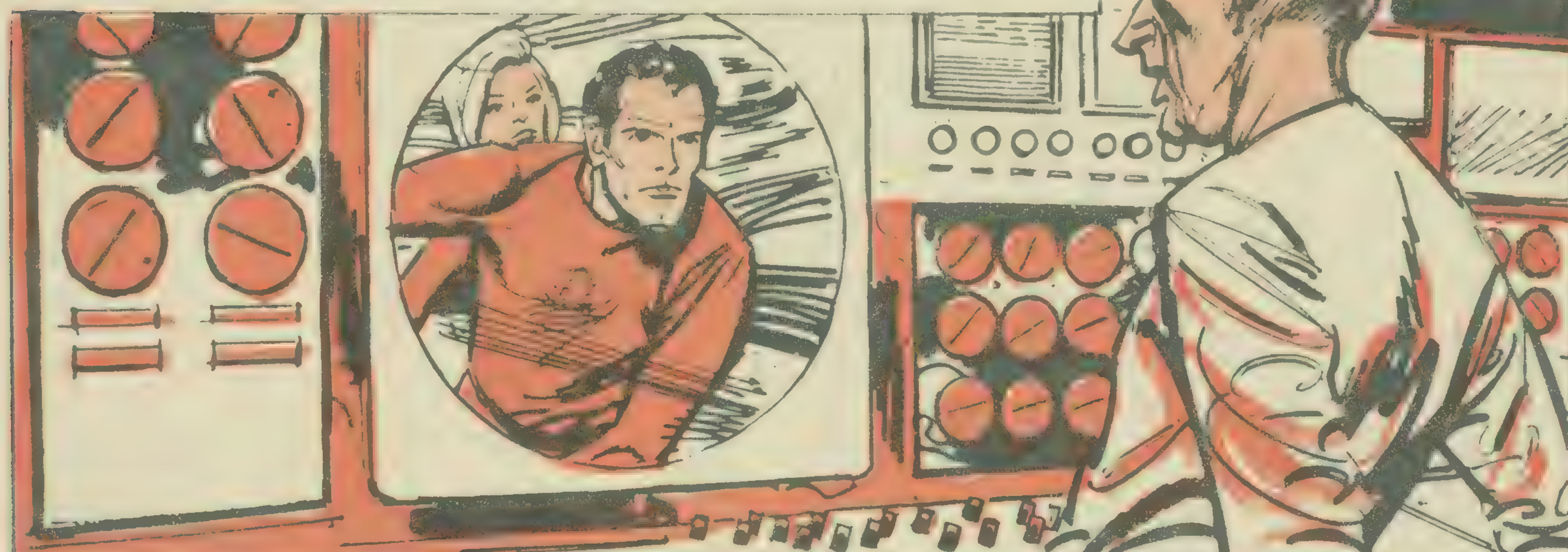

МОЖДА ОВИ АПАРАТИ СНИМАЈУ И ПРЕНОСЕ НЕЛУ СВАКИ НАШ ПОКРЕТ И СВАКУ РЕЧ, АЛИ НАШЕ МИСЛИ...

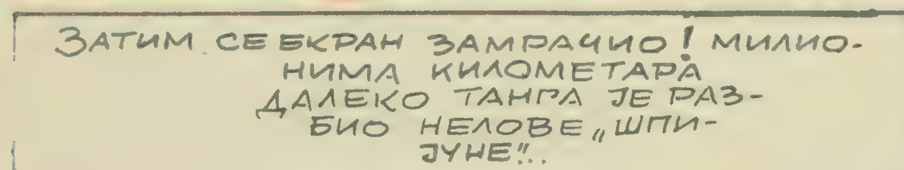

ДА, ТАНГА ЈЕ БИО У ПРАВУ! ОД НЕЛА ТРЕБА КРИТИ СВЕ О ЧЕМУ СУ РАЗМИШЉАЛИ ТРАЖЕЋИ ИЗЛАЗ...

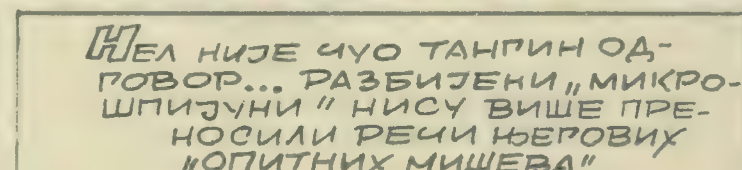

ДА ПОНОВО СВЕ РАЗМОТРИМО!
1. НЕ МОЖЕМО НИКОМ ПОСЛАТИ ПОРУКУ!
2. НЕМОГУЋЕ ЈЕ УБЕДИТИ НЕЛА У ЛУДОСТ ЊЕГОВОГ ОПИТА!
3. НЕМОГУЋЕ ЈЕ ИЗМЕНИТИ ПУТАЊУ БРОДА...

ИПАК...
ЗАПРЕПАШЋЕНА МОД ВИДЕЛА ЈЕ КАД ЈЕ ЊЕН ДРУГ ПОТРЧАО ПРЕМА ЈЕДНИМ ВРАТИМА У ДНУ КАБИНЕ...

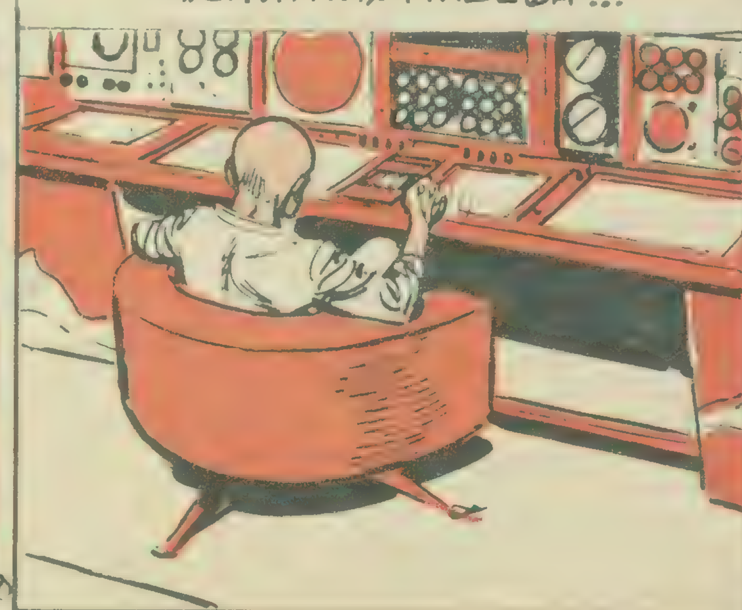

... И НЕЛ ЈЕ ВИДЕО КАД ЈЕ ТАНГРА ОТВОРИО ВРАТА. И ТО ЈЕ БИЛО ПОСЛЕДЊЕ ШТО ЈЕ ВИДЕО. ТАНГИНА СЛИКА ПОСТАЈАЛА ЈЕ СВЕ ВЕЋА И НАЈЗАД ЈЕ ИСПУНИЛА ЧИТАВ ЕКРАН...

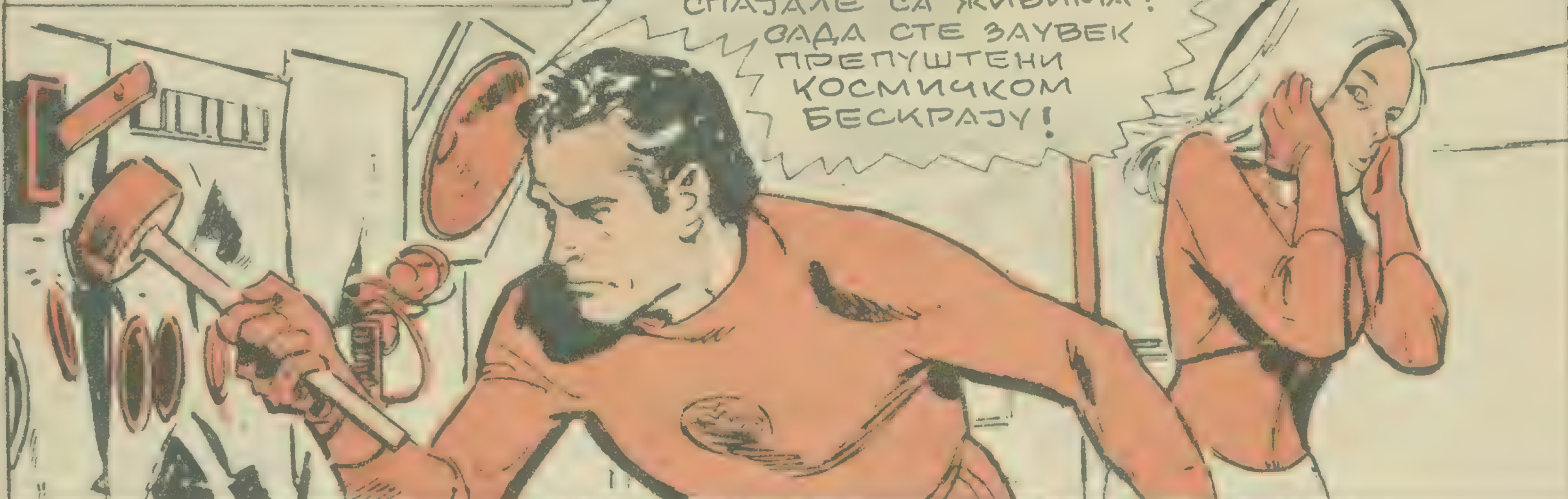

ЗАТИМ СЕ ЕКРАН ЗАМРАЧИО! МИЛИОНИМА КИЛОМЕТАРА ДАЛЕКО ТАНГРА ЈЕ РАЗБИО НЕЛОВЕ „ШПИЈУНЕ"..

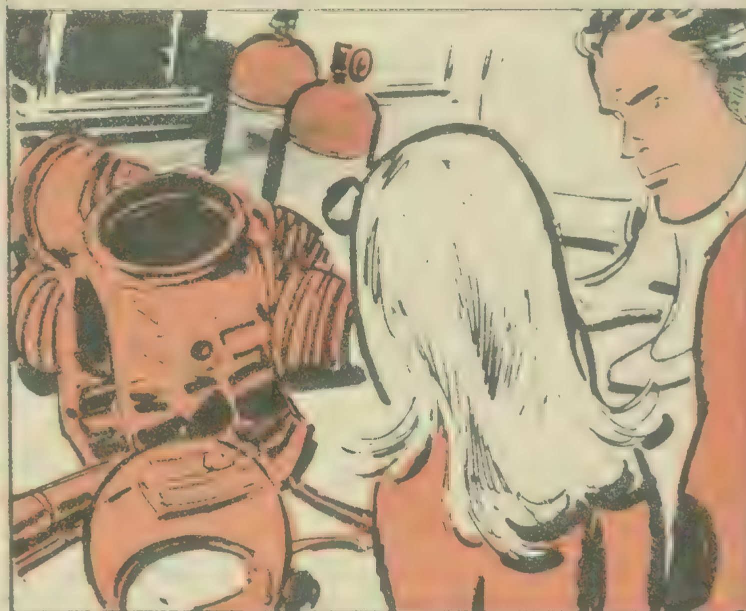

НЕЛ НИЈЕ ЧУО ТАНГИН ОДГОВОР... РАЗБИЈЕНИ „МИКРОШПИЈУНИ" НИСУ ВИШЕ ПРЕНОСИЛИ РЕЧИ ЊЕГОВИХ „ОПИТНИХ МИШЕВА"...

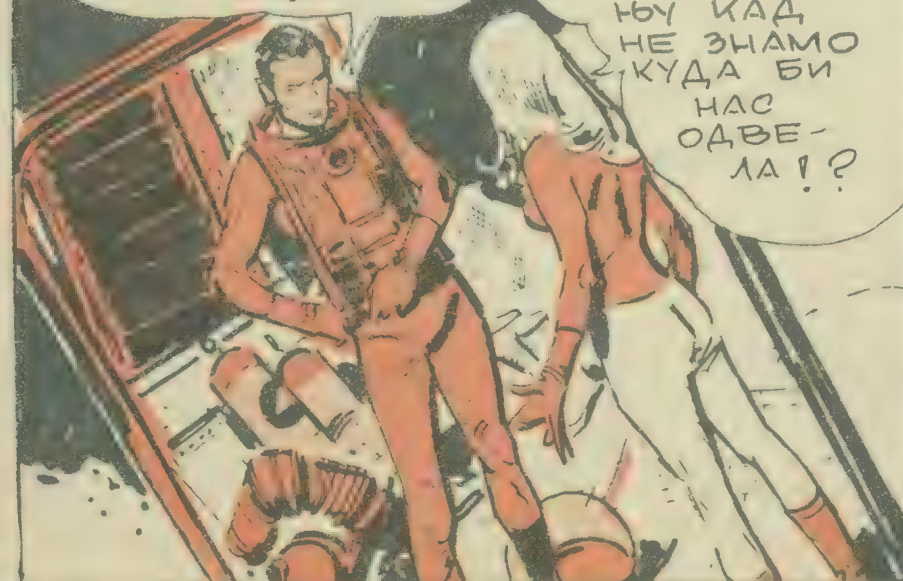

ШТА РАДИШ ТО, ТАНГРА ?

ТАДА СЕ ИЗ ЗВУЧНИКА ЧУО НЕЛОВ ГЛАС.
ЛУДАЦИ! УНИШТИЛИ СТЕ ПОСЛЕДЊЕ ВЕЗЕ КОЈЕ СУ ВАС СПАЈАЛЕ СА ЖИВИМА! САДА СТЕ ЗАУВЕК ПРЕПУШТЕНИ КОСМИЧКОМ БЕСКРАЈУ!

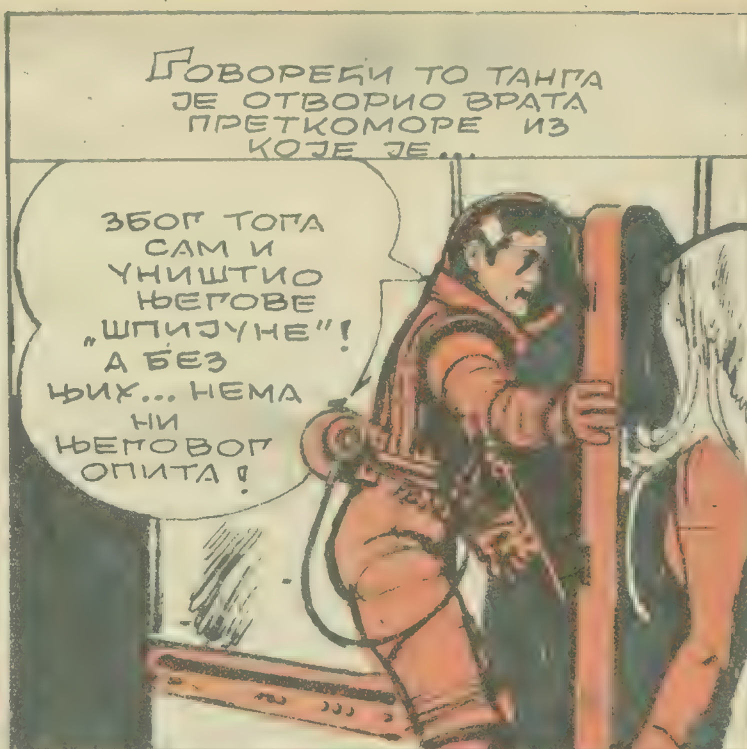

ТАНГА СЕ НАСМЕЈАО...
НЕЛ СЕ ВАРА! МОД, ДОЂИ ДА ВИДИШ! НЕЛ ЈЕ НЕШТО ЗАБОРАВИО!

ТАНГА ЈОЈ ЈЕ ПОКАЗАО ЈЕДНО КОСМИЧКО ОДЕЛО И МЛАЗНИ ПИШТОЉ КОЈЕ ЈЕ ВЕРОВАТНО НЕЛ ЗАБОРАВИО...

ОДСАДА ЋЕМО МОЋИ ДА МЕЊАМО ПУТАЊУ БРОДА, МОД!
ТО ЈЕ ЛУДОСТ, ТАНГА! ПОЈМА НЕМАМО ГДЕ СМО... И ШТА ВРЕДИ МЕЊАТИ ПУТАЊУ КАД НЕ ЗНАМО КУДА БИ НАС ОДВЕЛА!?

СВЕ ЈЕ БОЉЕ ОД ОВОГ БЕСКРАЈНОГ ПУТОВАЊА! НАЈЗАД, МОЖДА ЋЕ НЕЛ КАД МУ ЈЕ ОПИТ УПРОПАШЋЕН, ПРОМЕНИТИ МИШЉЕЊЕ...

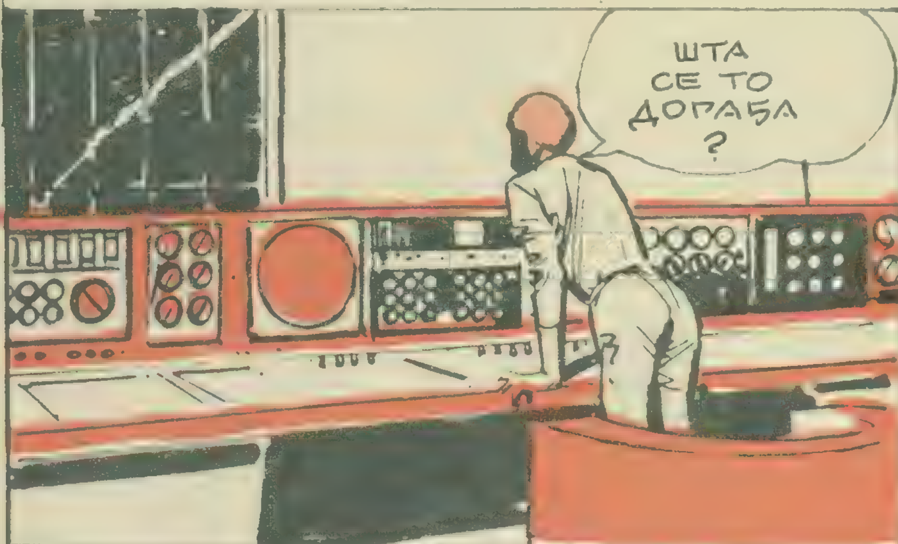

...МОЖДА ЋЕ НАС ВРАТИТИ НА ЗЕМЉУ! ОН ВИШЕ НЕ ЗНА ШТА СЕ ДОГАЂА У КАБИНИ, НЕ ЗНА КАКО СЕ МИ ПОНАШАМО!

ГОВОРЕЋИ ТО ТАНГА ЈЕ ОТВОРИО ВРАТА ПРЕТКОМОРЕ ИЗ КОЈЕ ЈЕ...
ЗБОГ ТОГА САМ И УНИШТИО ЊЕГОВЕ „ШПИЈУНЕ"! А БЕЗ ЊИХ... НЕМА НИ ЊЕГОВОГ ОПИТА!

ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ ТАНГА ЈЕ ВЕЋ БИО ВАН БРОДА. ЧВРСТО СЕ ДРЖЕЋИ ИСПАЛИО ЈЕ ИЗ СВОГ МЛАЗНОГ ПИШТОЉА...

... МЛАЗНИ ИМПУЛСИ БИЛИ СУ ДОВОЉНИ ДА СКРЕНУ БРОД С ПУТАЊЕ КОЈУ МУ ЈЕ НЕЛ ОДРЕДИО...

АКО НЕЛ НЕ РЕАГУЈЕ НА ОВО, ПАШЋЕМО НА ПРВУ ПЛАНЕТУ НА КОЈУ НАИЂЕМО!

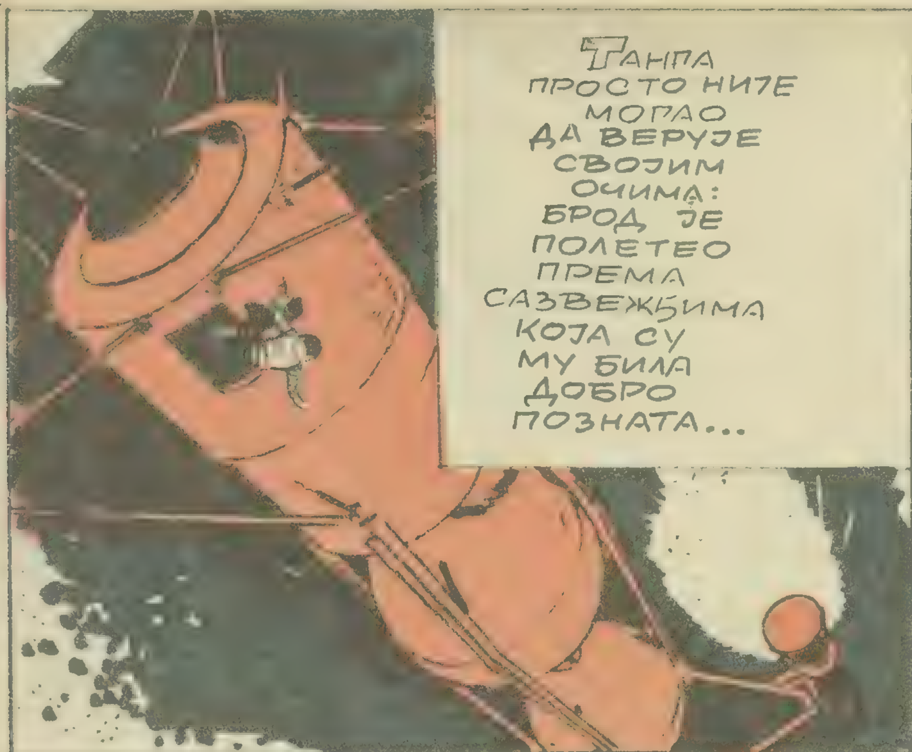

У СВОЈОЈ ЛАБОРАТОРИЈИ НЕЛ ВИШЕ НЕ ВИДИ И НЕ ЧУЈЕ СВОЈЕ „ОПИТНЕ ЖИВОТИЊЕ“ АЛИ ЈЕДНА СВЕТЛА ТАЧКА НА КАРТИ КОСМОСА ПОКАЗУЈЕ МУ ПОЛОЖАЈ БРОДА...
ШТА СЕ ТО ДОГАЂА ?

ОНИ НИСУ МОГЛИ ДА ПРОМЕНЕ ПУТАЊУ... МОРА ДА СЕ НЕШТО ПОКВАРИЛО НА БРОДУ!
НЕЛ ЈЕ ПРИШАО УРЕЂАЈИМА ЗА ТЕЛЕКОМАНДАМА...

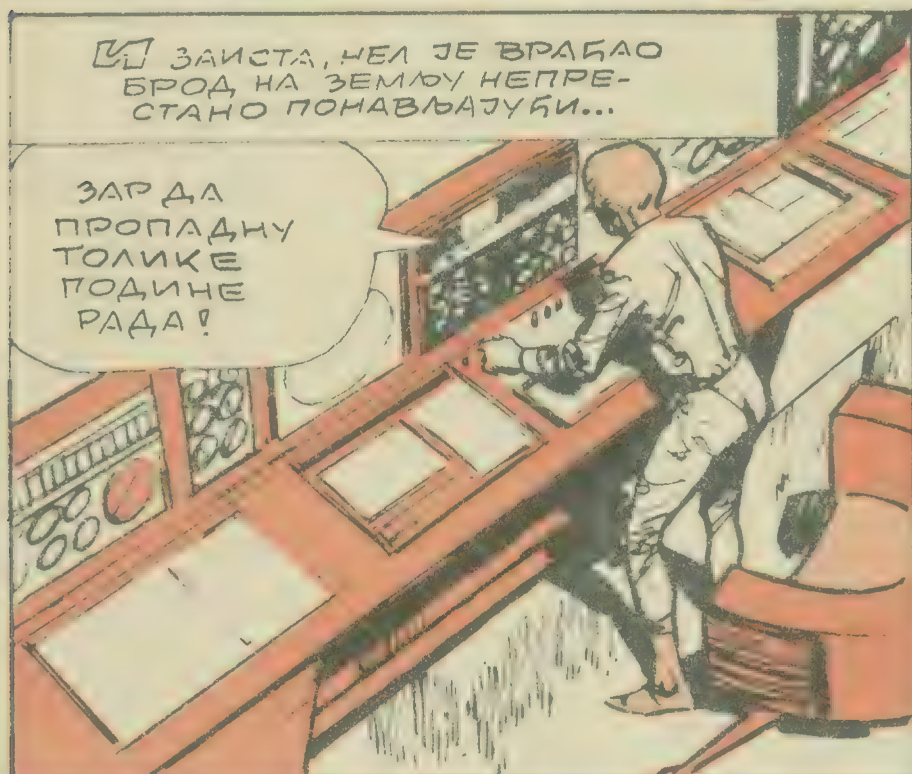

... ДА БИ БРОД ВРАТИО НА ПУТАЊУ. ЗА ТРЕНУТАК УДАЉЕНИ БРОД КАО ДА СЕ ПОКОРИО ЊЕГОВОЈ ЖЕЉИ А ЗАТИМ ЈЕ ПОНОВО БИО ВАН ЊЕГОВЕ КОНТРОЛЕ...
СТРАХОТЕ! ТОЛИКЕ ГОДИНЕ РАДА... УЗАЛУД!

БИО ЈЕ ТО КАО ДВОБОЈ ПРОТИВНИКА ПОДЈЕДНАКИХ СНАГА. ТАНГА ЈЕ ВЕЋ ПОЧЕО ДА ГУБИ НАДУ КАДА СЕ ОБРНУО ОКО СВОЈЕ ОСОВИНЕ И...

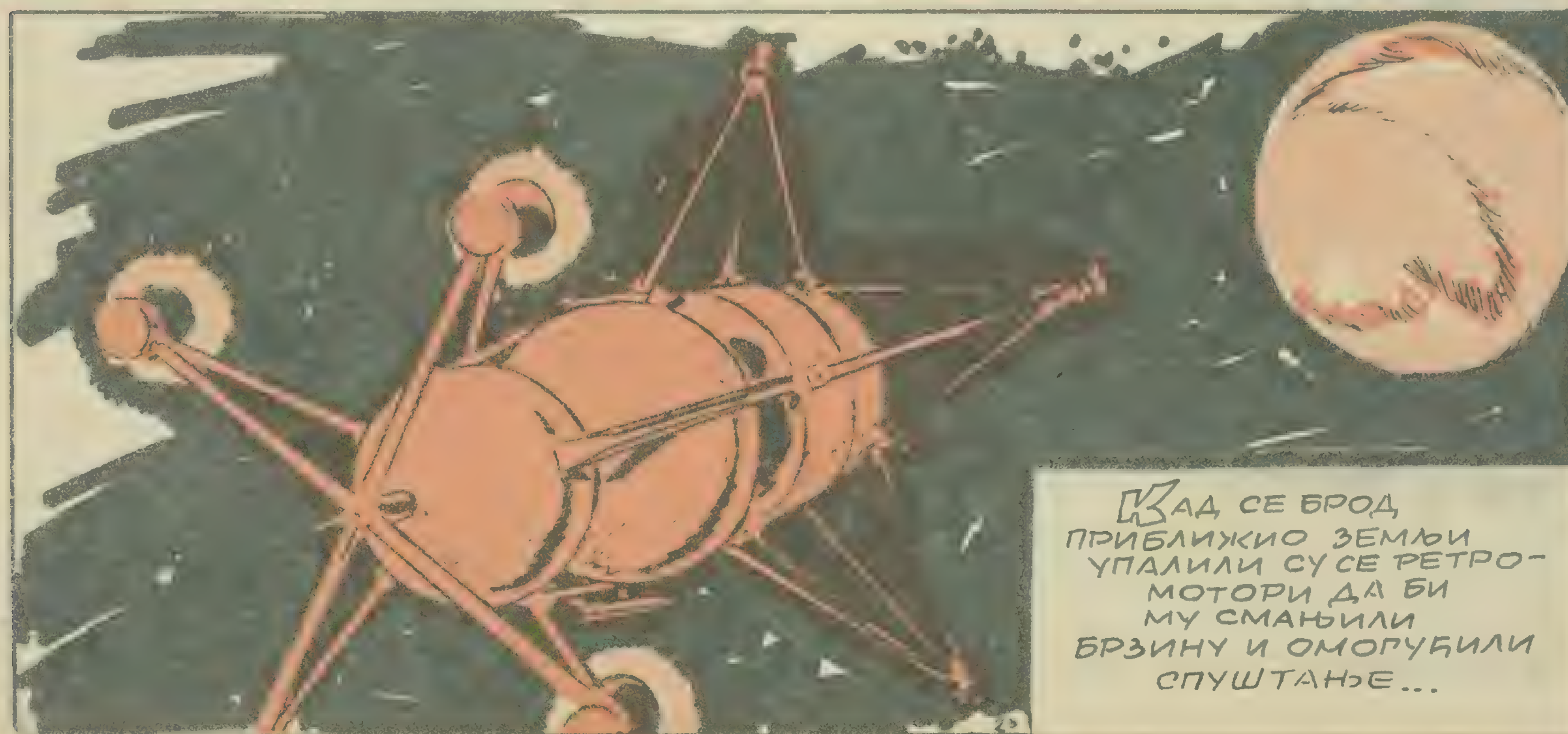

НА СВАКО НАРЕЂЕЊЕ ЕМИТОВАНО СА ЗЕМЉЕ ТАНГА ЈЕ ОДГОВАРАО МЛАЗОМ ИЗ СВОГ ПИШТОЉА...

ТАНГА ПРОСТО НИЈЕ МОГАО ДА ВЕРУЈЕ СВОЈИМ ОЧИМА: БРОД ЈЕ ПОЛЕТЕО ПРЕМА САЗВЕЖЂИМА КОЈА СУ МУ БИЛА ДОБРО ПОЗНАТА...

ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ...
НЕЛ ЈЕ РЕАГОВАО КАО ШТО СМО СЕ НАДАЛИ, МОД! УСМЕРИО ЈЕ БРОД НАТРАГ, ПРЕМА ЗЕМЉИ!

И ЗАИСТА, НЕЛ ЈЕ ВРАЋАО БРОД НА ЗЕМЉУ НЕПРЕСТАНО ПОНАВЉАЈУЋИ...
ЗАР ДА ПРОПАДНУ ТОЛИКЕ ГОДИНЕ РАДА!

...ОТКРИЋУ ЈА... НАЋИ ЋУ ЗАШТО МЕ БРОД НЕ СЛУША... ПОНОВИЋУ ЈА СВОЈ ОПИТ...

КАД СЕ БРОД ПРИБЛИЖИО ЗЕМЉИ УПАЛИЛИ СУ СЕ РЕТРО-МОТОРИ ДА БИ МУ СМАЊИЛИ БРЗИНУ И ОМОГУЋИЛИ СПУШТАЊЕ...

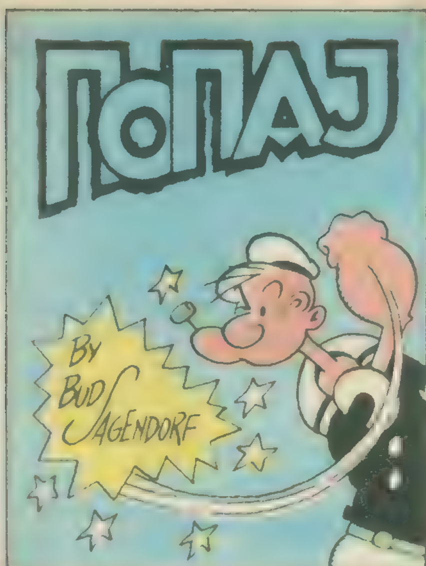

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: ДЕЛТА 99 - Проналазак професора Маршмелоуа

ПОПАЈ
BY BUD SAGENDORF

ОХ!
ПОПАЈ И БАЏА СЕ ОПЕТ МЛАТЕ!
ДУМ!
ТРАС

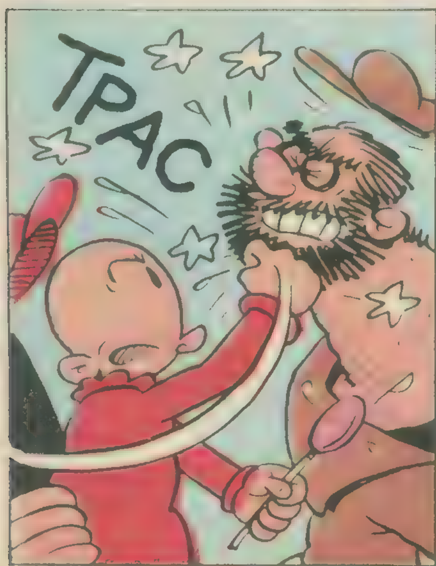

А С ЊИМА ЈЕ МАЛИ КИЋА!
ПРЕСТА-НИТЕ!
ПЉАС
БУМ!

ДОСТА, КАД КА-ЖЕМ!

СРАМОТА! КАКАВ УЖАСАН ПРИМЕР ЗА ТО ДЕТЕ!

ТУЋИ СЕ НА УЛИЦИ! МОЖЕТЕ РАНИТИ ТУ НЕВИНУ ДУШИЦУ ЗА ЧИТАВ ЖИ-ВОТ!

ЗАР ЖЕЛИШ ДА КИЋА, КАД ПОРАСТЕ, БУДЕ СИЛЕЏИЈА ПОПУТ ВАС ДВОЈИ-ЦЕ?
МЉАЦ!

ТРАС

МИРУЈ ДОК ОЛИВА ГОВО-РИ!
ШТА СИ ОНО ХТЕЛА ДА КАЖЕШ, ОЛИВИ-ЦЕ?
?
ПРЕКАСНО!
BUD SAGENDORF

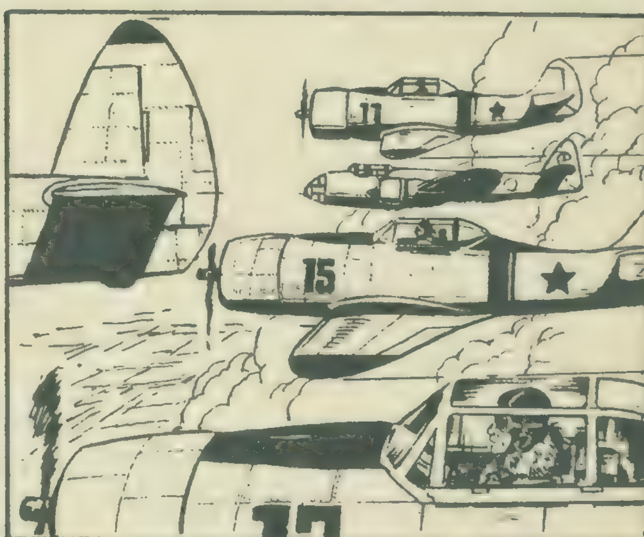
Јосип Крижај: ПИЛОТ БРОЈ 13

Дуж узбуркане Гвадалахаре, најмодернијим машинама, одвијала се Франкова офанзива. Ескадриле Мусолинијевих савоја и карпонија и Хитлерових јункерса давале су снажну подршку фалангистима. У бесомучном артиљеријском двобоју који се водио преко реке, републиканске батерије биле су далеко слабије. И поред тога Шпанија је давала отпор.

Влада из Мадрида поручивала је преко радија шпанском народу: „Браните Гвадалахару! Од вас зависи судбина Републике!" И народ се борио.

Мадрид је послао помоћ. На аеродрому у Албасети пилоти Републике — Шпанци, Французи, Словени — слушају заповест команданта Мадридске ваздухопловне групе: „На Гвадалахари ће помоћи бомбардери. Ловачка ескадрила поручника Крижаја заштитиће их по цену најтежих жртава . . .

Гвадалахара је кључаоница Мадрида. А кључ је у Крижајевим рукама. Заповест мора бити извршена јер без помоћи ловаца бомбардери се неће пробити. Крижај креће у напад с још два пратиоца. Окршај у ваздуху био је драматичан. Немачких и италијанских авиона било је више.

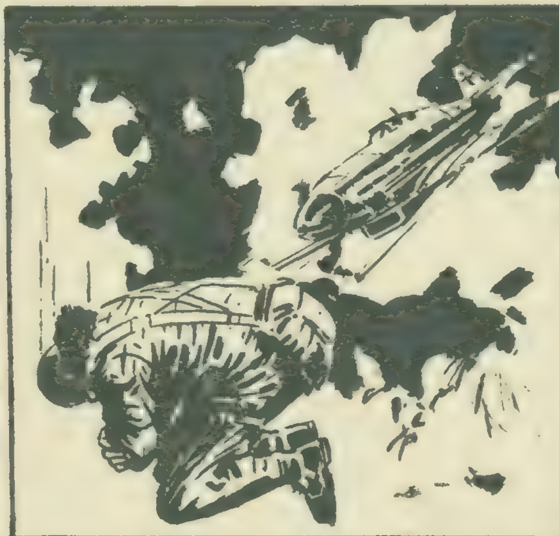
Крижај је летео у ловцу обележеном бројем 13. Увек је летео у авиону који је носио тај број. Фашисти су га називали — пилот број 13. Када је ваздушна борба почела одмах су га препознали јер им је већ задао доста јада. Почели су да га опкољавају сипајући на њега рафале.

Крижајев авион је плануо. Црвени пилот је осетио два тупа удара, две ране. Пламена летећа буктиња већ му је пржила лице. Извршио сам своју дужност и учинио све што сам могао, задржао сам непријатељске ловце, помислио је док је покушавао да се извуче из запаљеног авиона.

Искочио је из авиона који се у пламену сурвавао на земљу. Изгубио је свој апарат, али је омогућио бомбардерима да се пробију. Беспомоћног, голоруког, фашисти су га тукли из митраљеза.

Да би избегао убилачке метке, готово две хиљаде метара падао је као камен и тек онда, при самој земљи, отворио падобран. Била је то храброст која се граничила са самоубиством, али и једини начин да остане у животу.

Успео је да се спасе. Имао је среће: пао је на терен који су држали борци шпанске републиканске војске. И овог пута фашисти се нису ослободили свог најљућег непријатеља — Јосипа Крижаја, пилота број 13.

НАСТАВИЋЕ СЕ

НАПРАВИТЕ САМИ

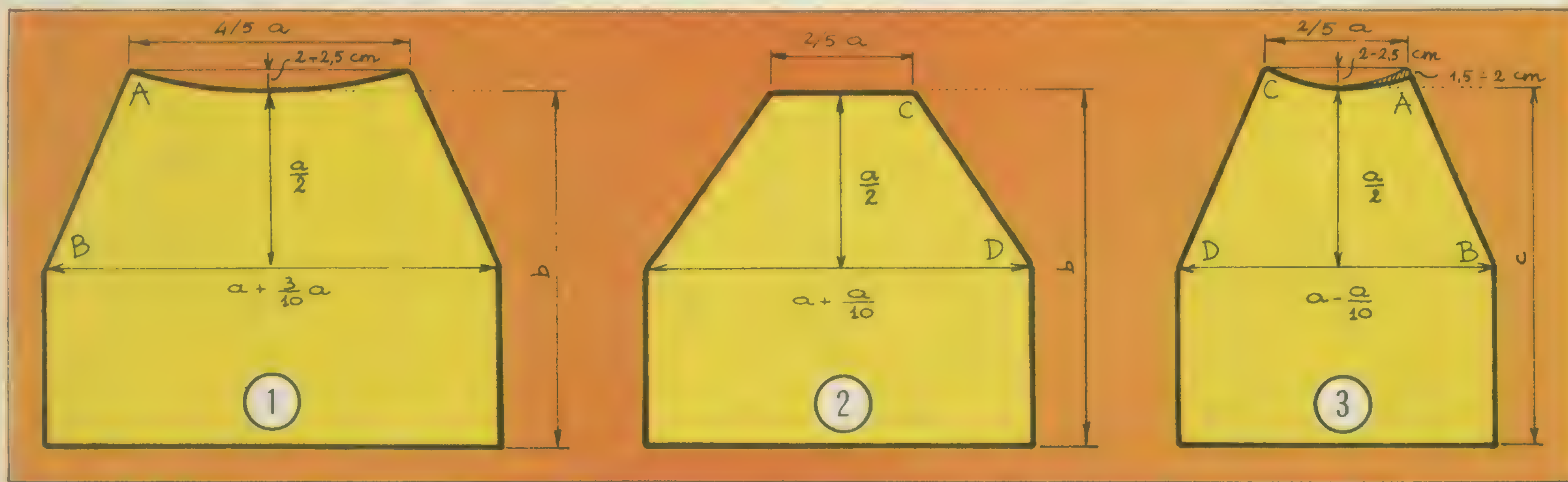

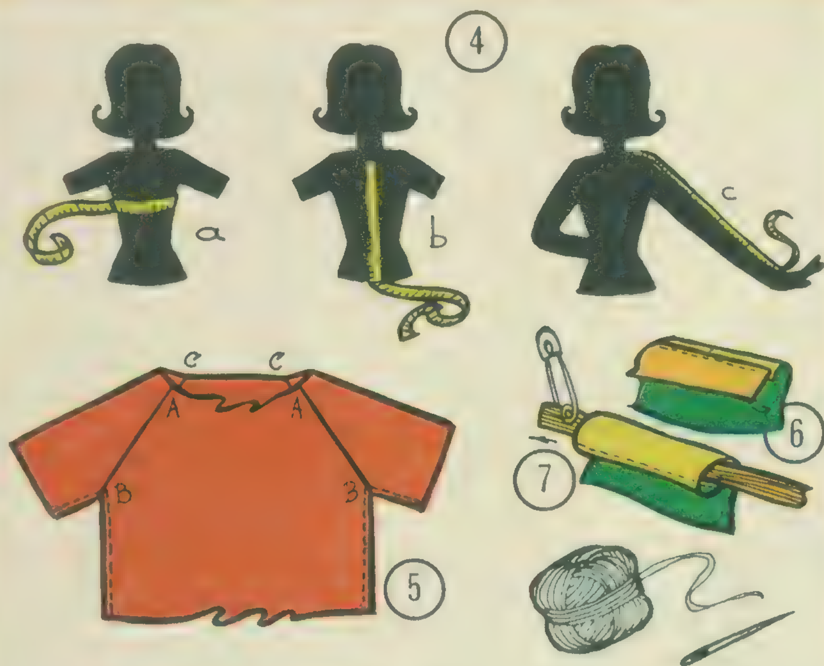

ВЕЗЕНА КОШУЉА

Ова кошуља носи се у многим крајевима Панонске низије, у Славонији, Војводини, Румунији, Мађарској. Веома је погодна лети за ношење и лепо изгледа. Крој ове блузе веома је једноставан и уз мало труда можете је сами сашити. Треба само да имате ову меру: меру леђа испод пазуха **(а)**, дужину кошуље или ако желите и хаљине-кошуљице **(b)** и дужину рукава, кратког или дугачког **(c)**, као што видите на **цртежу 4.**

Према добијеним мерама искројте предњи део **(црт. 1)** а око врата направите благу округлину. На **цртежу 2** дат је крој леђа, а на цртежу 3 крој рукава. Приликом кројења рукава водите рачуна да са једне стране укројите дубљу округлину, односно да одсечете део који је шрафиран. Шав АВ рукава **(црт. 3)** ушијте на предњи део блузе то јест тачке АВ морају се заједно пришити. Шав CD **(црт. 3)** ушива се на леђа кошуље. Када пришијете рукаве за предњи и задњи део, прошијте на местима обележеним цртицама **(Црт. 5)**. Кошуљу касније обрубите тако што ћете са унутрашње стране пришити траку исте боје као и кошуљу **(црт. 6)** или једноставно руб подавити и проштеповати, а затим кроз руб провући ластиш **(црт. 7)**. Кошуљу или хаљину можете направити од белог платна и по њој извести неку народну шару, а можете је сашити и од неког шареног материјала и тако користити само крој. Уколико су вам остали парчићи неког шареног материјала можете комбиновати блузу од белог платна а рукаве од шареног итд.

СИН ЗА СИНА, ГОСПОДИНЕ!

Окупљена гомила људи међу којима је било и наоружаних козака без речи је посматрала ужасан призор.

— Разбојници! — прва се усудила да изговори једна старица. Пољски војник за тренутак подиже поглед посматрајући окупљене претећи а онда настави немилосрдно да шиба десетогодишњег дечака. Ситно тело трзало се на сваки фијук.

— Кога то шибају? — упитао је тихо један сељак.

— Сина Богдана Хмељницког...

— Али, он је још дете!

— Отац и браћа нису му ту, па се гувернер Чапљицки свети на њему. Богдан је отишао у Варшаву, краљу Владиславу да тражи правду и заштиту, да се жали на пољске племиће који су опустошили козачка поља, попалили амбаре. — Глас је ућутао. Шибање је било завршено. На земљи је остало непомично малишаново тело. Одело му је било исцепано и натопљено крвљу. Са уског лица гледале су очи раширене од патње и ужаса.

У први сумрак дечак је умро.

КРАЉ ИГРА СВОЈУ ИГРУ

За то време Богдан је узалуд недељу дана чекао да га краљ Владислав прими. Кад је најзад стигао у његово предворје, краљев секретар дочекао га је нељубазно.

— Дошао си да досађујеш. Нашем краљу нису потребни бунтовници и бандити. Досад сам се заузимао за вас, а ви сте гомила галамџија и беспосличара и још се нешто буните. Било би боље да се прихватите рала, Татари ионако више не ударају на нашу војну крајину... Врати се натраг и старај се да будеш добар хришћанин. И не погледавши га Богдан је тихо изговорио:

— Хоћу да видим краља! Владислав ме познаје. Неколико пута долазио сам му у име Запорожја. Он воли нас козаке... — Чиновник је таман заустио да га прекине, али кад му Богдан добаци кесу дуката, само рече:

— Добро, кад тако хоћеш.

Кад је Богдан ушао, Владислав је стајао крај камина у коме је горела ватра увијен у бели крзнени огртач. Као владар он је био доста усамљен. Пошто га је изабрао Државни савет, морао је да слуша крупне феудалце и гута своје незадовољство. Али, у исто време онај високи мршави човек био је амбициозан и желео више власти. Кад је угледао Богдана, сетио се својих некадашњих планова, пре овог непријатног устанка козака, да од њих створи јаку армију и тако се наметне племству. Зато је стрпљиво саслушао све жалбе свог посетиоца.

— Устани! — обратио се Богдану кад је завршио. — Ја ти верујем и знам за све увреде и патње које трпе моји козаци, али шта ја ту могу. Богдан је стајао као скамењен оборених очију. — Ти носиш сабљу, ти си војник. Извуци је из корица. На силу одговори силом. Освети се! — и нешто тишим гласом додао: — и свога краља такође.

Аудијенција је тиме била завршена. Богдан је сишао низ степенице парадног улаза и већ после неколико тренутака био је на коњу. Праћен малом групом људи одгалопирао је на исток, на своје имање Суботово које је наследио од предака, племића. А тамо чекао га је мали гроб изван села.

Хмељницки који никад није много говорио сад је сасвим ућутао, а његове очи постале су још тамније. Али, не, није се уплашио. Само је схватио да од пољског краља више не треба тражити правду.

ЧУДАН САВЕЗНИК

На првом козачком савету Богдан се присутнима обратио одлучним гласом:

— Докле ћемо трпети да нас Пољаци газе и пљачкају, да нас понижавају! Шта чекамо? —Људи су с одобравањем слушали његове речи. Знали су да је храбар ратник, учен човек, да зна многе језике и да је пропутовао свет. Сад је говорио оно што и они сами осећају. Један седокоси атаман устаде и пружи Богдану булаву — атаманско жезло:

— Буди нам вођа, Богдане! — Громко „ура" поздравило је новог атамана.

— Придружиће нам се и племићи и сељаци Запорожја — наставио је Хмељницки. — Али, то није довољно. Кад би се Татари нашли на нашој страни! — У почетку су сви били запрепашћени. Склопити савез са вековним непријатељем! Али, мржња према Пољацима била је толико јака да је свако ко би им помогао добродошао.

Само неколико дана касније, окружен групом козачких атамана, Хмељницки је на свом белом коњу јахао степом пут Крима.

... Ислам-Гиреј, кримски кан, примио га је у својој палати Бахчисарај, заваљен на јастуке, загонетног израза лица.

— Хмељницки... — изговорио је полако Монгол гладећи своју ретку брадицу. — Хмељницки — поновио је још једном кан — закуни се својом сабљом. — Богдану је срце заиграло од среће. То значи, пристаје. Оштрица је севнула тако брзо да је кан затрептао.

— Кунем се да ти се придружујем без иједне задње мисли. Нека будем кажњен овом истом сабољом, ако лажем! — Али, то није било све: Богдан је као залогу оставио кану свог сина Тимофеја...

На челу 4000 Татара којима је командовао Тугај беј, Богдан се вратио у Украјину. Био је то велики успех, обезбедио је не само помоћ за рат против Пољака већ и мирну границу на југу.

У цик зоре 18. априла 1648. године загрмели су топови на обали Дњепра. Изнад земљаних бедема који су окруживали град Сеч, облаци дима дизали су се ка небу. То је Хмељницки најављивао свој улазак у Запорожје. Козаци су на коњима и пешке похитали да му се придруже.

БАНКЕТ ЈЕ ПРОПАО

У Варшави атаман Потоцки бесно је ошинуо бичем курира који му је донео вест о побуни запорошких козака.

— Проклети отпадници! Одмах пошаљите јак одред на њих! Водиће их мој син. — Међутим, Богдан није чекао непријатеља. Да не би био опкољен, пошао је у сусрет пољској војсци. За собом је имао 8000 козака и одред коњаника Тугај-беја.

Устаници су се сукобили с пољском претходницом код Жутих вода, 5. маја 1648. Борба је трајала три пуна дана. Богдан је измислио одличан маневар — напао је бокове непријатеља, пресекао Пољацима одступницу и добио битку. Хиљаде тела остало је да лежи на земљи. Међу њима Богдан је препознао и младог Потоцког са позлаћеним шлемом на глави.

— Син за сина, господине Потоцки! — изговорио је полугласно.

И не сумњајући уопште да су пољски одреди које је предводио његов син уништени, Потоцки је приредио свечани банкет у част победе. А кад је чуо црну истину, кренуо је на Украјину палећи уз пут козачка насеља и градове. Под зидинама града Корсиња су кобио се с Богдановом војском која га је 16. маја 1648. потукла до ногу. Главнина његове војске била је уништена, али он није хтео да се повуче. — Борићемо се! — рекао је својим људима. Али, није стигао ни да извуче сабљу, а иза пољских редова појавила се густа маса побуњених сељака, козака.

... Степом се као муња пронела вест: Богдан је потукао пољску војску. Цела Украјина дигла се на устанак. Убрзо то више није била неуређена и недисциплинована гомила побуњеника. Хмељницки је од устаника створио добро организовану војску која је могла да се супротстави искусном и добро наоружаном противнику.

Пољски племићи у Украјини премрли од страха повукли су се у своја утвр-

— Осветићу им се — биле су једине речи Богдана Хмељницког — али не само за своју несрећу него за све што су учинили мојим козацима.

ђења чекајући помоћ из Варшаве

— Овог пута ћемо или по бедити или се нећемо вратити — рекао је Богдан удруженим козацима. — На оружје!

Земља је дрхтала под ко питама хиљада козачких коња. Пољски стражар мамузнуо је коња и у лудом галопу пожурио према логору пољског војсковође Једремије Вишњевецког.

— Долазе! — довикнуо је окупљеним официрима. Као потврда, иза њега су се већ чули ратни поклици устаника који су се приближавали. Отпочела је одлучујућа битка.

ИЗДАЈА ГЕНЕРАЛА

Раздвојене густом маглом трупе пољског краља изгубиле су везу између себе. Татари су то искористили и лукаво одвукли два ескадрона према обали и уништили их до последњег човека.

На фронту дугачком десетак километара развила се жестока борба. Пољаци су морали да се повуку под налетом устаника. Само их је мрак спасао потпуног пораза... У глуво доба ноћи, шкрипа воловских кола нарушила је тишину пољског логора. То су племићки прваци, генерали и заповедник армије, напуштали бојиште односећи и свој пртљаг. Успели су да се неопажено извуку, али тек што су мало одмакли, неко се пробудио, схватио шта се дешава и направио узбуну.

Паника је обузела буновне људе.

— Спасавај се! Издани смо! — Ускоро људи су газили један преко другог, бе жали као без главе...

Рано ујутру 20. септембра 1648. кад су се први казаци приближили непри јатељском логору, долина је била пуста. Ветар је носио исцепане заставе преко ват ри које су још тињале.

— Богдане — повикао је један атаман. — Дођи да видиш, побегли су.

Пут ка Варшави био је слободан. Али, Хмељницки је имао други план. И док су Пољаци са страхом очекивали да се појави под зидинама Варшаве, он се вратио у Украјину да би помогао сељачке устанке који су планули на више места. Своје одреде послао је у помоћ побуњеницима у Белорусији.

ЋУТИ, ПОПЕ!

У međувремену као добар дипломата послао је курире моћним суседима, турском султану Мехмеду IV и руском цару. Емисар Високе порте донео му је у повратку титулу принца, а из Москве су стигла уверавања да Руси имају све сим патије за новог господара Украјине.

Тада се Богдан упутио Кијеву, престоници старе Русије.

Тог хладног јануарског ју тра 1649. сва звона у Кијеву поздравила су Богдана Хмељницког и његову војску. Непрегледна маса света упутила се према Златној капији на улазу у град. Издалека су угледали славнст атамана који је јахао на белом пастуву. Кад се приближио, из хиљада грла заорио се поздрав ослободиоцу Украјине. Грађани, сељаци, козаци, жене, деца — сви су га опколили, трудећи се да га бар додирну. Први пут после више од сто година ропства Украјин ци више нису стрепели од пољског бича. Међутим, Богдан је добро знао да се пољски краљ никад неће одрећи ове пребогате покрајине.

И заиста, Јан Казимир, који је после смрти Владислава IV сео на пољски пре сто, већ 9. јануара 1649. послао је свог изасланика богатог украјинског козака Кисела у Кијев. Он је на тргу препуном народа почео да чита Казимирову по руку:

— Његово величанство краљ шаље вашем господству и свој војсци Украјине и Запорожја свој краљевски опроштај и...

— Губи се! Украјина је наша козачка! — чуо се по вик и неки су полетели да га ућуткају заувек, али је Богдан подигао руку у знак да га пусте...

Касније је Хмељницки примио делегацију у свеча ној сали, али атмосфера ни овде није била много боља.

— Како чујем — рекао је мирним гласом Богдан као да говори о времену — на граници Пољаци опет изнуђују порез...

— То је лаж! — скочио је један језуитски свештеник.

— Завежи, попе! — загрмео је на њега један козачки пуковник. — Јер, ако те ударим...

Сутрадан ујутру посланство је напустило Кијев не обављена посла. Последње Богданове речи биле су:

— Ниједан шљахтић ни кнез неће остати у Украјини — поручио је пољском краљу.

То је значило да почиње нови рат.

Дивља свиња, погнуте главе, претрчала је степом и изгубила се у грмљу. Стадо кошута, узнемирено звуцима који су се приближавали од истока, застало је за тренутак као да ослушкује а затим нестало у шумарку. То се претходница козачке и татарске војске упутила на југ, према Волинији, у сусрет новој пољској армији, још јачој од претходне.

У зору 29. јуна 1649. на стражи су били људи војводе од Острога. Увијени у дугачке огртаче, дремали су. Одједном, у непосредној близини одјекнуше звуци рога. Пренути из сна војници се узнемирише. Тренутак касније густи редови козака који су се појавили из шумарка већ су ју ришали.

ОСТАЛИ СУ НА ОБАЛИ СТРИПЕ

Пољски племићи у свом логору на обали Стрипе одмарали су се спокојно. Кад је један војник који је успео да се спасе на запенушеном коњу стигао до њих и позвао их у помоћ, смејали су му се. Али, нису стигли ни да испразне врчеве, кад се појавио заповедник извиднице и довикнуо им:

— Опкољени смо! — Уз покличе од којих се Пољацима дизала коса на глави, јуришали су козачки и татарски редови. Коњица је у нереду напуштала бојно поље. Настао је хаос. Помахнитали коњи збацивали су јахаче, кола са храном и оружјем превртала се. Пољским војницима који су одступали притекао је у помоћ вицегувернер Литваније. Али само за неколико тренутака и његови људи су били опкољени и уништени. Пет хиљада Пољака остало је заувек на левој обали Стрипе!

Ни на десној обали нису били у бољој ситуацији. Главнина војске предвођена лично краљем Казимиром трпела је губитке. Татари су у сумрак задали жесток ударац центру десетковане пољске армије. Настало је немилосрдно уништавање. Један официр погођен стрелом у руку дотрчао је до краља и известио га:

— Маршал је напустио артиљерију. Војска у паници бежи. Јан Казимир је исукао сабљу запретио да ће посећи свакогко се усуди да окрене леђа непријатељу.

ОБЕЋАЊЕ АЛЕКСЕЈА МИХАЈЛОВИЧА

Пала је ноћ. Обе војске уморне и искрвављене повукле су се са бојишта. У свом шатору краљ Казимир очекивао је нервозно одговор кримског кана. Хоће ли се полакомити на томилу злата и издати Богдана Хмељницког?

Јутро је донело одговор. Козаци су схватили да су их Татари напустили и да су опет сами. Богдан је био приморан да пристане на један неповољан мир јер се плашио најгорег: да се кан и краљ не удруже и опусто ше Украјину.

Наравно, Богдан није могао да се помири са таквим решењем. Знао је да Украјина исцрпена дугогодишњим ратом не може сама и да помоћ може да тражи од моћног суседа — мос ковске Русије. И руска влада била је заинтересована за уједињење с Украјином.

У пратњи мале групе козака Хмељницки се обрео у Москви 1. октобра 1653. Цар Алексеј Михајлович примио га је срдачно и обећао помоћ. Истог месеца Земски сабор се изјаснио за уједињење с Украјином и објавио рат Пољској.

Цар је одржао обећање. Уз помоћ козака ослободио је Украјину и Литванију. Уговором у Перејаславу ове две области припале су Русији. Немоћан да се одупре удруженим Русима и ко зацима с једне и шведском краљу који му је такође об јавио рат, с друге стране, Јан Казимир побегао је у Шлеску...

Народни јунак Богдан Хмељницки, пошто је оства рио свој сан да види Украјину слободну од Пољака, умро је у пролеће 1657. године у својој кући у граду Чигрину. Године 1888. у цен тру Кијева подигнут му је велики споменик: коњаник на пропетом вранцу држи у руци атамански буздован претећи окренут према западу.

З. З.

Дан Barry

ФЛАШ ГОРДОН

У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ: ПОВРАТАК!

ЛОВАЧКА СЕЋАЊА

ОСВЕТА ДИВЉЕ ГУСКЕ

ЛОВЦИ СУ ПОСЕДАЛИ НА ЗЕМЉУ И ПОЧЕЛИ ДА ОТВАРАЈУ РАНЦЕ У КОЈИМА СУ ПОНЕЛИ ХРАНУ. ИЗ ЈЕДНОГ СЕ НЕОЧЕКИВАНО ПОЈАВИЛА ГЛАВА НА ДУГАЧКОМ ВРАТУ.

Ловачке приче нису само — приче! Истина, за време дугих ловачких разговора у неком планинарском дому уз чај и разбукталу ватру у пећи, или при ручку у некој колиби у шеварима и ритовима поред Дунава чује се свашта. Причају ловци, причају па тако исладне да је убијени медвед „порастао" и до три метра, као да је уловљен на Аљасци где живе највећи медведи, или се убијена препелица напрасно „угојила" па је тешка читав килограм иако једва достиже дужину од 20 сантиметара!

Причају ловци, а разговору никад краја: Миле „Пришипетља" видео у том и том крају зечеве, има их као деце у обданишту. Двојица ловаца из Сврљига вребали дивљу свињу седећи на грани, грана се сломила, а они буп — тачно пред њу. Драги, Гане, Боки и Биско ловили зечеве у околини Врања цео дан али зеца нигде, све док се предвече Драги случајно није окренуо и повикао: „Гане, Гане! Леле, Гане! Ете га зајак иде по нас...!"

Али, ма колико изгледало невероватно, многе ловачке приче су истините.

Готово јелен!

Први лов на јелена београдски ловац Бошо Тривић доживео је 1964. године у ловишту „Козара" код Бездана. Тада је први пут открио и неке њему дотад непознате особине рогатих лепотана.

Била је зима, почетак децембра. Ситан сув снег покривао је ретку шуму и колске просеке у њој. Мраз је штипао. Стари бачки фијакер са два белца који су ишли лаганим ходом све више је залазио у дубину шуме. Напред је седео кочијаш Лајош, а иза њега, на меком седишту, ловац Бошко Тривић и вођа у лову Јовица Милинков, некадашњи управник ловишта на Проклетијама. Бошко је на крилу држао пушку.

Одједном су угледали групу од седам јелена. Ловац се узбудио. Ово му је био први лов на јелена. Срце му је заиграло. Стетао је пушку, али га је Милинков задржао руком. Јелени су и даље стајали у месту подигнутих глава. Осматрали су околину. Нису бежали јер се јелени уопште не плаше коња.

Кад се фијакер довољно приближио јеленима Милинков тихо дошапну Тривићу:

— Оног сивог, лево...

Запрега је стајала. Стајали су и јелени. Тривић је полако подигао пушку и нанишанио. Проломио се пуцањ. Истога часа јелени су се дали у бекство. Са њима је трчао и онај сиви на кога је ловац пуцао.

Вођа у лову почео је да грди ловца због промашаја. Кочијаш Лајош, који је дотле, ћутао, мирно им је добацио преко рамена:

— Добио јелен, добио... Падало јелен!

— Ма, шта пао, побегао жив и здрав, ето шта..! — љутито је одговорио Милинков.

Лајош је потерао коње у правцу у коме су јелени побегли. Угледали су их поново на око стотину метара од оног места на коме су малочас били. Таман кад је Лајош хтео да заустави запрегу јелени се поново дадоше у трк. Лајош обриса дебелом кожном рукавицом нос и кратко рече:

— Готово јелен!

И заиста: кад су дошли до места са којег су рогати лепотани побегли угледали су мртвог сивог јелена на кога је ловац малочас пуцао.

Ујед је био јак

Све им је постало јасно кад су одрали животињу: била је погођена право у срце али је заједно са осталима трчала још читавих стотину метара, стајала, ослушкивала, и тек онда пала. Имала је срце тешко готово један килограм.

Међутим, оно што је доживео ловац Пера Зец недељама је увесељавало београдске ловце. Пера има радњу за производњу парфимеријских производа па га зато зову и Пера „Парфимериста". Овај стари, искусни ловац, постао је „тема дана" сасвим случајно пре неколико година у Панчевачком риту.

Јесен је тог дана већ била при крају. Студен се лепила за већ пуста банатска поља. Група ловаца тумарала је у потрази за фазанима. Изненада, испред њих прхну дивља гуска. Како споро узлеће са земље због своје тежине, ловци су имали довољно времена да поскидају пушке са рамена и припуцају.

Најбржи је био Пера „Парфимериста", мада његов погодак није био најпрецизнији: успео је само да „закачи" дивљу гуску по крилу. Али и то је било довољно да рањена птица падне. Пера ју је шалећи се на рачун својих мање спретних другова стрпао у ранац. Иако сломљеног крила гуска се отимала све док он није притегао узицу и завезао ранац.

Ловили су фазане, ловили и тумарали, дан је одмицао, а Пера за све то време упорно теглио на леђима ранац с гуском. Сви су одахнули када је дошло подне и време ручку. Поседали су на земљу, ставили испред себе ранчеве и почели да ваде храну коју су понели од куће.

Одрешио је свој ранац и Пера „Парфимериста". На његову несрећу истог часа гуска је проломила главу, издужила врат и цап — шчепала кљуном Перу за ногу! Пера је завапио из свег гласа. Почео је да скаче и да се отима, цимао је ногу, ударао гуску, али га она није пуштала. Најзад, кад се вероватно и сама уморила, отворила је кљун, искочила из ранца и полетела. Због сломљеног крила није могла да лети на висини већој од метар изнад земље, али је ипак успела да умакне. На Периној нози остала је велика и болна модрица. Није тешко замислити у каквом је расположењу протекао тај ручак. Мета свих шала био је Пера „Парфимериста".

— Добро је, момци! Још само да му „ухватим" реп . . .

Вук под оловком

Поједини ловци прави су мајстори у познавању животиње. Такав је и инжењер Драго Туричанин из шумског газдинства у Панчеву. Он познаје свако дрво и жбун у Делиблатској пешчари, а у понашању и навикама животиња, нарочито вука, за њега нема тајни. У то је могао да се увери и један швајцарски туриста који се једног дана појавио у Панчеву са захтевом да му се обезбеди могућност да црта живог вука у природи и у разним позама: кад трчи, хода, ослушкује...

Свако би помислио да је Швајцарац луд, вук није дресиран пас да му наредиш шта и када нешто да уради, али Драго га је озбиљно схватио. Довео је необичног Швајцарца на одређено место у Пешчари и замолио га да чека. Са два сина и лугаром успео је да притера једног вука Швајцарцу „под оловку".

Туриста је био задовољан.

М. Т.

ТРИ МУШКА СПОРТА — Ратници Џингис-кана освојили су у 13. веку читаву Азију и Европу све до Мађарске захваљујући томе што су били ненадмашни стрелци. Данас је гађање луком и стрелом у Монголији један од три најпопуларнија „мушка спорта". Циљ је удаљен 100 м од такмичара. Мета личи на оне вашарске од лимених конзерви, само што је овде то пирамида од дрвених ваљака. Сваки стрелац има право да гађа 20 пута, а циљ је оборити стрелом што више ваљака. Победник добија титулу **мергана** — погађача стрелом.

КО ЋЕ БИТИ ЛАВ? — Монголски дечаци почињу да се баве рвањем пре но што пођу у школу. То је најпопуларнији спорт у земљи, а Батсур и Тувендорј познати су као Пеле у Бразилу или Клеј у Њујорку. Завршно такмичење одржава се сваке године 11. јула кад се такмичари из целе земље боре за титулу **арслана** — лава. Правила борбе су врло строга. Победа припада ономе ко успе да избаци противника из равнотеже али тако да дотакне под лактом, раменом или главом.

ПОТОМЦИ

ЂАЦИ У МОНГОЛИЈИ ИДУ У ШКОЛУ — НА КОЊУ. ОН ПАСЕ У ДВОРИШТУ И ЧЕКА ИХ ДОК УЧЕ, ИГРАЈУ СЕ, РУЧАЈУ, А ОНДА СЕ У ПРЕДВЕЧЕРЈЕ ДВА ПРИЈАТЕЉА ВРАЋАЈУ КУЋИ, У БЕЛИ ШАТОР — ЈУРТУ.

КУЋА НА РАСКЛАПАЊЕ — Потребно је свега 30 минута да се јурта расклопи или подигне и већ према потреби сели за стадима која мењају испашу. У њој је топло и кад је напољу — 52°C, а хладовина кад се жива попне и до +40°C и то захваљујући зидовима који су начињени од сукна. Они се постављају у неколико слојева преко дрвеног скелета који подсећа на костур кишобрана, а одозго је пребачен кров од непромочивог платна. Пречник јурте је 6 м, висина зидова 1,60 м. Врата су увек окренута према југозападу и богато украшена.

ГОБИ НИЈЕ САХАРА — Највећа пустиња средње Азије Гоби или Шамо дугачка је 500, а широка 1.200 км. Али, Гоби није Сахара. То је у ствари полупустиња без дрвећа али са кржљавом травом која је испаша стадима магараца, дивљих камила, коња, јелена и говечета **јак**. Просечна надморска висина је 1.000 м, а клима с жарким летима и хладним зимама. Становници, око 500.000 монголских номада, баве се сточарством. У источном делу пустиње пронађени су богати извори нафте.

100 КМ НА ДАН! — Једног Монгола немогуће је замислити без коња! Само помоћу њега он може да савлада бескрајно пространство степе. Монголски коњ је мали, дугачке длаке и више личи на понија. Али, зато је неуморан. Овај мишићав коњић може да превали без по муке и 100 километара на дан. На коњским утакмицама посебна је дисциплина за дечаке од 5 — 11 година! У степи ђаци иду у школу на свом коњу. Пусте га у двориште да пасе док су на часовима, а после ручка узјашу и враћају се галопом у јурту својих родитеља.

ЗЕМЉА ВИСОКЕ ТРАВЕ — Изнад пустиње Гоби и планинског венца Алтаја простире се царство степе. То је непрегледно пространство заталасаног земљишта, брежуљака и увалица прекривених травом полеглом од ветра. Овде Монголи, вечити номади-сточари, гаје овце, козе, краве, камиле, справљају кајмак, сир и национално пиће кумис од кобиљег млека. Сваки од њих попије дневно најмање 2 — 3 литра овог здравог напитка! Ту Монголи кроте своје коње и то специјалним дугачким ласом и одржавају прави степски родео.

И ЦИНГИС-КАНА

ПИШУ ЋИРИЛИЦОМ — После револуције готово целокупно становништво ове земље било је неписмено! Данас је школовање обавезно за децу од 8 — 15 година, а оних који не знају да читају готово и нема. Вековима Монголи су употребљавали компликовану азбуку која се развила из ујгурске, а успоставио ју је баш Џингис-кан. Године 1931. донета је одлука о увођењу латинице, али је овај покушај пропао. Данас Монголи пишу ћирилицом, истом као Руси само што имају два знака више.

Монголија заузима територију која је три пута већа од Француске а има 1.200.000 становника, мање него Београд! Густина насељености је 0,7 становника на квадратни километар! До 1921. кинеска покрајина Спољна Монголија. Народним устанком који је предводио Сухе Батор, земља је ослобођена и срушен феудализам. Велики земљишни поседи одузети су од многобројних будистичких манастира (сваки други Монгол био је калуђер!) и подељена сељацима — аратима. Данас претежно сточарска земља, али развија се и ратарство, затим рударство и индустрија. Земља великих природних богатстава: отворени су рудници каменог угља, злата, волфрама и урана. На источном делу пустиње Гоби откривена су богата налазишта нафте.

НАЈШИРЕ УЛИЦЕ НА СВЕТУ — Главни град Монголије, Улан Батор лежи на обалама реке Туле и у њему живи петина становника целе земље! То је град са трговима и улицама које су шире него и у једној европској метрополи. У центру су зграде позоришта, универзитета, разних министарстава, трговина, болница, а около су и данас насеља незаменљивих белих јурти. Улицама, поред аутобуса и џипова, с времена на време прође јахач — на коњу или двогрбој камили!

ХИТ СТРАНА

ШТА ДА ТИ
ПРИЧАМ О СРЕЋИ
КАД СА ТРИ
РЕЧИ МОГУ
СВЕ РЕЋИ ?!

НОВИ СИКЕРСИ ДЕЛЕ СУДБИНУ »СТАРИХ« СИКЕРСА

Средином шездесетих година мешовита вокална група „Сикерс“ била је веома популарна. Старија генерација их се сећа и по томе што су се разишли управо када су били на врхунцу. Слично се, пре два

месеца, догодило и са НОВИМ СИКЕРСИМА, ансамблом који осим имена и нема ништа заједничко са својим имењацима. За протеклих 6 година Нови Сикерси су постигли значајан међународни успех и имали неколико светских хитова. Памтимо их по наступу на такмичењу за песму Евровизије 1972. Када су се нашли у самом врху.

Почетком овог лета чланови популарне групе одлучили су да се растану. Ако је тиме поп музика изгубила једну добру групу вероватно је добила пет нових и добрих соло-певача. Нови Сикерси остављају иза себе доста снимљеног материјала тако да ћемо још најмање годину дана имати њихове сингл-плоче, а компанија POLYDOR тврди да ће издати још три албума Нових Сикерса!

ТОНЕ, ТОНЕ...

Знате ли ко има највећу опрему за концерте??? Алис Купер собом носи укупно 14 тона „пртљага“. Енглеска група HU има три тоне више, то јест 17 тона. Њих је надмашио квинтет JEC са укупном тежином од 21 тоне. Ролингстоунси су прошле године носили чак 28 тона опреме. Међутим, све њих надмашио је трио ELP који је приликом последње турнеје по Америци носио, веровали или не, 36 тона појачала и остале опреме неопходне за одржавање њихових концерата.

На слици: Кејт Емерсон са мугсинтисајзером тешким око три тоне.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

STATUS QUO

Музика: Ињо Келеман
Текст: Ивица Крајач
Изводи: група 777

Дозволи ми да ти кажем сад
само двије-три ријечи
о тој нашој љубави и о нашој
срећи.
Зар није жива истина
пословица та:
да након свађе, све је одмах
слађе.
Узмимо на примјер: кад желим
с тобом ван,
већ чујем твоје ријечи: Изволи
иди сам!
А останем ли с тобом сам
у нашем стану ти нећеш рећ'
Ја сам код куће по цијели
божји дан!

Ја кад кажем да, јасна ствар,
ти кажеш не!
У правој срећи, знам, обратно
је све!
Јер кад нешто желим ја, о том
ти нећеш чут!
Смијем се радосно што сам
опет љут.

Да, љубав је прави рат за двоје
сретних попут нас
ал' разлог треба наћи сад
у прави час.
Љубав је рат што водимо га
ти и ја.
Ал' то је вјечни рат у коме
нема зла.
Само кад ћутимо бијела застава
је то
ал' кратко, прекратко траје
STATUS QUO!

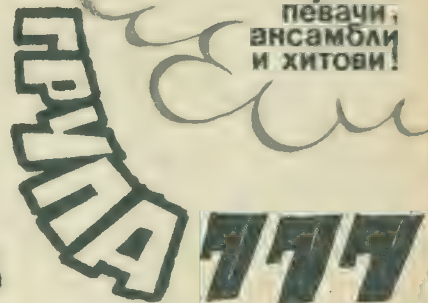
ПЕСМУ НЕДЕЉЕ: STATUS QUO можете чути у понедељак 5. августа 1974. године у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО која се налази на I програму Радио-Београда од 20.00 до 22.00 часа!

ЗВЕЗДЕ — СИЛЕЏИЈЕ

„Беверли хилс“ хотел, један од најчувенијих хотела у Холивуду, заувек је затворио врата многим познатим музичарима поп-света. На листи непожељних налазе се између осталих: Џон Ленон, Јоко Оно, Џорџ Харисон, Ринго Стар, Хари Нилсон и Алис Купер. Ипак, и међу непожељним постоји најнепожељнији! То је Кејт Мун, бубњар енглеске групе Ху, који је за три дана боравка буквално растерао госте из хотела. Не само да је постављао димне бомбе по ходницима, доводио животиње из оближњег зоолошког врта и утеривао аутомобиле у хотелске базене, већ је у тренуцима нерасположења кроз прозор апартмана избацивао ТВ пријемнике... баш на терасу где се налази ресторан.

Петком у Забавнику, а понедељком на Радио-Београду I, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, најбољи певачи, ансамбли и хитови!

ГРУПА 777

Ира Краљић, Марко Сертић, Андреј Баша и Андреја Фишћурин чине групу 777, последњи а истовремено комерцијално најуспешнији музички састав из Ријеке. Ова изузетно даровита група основана је пре две године и брзо је успела да својим хитовима придобије велики круг нових пријатеља и да на најлепши начин настави музичку традицију коју су почели њихови суграђани, старије колеге, Далибор Брун и Радојка Шверко.

За групу се први пут сазнало после BOOM фестивала 72. Тада је 777 био трио (оргуље, гитара и бубњеви) и свима су остали у успомени као занимљив инструментални састав. Истог лета групи је пришла Ира Краљић, некадашњи ветеран ријечких Урагана и дугогодишњи професионалац по клубовима Западне Европе. Она је са собом донела преокрет! Почетком 1973. године група 777 издаје први сингл са препевом хита „Банане“. На BOOM фестивалу 73. наилазе на одличан пријем код публике и од тада почињу њихови фестивалски успеси. Занимљиво је, да на каснијим фестивалима — у Сплиту, Загребу, Опатији и Београду — 777 нису званично освојили ниједну награду али су управо на тим фестивалима чланови групе добијали најповољније критике. За њих су, на пример, после Загреба 73. написали: „Најбољи утисак и једну од најубедљивијих фестивалских интерпретација оставила је ријечка група 777 која је певала лепо, професионално и изузетно увежбано.“

Њихова популарност расла је тако да данас представљају једну од најпопуларнијих група у земљи. Треба поменути да су чланови групе свуда радо виђени управо због тога што је њихова музика намењена најразличитијим слојевима слушалаца: успешно наступају на вечерима „обичне“ забавне музике, али су увек спремни да на игранкама одушеве и праве љубитеље поп-рок музике. Та њихова свестраност, професионалност, сигурност и неоспорни музички и вокални квалитети гарантују им успех и будућност.

КАКО ДА ПИШЕМ РОЛИНГСТОУНСИМА?

ROLLING STONES
ROLLING STONES RECORD CO. c/o WEA RECORDS, 17. BENES ST. LONDON, W1. ENGLAND.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

ГРУПА 777

Снимио: М. Вучићевић

ГОСТОЉУБИВИ Г

Фантастична прича

РОБЕРТ ШЕКЛИ

Незахвалниче — викао је иза њега глас. — И ти си као сви остали. Никад нисте задовољни

Глас се јасно чуо мада на тргу није било ни живе душе.

Кармоди никад није имао намеру да напусти Њујорк. Зашто је то ипак учинио, није био у стању да објасни. Имао је удобан стан на 290. спрату облакодера у 99. Источној улици, који је наместио у „васионском" стилу, у то време веома модерном. Прозори су били од обојеног несаломљивог плексигласа, а ваздух је улазио кроз систем скривених филтера. Једину незгоду представљала је бука, али Кормади се одавно био помирио с тим.

Укратко, ништа није могло да оправда његову изненадну одлуку да напусти Њујорк. Једноставно, једног лепог дана отворио је новине и прочитао следећи оглас:

„Дођите да живите у Белведеру, граду који се брине о својим становницима..." Следила су упутства како се може стићи до Белведера.

— До ђавола — рекао је Кармоди — баш бих волео да то видим.

И кренуо је.

Држећи се упутства, стигао је до једне простране зелене равнице. Отприлике један километар даље, видео се градић. Табла на улазу казивала је да је то заиста Белведер.

Град је имао пријатан изглед. Улице су биле чисте, излози његових радњи просто су позивали човека да уђе.

Избио је на мали трг са фонтаном. У средишту фонтане била је мермерна скулптура која је приказивала дечака како јаше на делфину. Из уста делфина избијао је млаз бистре воде.

— Надам се да ти се допада — рекао је неки глас иза Кармодијевих леђа.

— Лепо је, заиста — рекао је Кармоди.

— Ја сам је подигао — обавестио га је глас. — А овај трг, са клупама и кестенима, верна је копија једног трга у Болоњи.

Кармоди се окренуо да се поздрави са љубазним домаћином, али остао је запањен: на тргу није било живе душе.

— Извињавам се — поново се зачуо глас. — Нисам хтео да те уплашим. Ја сам глас овог града, или, тачније, ја сам сâм град.

Код »Црвене подвезице«

— Ах, тако... — Кармоди није могао да сакрије збуњеност. Кренуо је преко трга и зашао у сплет уличица. Заустављао се пред излозима и радознало загледао зграде.

— Па — упитао је глас — како ти изгледа?

— Није лоше.

— Само то? — У гласу се јасно примећивало да је разочаран.

— Слушај — рекао је Кармоди — град као и сваки град.

— А, није тако! Ја сам потпуно друкчији од свих осталих градова.

— Заиста? Мислиш због ове мешавине разних стилова и епоха? То чак није ни много оригинално.

— Да, али ти различити елементи су тако комбиновани да сачињавају хармоничну целину... Ох, извини: да ли би хтео кафу, неки сендвич или можда воће?

— Радо бих попио кафу — рекао је Кармоди.

Пустио је да га глас одведе до једне кафанице која се звала „Црвена подвезица" и била верна копија салуна из 1890. године. Као и све остало у Белведеру, била је чиста и уредна, али потпуно празна.

— Пријатна атмосфера, зар не? — приметио је глас.

Шоља кафе која се пушила донета је на његов сто, на послужавнику од нерђајућег челика.

— Добра? — питао је глас.

— Одлична.

— Морам ти рећи да сам поносан на своју кафу. И на своју кухињу такође... Да ли би нешто појео? Омлет, или суфле?

— Не, нисам гладан... Ово би, дакле, био тај град-модел?

— Да. Од свих градова-модела, овај је најновији и, верујем, најуспелији. Планове су правили стручњаци са наших најбољих универзитета, а изградњу је финансирало неколико фондација чије име не могу да кажем.

— Интересантно — приметио је Кармоди прилично равнодушно. — Али, где су становници?

— Отишли су.

— Зашто?

— Па... дошло је до извесних неспоразума, да тако кажем. Једног ружног дана, сви су се спаковали и отишли. Одједном. Али, вратиће се, сигуран сам.

— Ко зна? — промрмљао је Кармоди.

— Ја сам убеђен... као што сам убеђен да ћеш ти остати. Цео један модеран град стоји ти на услузи. Остаћеш, зар не?

— Па, могао бих да покушам.

Град је голицао његову радозналост, копкало га је да сазна зашто су отишли његови становници.

Ту ноћ Кармоди је провео у најлуксузнијем апартману хотела „Џорџ V". Доручак му је послужен на тераси. Невидљиви оркестар тихо је свирао Хајднову музику.

Завршивши с јелом, Кармоди је, удобно завaљен у наслоњачу, посматрао западне четврти града. То је био симпатичан конгломерат кинеских пагода, венецијанских мостова, јапанских канала, зелених бурманских брежуљака, једног коринтског храма, једног калифорнијског паркинга, једне норманске куле и много чега другог.

— Диван поглед! — узвикнуо је Кармоди.

— Драго ми је што ти се допада — рекао је глас. — Трудио сам се да град буде интересантан, а не само практичан и функционалан.

— Да ли сви градови-модели умеју да говоре као ти?

— Не. Ја сам први проговорио, јер сам утврдио да се то допада становницима. У том сталном, конструктивном дијалогу долази се до веома корисних идеја.

— То је лепо — признао је Кармоди. — Незгодно је само што немаш с ким да разговараш.

— Да, то је заиста мали недостатак. Али, сад имам тебе... и ти мене, наравно. Предлажем да пођемо у обилазак града.

Кармоди је прихватио. Глас му је показао електричну централу, уређаје за пречишћавање воде, главни градски парк и четврт лаке индустрије. Видео је дечји вртић, посетио музеј и уметничку галерију, а затим позориште, концертну дворану, салу за куглање, го-кар писту и биоскоп.

Најзад је и то било готово.

— Могао би сад да ручаш — рекао је глас.

Одвео га је до ресторана „Рошамбо" и сервирао му укусан ручак. Стално га је нуткао јелима и пићем, чак и кад је Кармоди већ био сит.

— Али, ручак није комплетан без воћа — инсистирао је глас. — Зашто не би пробао ове трешње?

— Зато што не могу?

— Али, витамини су веома важни.

— Данас ћу их се одрећи.

— Пробај онда ове јагоде.

— Не, не, не!

— Не мораш одмах да се љу-

ГРАД

тиш. Али, ово грожђе је изванредно...

— Добро, дај ми један грозд.

— Ја те не присиљавам. Не мораш ако нећеш.

— Хоћу! — викнуо је Кармоди ван себе од беса.

Сломљена опруга

— Извини што те узнемиравам — рече глас. — Шта то радиш?

Кармоди се промешкољио и отворио очи.

— Ох, мало сам спавао... Да то није забрањено?

— Разуме се да није. Али, зашто у фотељи?

— Зато што сам био у фотељи кад ми се задремало.

— Боље те леђа.

— Није важно. — Кармоди је одмахнуо руком.

— На дивану је удобније. Пробај.

— Добро, добро. Где је тај диван?

Глас га је одвео до једне оближње зграде на којој је писало: „Спаваоница". У пространој сали било је поређано десетак ниских дивана. Кармоди се спустио на најближи.

— Не на тај! — узвикнуо је глас. — Једна опруга му је сломљена.

— До ђавола — прогунђао је Кармоди устајући. — На коју онда да легнем?

— На онај у дну. Најудобнији је. Душек је специјално подешен према људском телу. А јастук...

— Одлично, дивно — прекинуо га је Кармоди и опружио се.

— Хоћеш ли мало музике за опуштање?

Није важно.

— Али, боље би спавао.

Кармоди је устао.

— Шта је? — питао је глас забринуто.

— Не спава ми се више.

— Покушај да затвориш очи и да опустиш све мишиће. Почни од палца на нози...

— Нећу да спавам! Нећу! — заурлао је Кармоди.

— Не мораш, али мало опуштања би ти користило.

— Не!

— Што си ти тврдоглав! Моје је да ти понудим...

Пушење је опасно

Стојећи на мосту, Кармоди је замишљено посматрао плаву воду лагуне.

— Ово је верна копија моста Ријалто у Венецији — објаснио је глас. — Симпатичан, зар не?

— Да, леп је — одговорио је Кармоди палећи цигарету.

— Много пушиш — приметио је глас. — Као твој медицински саветник, морам те упозорити да дувански дим...

— Знам. Може да доведе до рака на плућима.

— Ако би пушио на лулу, опасност би била мања.

— Не волим лулу.

— А цигаре?

— Ни цигаре... Слушај ти, хоћеш ли ме оставити на миру? Нисам дете.

— Али, ја ти само саветујем.

— Доста ми је савета.

— То се не би рекло с обзиром на резултат...

Кармоди је хтео да опсује, али се уздржао.

На вечери се поновила она непријатна сцена од подне. Кармоди је слатко јео и рекао да су јела укусна.

— Кад су укусна, зашто не једеш још? — питао је глас.

— Зато што више не могу. Сит сам, разумеш?.. А сада, лаку ноћ!

— Хоћеш да спаваш?

— Наравно. Већ је касно. Уморан сам.

— Хоћеш шољу млека. То је добро пред спавање.

— Нећу.

— Сигуран си?

Кармоди је скочио на ноге и дугим корацима кренуо преко трга и венецијанског моста.

— Куда ћеш? — питао је глас. — Шта сам ти учинио?

Кармоди није одговорио, прошао је поред ресторана „Рошамбо" и избио на зелену равницу која је окруживала град.

— Незахвалниче! — викао је иза њега глас. — И ти си као сви остали. Никад нисте задовољни!

Кармоди је стигао до аутомобила, сео за волан и кренуо друмом према истоку.

— Срећан пут! — довикнуо му је глас. — Али, да знаш, чекају те!

Кармоди је притиснуо папучицу за гас.

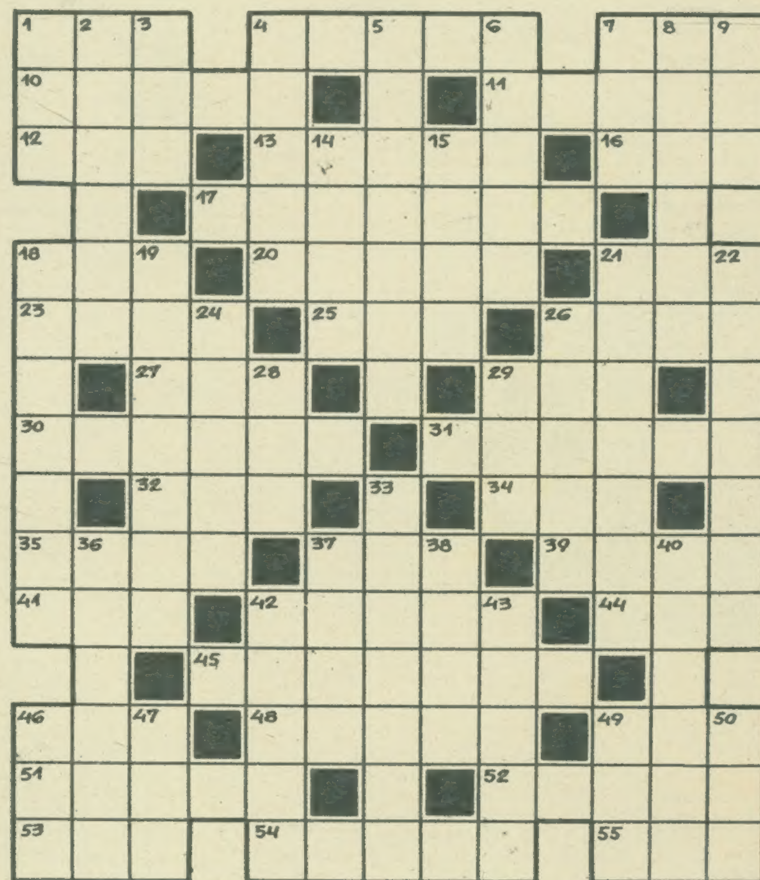
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) троцифрен број, 4) Синајска гора, 7) река у Индији, 10) голет, крш, 11) основни закон једне државе, 12) острво на Јадрану, 13) књижевно дело, 16) отац (слов.), 17) систем, утврђен ред, 18) једноцифрен број, 20) човек који је штитио и сакривао хајдуке, 21) врста четинара, тисовина, 23) предворје, 25) део коњске опреме, 26) тврди део скелета, 27) врста лука, празилук, 29) женски огртач без рукава, 30) тешко проходна ниска шума, густиш, 31) врста драгог камена, 32) непозната у математици, 34) срџба, 35) сиромашан свет, народ, 37) слабина, 39) врста вештачке коже, 41) летовалиште на Кварнеру, 42) име руског песника Шевченка, 44) зоља, 45) вишеспратница, 46) екипа, 48) котао, 49) домаће говече, 51) холандски фудбалски клуб, 52) раздобље у развоју Земље, 53) доживљај за време спавања, 54) кошница, 55) хип, трен.

УСПРАВНО:

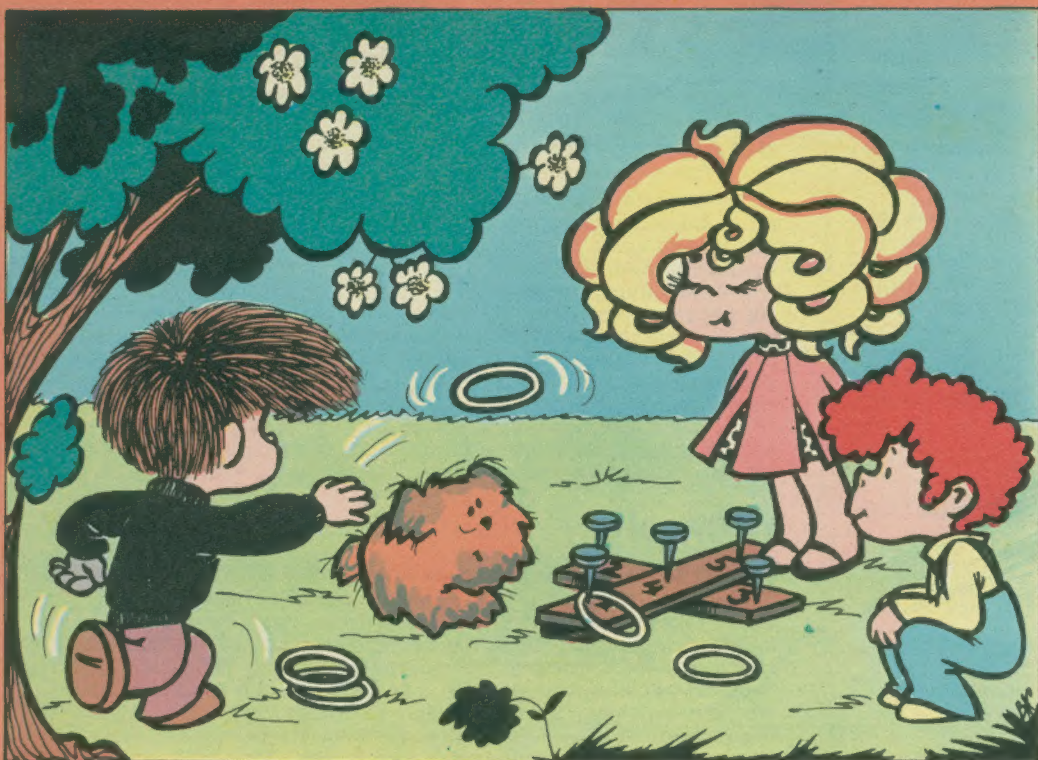
1) смучке, 2) дирке, 3) јединични вектор, 4) војнички поредак, 5) хемијски елемент који не спада у групу метала, 6) храбар ратник, 7) име наше прве филмске глумице Рине, 8) наслов, заглавље, 9) једноцифрен број, 14) коштуњав плод, 15) мушко име, 18) врста ловачког пса (мн), 19) посуда за печење, 21) бања у Хрватској, 22) научна расправа, 24) притка, штап, 26) совјетски шаховски велемајстор (Паул), 28) наша филмска глумица (Ева), 29) несрећа, зло, 33) шупљикав, пропустљив, 36) деловање, делатност, 37) горски врх у југозападној Македонији, 38) посуда за купање, 40) змија отровница, поскок, 42) штампане речи, 43) наша певачица забавних мелодија (Велетанлић), 46) део теразија, 47) немачки књижевник (Томас), 49) град у Аустрији, 50) врста коњског корака.

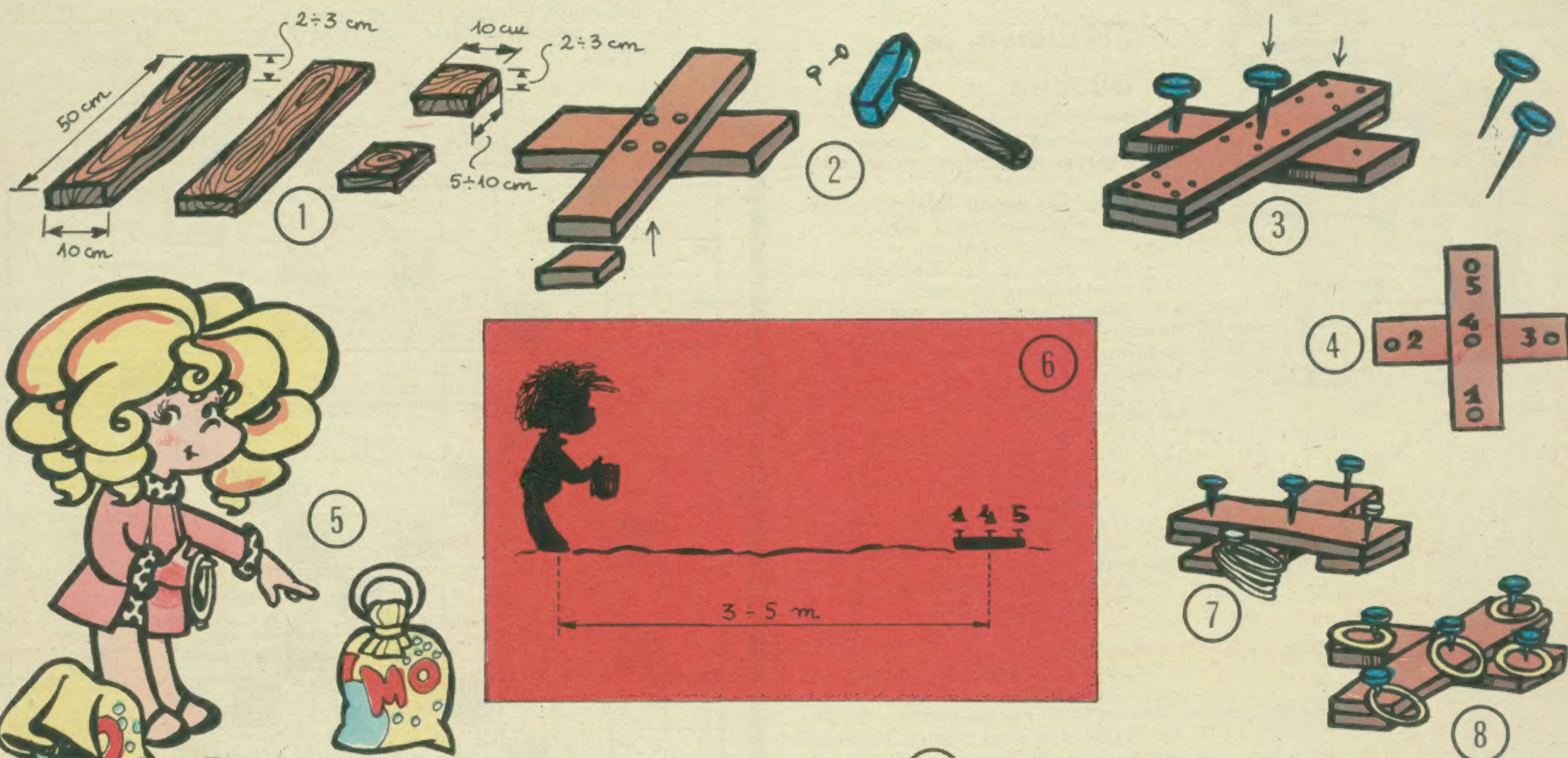
РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) мамут, 6) мотел, р, 11) табу, 12) опис, т, 14) амалин, 16) тастер, 18) том, 19) циник, 21) оме, 22) ара, 23) акови, 24) нос, 25) ране, 27) ами, 28) тане, 29) Илири, и, 31) крцат, 32) акантус, 33) одора, а, 36) скије, 40) Бури, 41) Ита, 43) Есад, 44) ЕКА, 45) свила, 47) Ири, 48) рат, 49) невен, 50) дас, 51) Отокар, 53) Мароко, н, 55) рага, 56) алир, и, 57) сирак, 58) низак.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ" Миропуб Лазаревић.
Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника" Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дин, полугодишња 88,00 дин, тромесечна 44 дин. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дин, полугодишња 176,00 дин, тромесечна 88,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 60.—, Долар 24.—, Фф. 112.—, Шфр. 70.—, Шкр. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ВАШАРСКА ИГРА – БАЦАЊЕ КОТУРОВА

9

Ову игру можете играти и у соби и у дворишту. Наравно да је напољу забавније, због већег простора.

Најпре истешите и углачајте две дуже и две краће дашчице исте дебљине, као што видите на нашем цртежу **број 1.** Дуже дашчице закуцајте у облику крста, а краће са обе стране горње дашчице **(црт. 2).** Ови подметачи (краће дашчице) неопходни су да се крст не би клацкао. Затим укуцајте на сва четири краја и у средини крста по један велики ексер (што већи можете) **црт. 3,** а кад то урадите испишите фломастером бројеве као на **цртежу 4.** За ову игру потребно вам је још пет котурова, металних или дрвених, а ако немате ни једне ни друге можете употребити и држаче од пластике који се налазе на врећицама са прашком за прање **(црт. 5).**

Игра се овако: крст ставите на 3 до 5 метара од себе и то тако да према вама буде окренута бројка 1 **(црт. 6).** Свих пет котурова бацате један за другим и при том покушавате да их набаците на ексер. Затим саберете поене од свих пет бацања — то су бројеви записани поред сваког ексера — и збир запишете. Ако свих пет котурова набаците на један ексер додајете себи још 10 поена **(црт. 7).** Ако на сваки ексер набаците по један котур додајете себи 20 поена **(црт. 8).** Игра се игра у пет кругова (по пет котурова), резултати се бележе **(црт. 9)** а победник је онај који на крају има највише поена.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

МЕТАК ИЗ ГРАДА ДУМ ДУМ

Занима ме какав је то дум-дум метак и како је добио име.

Жељко Јуришић, Осијек

Дум-дум метак, који се најчешће употребљава као пушчана муниција, састоји се од чауре и каписле, као и остали меци, и посебног зрна којим се и разликује од других метака. Наиме, дум-дум метак је снабдевен зрном чија је кошуљица унакрсно засечена на врху

тако да се при удару распрскава и наноси веома тешке повреде. Прва таква зрна произведена су у британској фабрици муниције у индијском граду Дум Дум, у близини Калкуте, по коме су и добила име. Британци су их употребљавали у колонијалним ратовима у Индији, Судану и Јужној Африци (у бурском рату). Међутим, чим се појавио на ратиштима, дум-дум метак је изазвао негодовање широког јавног мнења у целом свету. Прво је званично забрањен у уводу Петроградске декларације из 1868. због тога што повећава патње онеспособљених бораца. Због истих разлога, залажући се за хуманост и у рату, забрањује га 1899. године и позната Хашка декларација. Али, многобројни протести нису успели да до сада ниједну зараћену страну наведу на помисао о потпуној забрани ове страшне муниције. Дум-дум метак употребљаван је и у I светском рату мада нема доказа да је било која држава то званично одобрила или учинила. Овим метком пуњене су пушке у II светском рату и у свим савременим ратовима.

ИНСЕКТ — ЛЕОПАРД

Желио бих да знам нешто више о познатом инсекту буба-мари.

Мирко Грчић, Бихаћ

Нема детета које не познаје малу, тачкасту и на изглед добродушну буба-мару. Али, мало ко зна да су њена нежност, питомост и нешкодљивост само привидни. Она је, у ствари, један од највећих разбојника у свету инсеката. По том се нарочито истиче једна врста тамножуте буба-маре. Она напада и прождире готово све бубе исте величине или мање од себе. Због ових особина, као и због свог тамног омотача, украшеног тачкицама, с правом је називају леопардом међу инсектима.

Међутим, баш због своје прождрљивости и немилосрдности у „двобојима" с другим инсектима, неке буба-маре су врло корисне. Оне нападају и уништавају многе инсекте, међу којима и опасне биљне ваши. На тај начин постају човекови савезници у његовој борби за заштиту усева од ових шестоногих, малих штеточина. Кад је прождрљив инсект звани „Сан Хозе" напао и угрозио плантаже лимунова у Калифорнији, стручњаци су утврдили да је једино ефикасно средство против ове биљне штеточине једна нарочита врста аустралијске буба-маре. Увезене су и пуштене на плантажу. Оне, истина, нису пот пуно уништиле штеточине, али су њихов број свеле на нешкодљиве размере. Тако су плантаже лимунова, захваљујући буба-мари, спасене.

ОАЗА У ВАЗДУХУ

Интересује ме шта је у ствари фатаморгана и где се она јавља.

Зоран Јанковић, Панчево

Ниједна појава на хоризонту не привлачи толику пажњу као фатаморгана (италијански: фата Моргана — вила Моргана). Фатаморгана је слика удаљених предела и предмета која се појављују у ваздуху. Име је добила по веровању народа у неким крајевима Италије да ова тајанствена визија долази од натприродних моћи виле Моргане. Арабљани фатаморгану називају сараб. Кад им се пред очима појави фатаморгана, људи могу у ваздуху да виде разноврсне крајеве, предмете, градове и сл. У ваздуху се такође каткад појави и пастир са стадом, коњаник, оаза, чопори и крда дивљих животиња, пристаништа, лађе на мору, вртови. Фатаморгана се најчешће јавља у жарким пределима, али и у крајевима с умереном климом. Она на-

стаје изнад земље а обично се запажа при изласку и заласку сунца. Спомињу је и стари записи, и људи прошлости видели су у тим необичним сликама предзнаке које шаљу натприродне силе. Али, наука је утврдила да ту нема ничег тајанственог и да је фатаморгана обична природна појава која настаје преламањем сунчевих зрака у атмосфери. Градови, оазе и све друго што људи виде у ваздуху стварно постоје, али се „оригинали" налазе негде далеко.

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

решење загонетке: **СЛУЧАЈ НА ЛЕТОВАЊУ**

Да је то био Романо кога је полиција тражила, он би после десет дана које је, како је тврдио, провео с лисицама на рукама купајући се и сунчајући по пустим увалама, имао на оба доручја беле широке трагове. До коже испод лисица сунце не може да допре и она остаје бела. А лажни Ник Романо није имао тих белега.

WALT DISNEY
МИКИ

КАКО ЋЕ ШИЉА ДА НАС ВОЗИ НА ИЗЛЕТ...

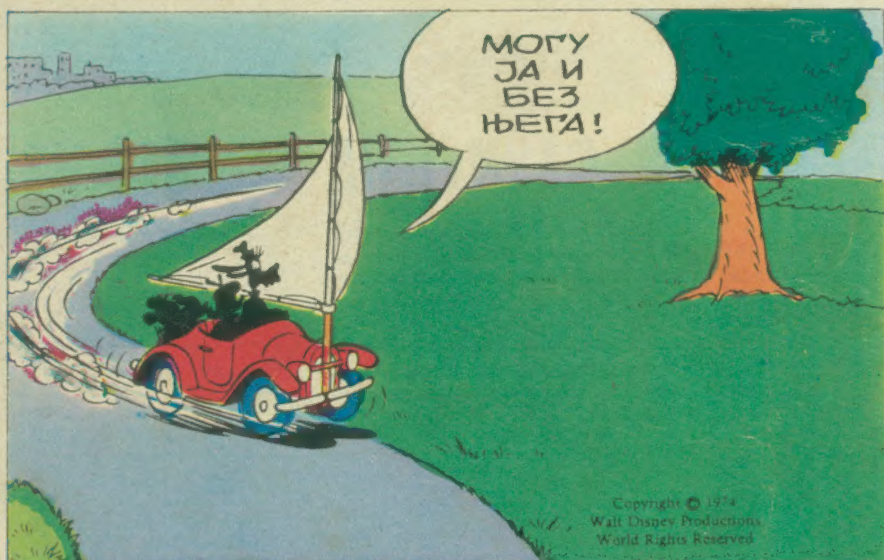

... КАД НЕМА БЕНЗИНА?
ЛАКО!

УМЕСТО БЕНЗИНА КОРИСТИЋЕ **СНАГУ ВЕТРА**!

Е-ХЕЈ! ПОЖУРИТЕ ... ОДАВНО ВАС ЧЕКАМО!

ОДЛИЧНО СИ ОПРЕМИО СВОЈА КОЛИЦА!
АХА!

САД НЕК' БЕНЗИН ПОСКУПЉУЈЕ КО'ЛКО 'ОЋЕ!

МОГУ ЈА И БЕЗ ЊЕГА!

САД КАД ЗНАМО КАКО **ЈЕДРОАУТО** ВОЗИ, МОЖЕМО НА ИЗЛЕТ СВАКЕ НЕДЕЉЕ!
СЈАЈНО!

ВРЕМЕ ЈЕ ЗА ПОВРАТАК, НАРОДЕ!

ОХ! ВЕТАР ЈЕ СТАО...

ПРЕДЛАЖЕМ ДА ЗА ИДУЋИ ИЗЛЕТ ... ПУФ ... ИЗАБЕРЕМО... ПУФ... **МОЈЕ ДВОРИШТЕ**!
ДО ГРАДА 5 КМ